

ZPRÁVA O PREDIKTIVNÍM ARCHEOLOGICKÉM VÝZKUMU

Modernizace trati Brno – Přerov, 4. stavba Nezamyslice- Kojetín

Zpracoval: Mgr. Michal Přichystal

Obsah

1. ÚVOD	2
2. LOKALIZACE A POPIS STAVBY	2
3. OKOLNOSTI, ÚČEL A CÍL PREDIKTIVNÍHO VÝZKUMU	3
4. REŠERŠE ARCHIVNÍCH PODKLADŮ A LITERATURY	5
4. TERÉNNÍ PRŮZKUM	32
4.1. Povrchový sběr	32
4.2. Průzkum detektory kovů.....	40
4.3. Geofyzikální průzkum	43
5. IDENTIFIKACE ARCHEOLOGICKÝCH LOKALIT.....	44
6. ZÁVĚR A NÁVRH DALŠÍHO POSTUPU ZÁCHRANNÉHO ARCHEOLOGICKÉHO VÝZKUMU.....	70

1. ÚVOD

Na základě smlouvy o dílo na poskytování služeb číslo E617-S-1797/2023 uzavřené mezi objednatelem – Správou železnic, státní organizací, a zhotovitelem – Ústavem archeologické památkové péče Brno, veřejnou výzkumnou institucí, byl v květnu až listopadu roku 2023 proveden prediktivní archeologický výzkum v prostoru připravované stavby „Modernizace trati Brno-Přerov, 4. stavba Nezamyslice – Kojetín“. Úkolem prediktivního archeologického výzkumu bylo na základě relevantních nedestruktivních archeologických metod (rešerše archivních podkladů a literatury, povrchové sběry, průzkum za pomoci detektorů kovů, geofyzikální prospekce) provést co nejpřesnější identifikaci a diferenciaci archeologických lokalit v kolizi s plánovaným zábořem stavby a kvalifikovaně odhadnout časovou i finanční náročnost budoucího záchranného archeologického výzkumu tak, aby negativně neovlivnil harmonogram vlastní výstavby.

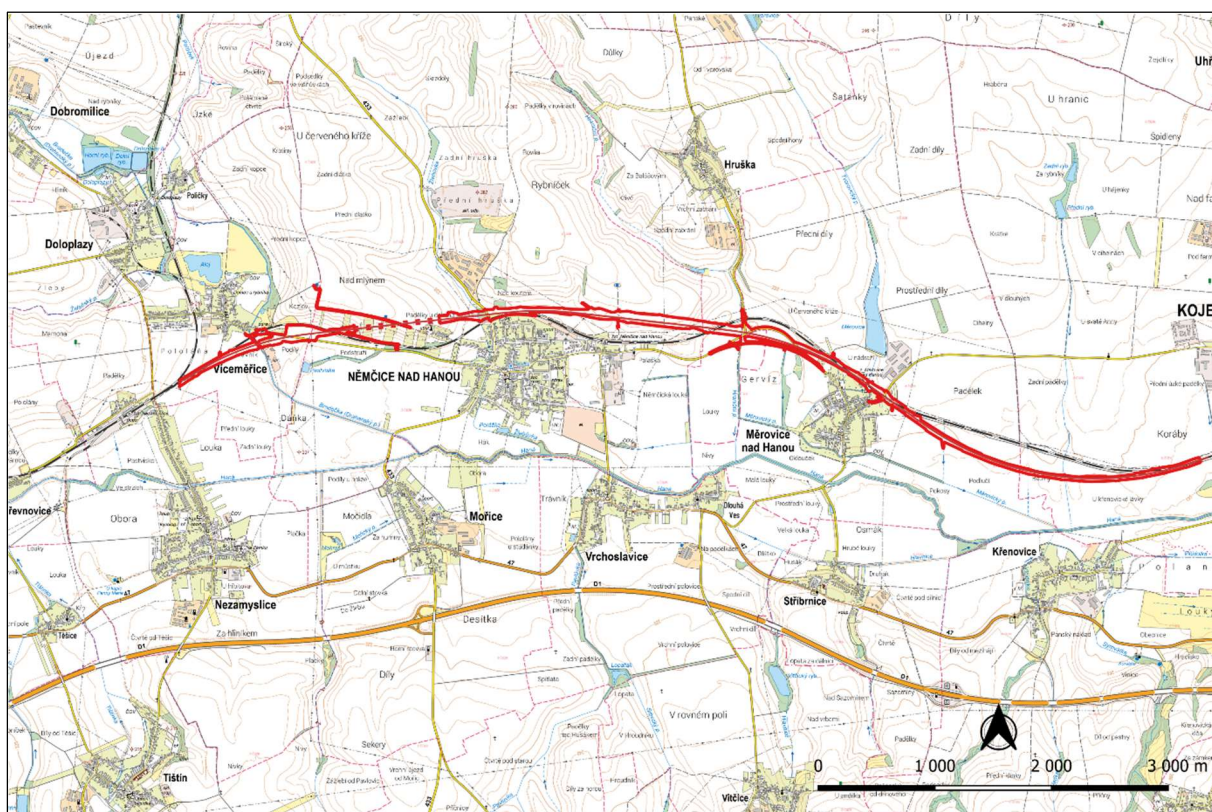
2. LOKALIZACE A POPIS STAVBY

Stavba je dílčí částí širšího záměru modernizace trati Brno – Přerov, v rozsahu podle schválené Studie proveditelnosti ve variantě M2. Předmětem stavby je kompletní rekonstrukce železniční infrastruktury trati Nezamyslice – Kojetín, především její zdvoukolejnění s nejvyšší traťovou rychlostí 200 km/h, při současném dosáhnutí třídy zatížitelnosti D4 a prostorové průchodnosti tratě dle ložné míry UIC CG.

Celková délka stavby je 11 395 metrů, přičemž prochází katastrálními územími Nezamyslice nad Hanou (okr. Prostějov), Víceměřice (okr. Prostějov), Němčice nad Hanou (okr. Prostějov), Hruška (okr. Prostějov), Měrovice nad Hanou (okr. Přerov) a Kojetín (okr. Přerov). Hlavní stavební práce ovšem dosahují délky jen 9 579 metrů, neboť v areálech železničních stanic Nezamyslice a Kojetín se plánují pouze technologické úpravy a drobné stavební práce. Nové řešení trati hned za železniční stanicí Nezamyslice opouští stávající těleso, aby došlo k napřímení oblouku při jihovýchodním okraji intravilánu Víceměřic. Další oblouk trati kolem jižního a východního úbočí návrší Kozlov (250,5 m n. m.) vyrovnává hloubený tunel o délce 747 m, na který bude navazovat estakáda o délce 134 metrů překonávající potok Žlebůvku a komunikaci II/433. Za estakádou bude vybudována nová železniční stanice Němčice nad Hanou, zatímco ta původní bude zrušena a nahrazena odbočkou. Dále trasa pokračuje přímo zářezem v jižním úbočí návrší, které se rozkládá severovýchodně od Němčic nad Hanou. Následně pomocí náspu překonává nivní terén mezi Hraničním, Měrovickým a Tvorovickým potokem a širokým obloukem se napojuje zpět na původní trať při severovýchodním okraji intravilánu Měrovic nad Hanou, kde však dojde k přesunu železniční stanice do nové polohy. Mezi Měrovicemi nad Hanou a Kojetínem trasa probíhá opět v nové stopě širokým obloukem po úpatí jižních svahů lemujících levou stranu nivního terénu okolo Měrovického potoka, respektive řeky Haná (obr. 1).

Vedle mostních objektů přes vodní toky jsou nedílnou součástí stavby také mimoúrovňová křížení s komunikacemi, u nichž z tohoto důvodu dojde k výškovým a směrovým korekcím. V návaznosti na posuny drážního tělesa budou přeloženy souběžné účelové komunikace. Součástí řešení pozemních komunikací jsou i chodníky a zpevněné plochy v oblasti obou nových železničních zastávek a nový autobusový minitermínál s parkovištěm u zastávky Němčice nad Hanou. Změněné vedení drážního tělesa vyvolá ve velké míře také nutnost přeložek

mimodrážních sítí – bude se jednat o přeložky plynovodů, vodovodů, kanalizací i elektrických rozvodů a zařízení.

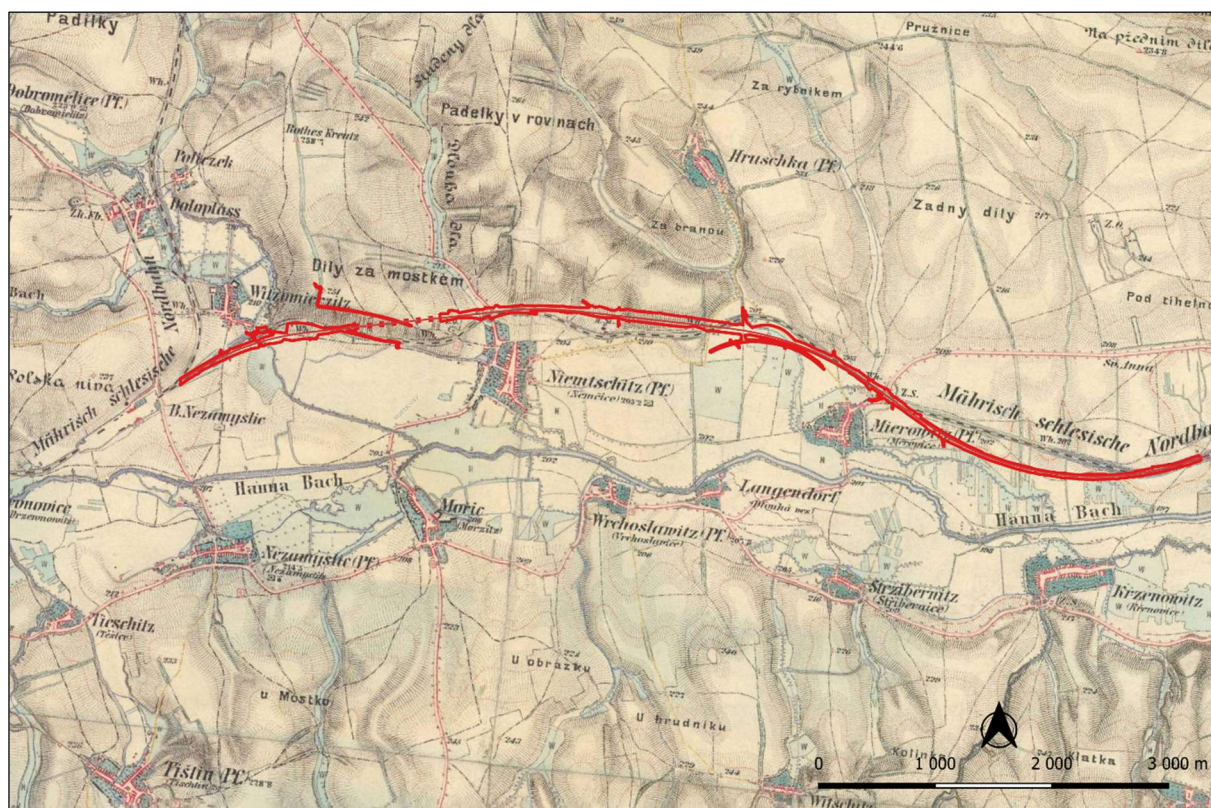
Obr. 1. Lokalizace stavby v ZM ČR 1:25 000 (zdroj podkladových dat: ČÚZK).

3. OKOLNOSTI, ÚČEL A CÍL PREDIKTIVNÍHO VÝZKUMU

Plánovaná stavba, jejíž součástí budou rozsáhlé výkopové práce při terénních úpravách a přeložkách inženýrských sítí v dosud nezastavěných územích, představuje výrazný zásah do předpokládaných archeologických terénů. Předmětný úsek železnice je veden po vyvýšeninách, které kopírují levou stranu široké údolní nivy řeky Haná (obr. 2). Jedná se starou sídelní oblast s úrodnými půdami a s dostatkem vodních zdrojů, kterou navíc již v pravěku procházela jedna z větví klíčové transevropské komunikační tepny, později označované jako jantarová stezka. Nejstarší stopy po pobytu člověka zde spadají již do starší doby kamenné, s více méně kontinuální okupací prostoru lze na základě dosavadních nálezů počítat od počátku mladší doby kamenné.

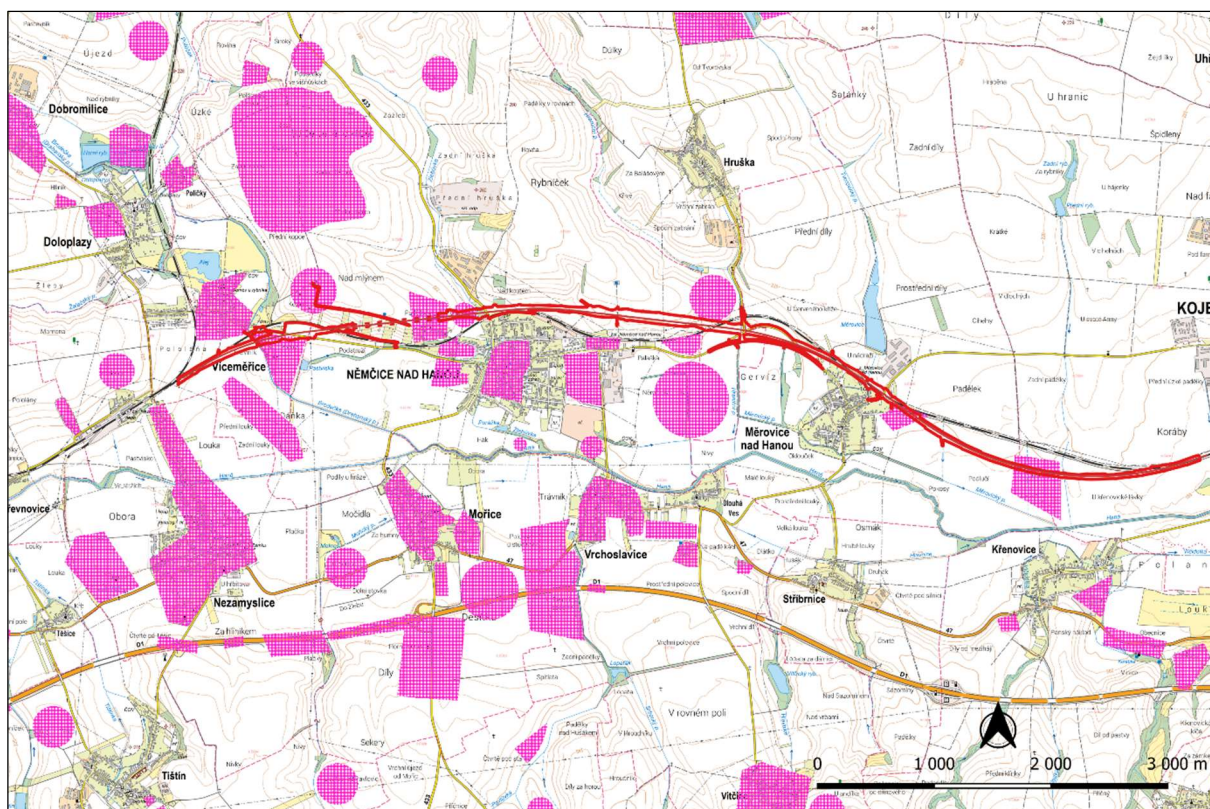
První archeologické nálezy v zájmových katastrálních územích registrujeme již v průběhu 19. století. Vesměš šlo o jednotlivé předměty a zahloubené objekty náhodně odkryté zejména při zemědělské činnosti a kopání hlíny v cihelnách. Významným zásahem do zdejší krajiny byla také výstavba železniční tratě Brno – Přerov v letech 1867 až 1869 a na ni navazující pozdější úpravy a budování průmyslových objektů, především cukrovarů. Při těchto příležitostech bylo ve sledovaném prostoru porušeno velké množství archeologických lokalit, o kterých se dozvídáme především díky působení amatérských sběratelů Antonína Teličky a Antonína Gottwalda i prvního moravského profesionálního archeologa Innocence Ladislava Červinky. Tito badatelé se zde již v době před druhou světovou válkou kromě záchranu náhodných nálezů věnovali i prvním záměrným odkrytím archeologických lokalit. V dalších

dvou třetinách 20. století dochází k určitému útlumu zájmu o dotčenou oblast mezi nyní již profesionálními archeology, jejichž pozornost byla poutána pouze několika menšími záchrannými akcemi. Dále zde ale působili amatérští sběratelé, jejichž činnost vedla na počátku 21. století k přehodnocení známé lokality na rozhraní Němčic nad Hanou a Víceměřic na významné evropské obchodní a výrobní centrum doby laténské. S tím souvisí opětovné zintenzivnění záchranné archeologické činnosti a prospekce v posledních dvou dekadách v tomto regionu.

Obr. 2. Lokalizace stavby v mapách III. vojenského mapování (zdroj podkladových dat: ČÚZK).

Trasa plánované stavby prochází v těsné blízkosti či přímo přes celou řadu známých území s archeologickými nálezy, evidovaných ve Státním archeologickém seznamu České republiky (obr. 3). Z tohoto důvodu byla podle ustanovení § 22, odst. 2, zákona č. 20/1987 Sb., O státní památkové péči, v platném znění, zahájena realizace přípravné etapy záchranného archeologického výzkumu – terénní prospekce a identifikace archeologických lokalit v kolizi se stavbou. Cílem této etapy byla specifikace konkrétních stavbou ohrožených archeologických nálezových situací a cílená příprava projektu následného záchranného archeologického výzkumu, která pomůže nasměrovat předstihové výkopy tak, aby povinná záchrana archeologického dědictví probíhala co nejefektivněji a minimalizoval se dopad archeologických prací do harmonogramu vlastní stavby. Úkolem predikce byl i kvalifikovaný odhad časových a finančních nákladů záchranného archeologického výzkumu.

Obr. 3. Známa území s archeologickými nálezy v okolí stavby (zdroj podkladových dat: NPÚ a ČÚZK).

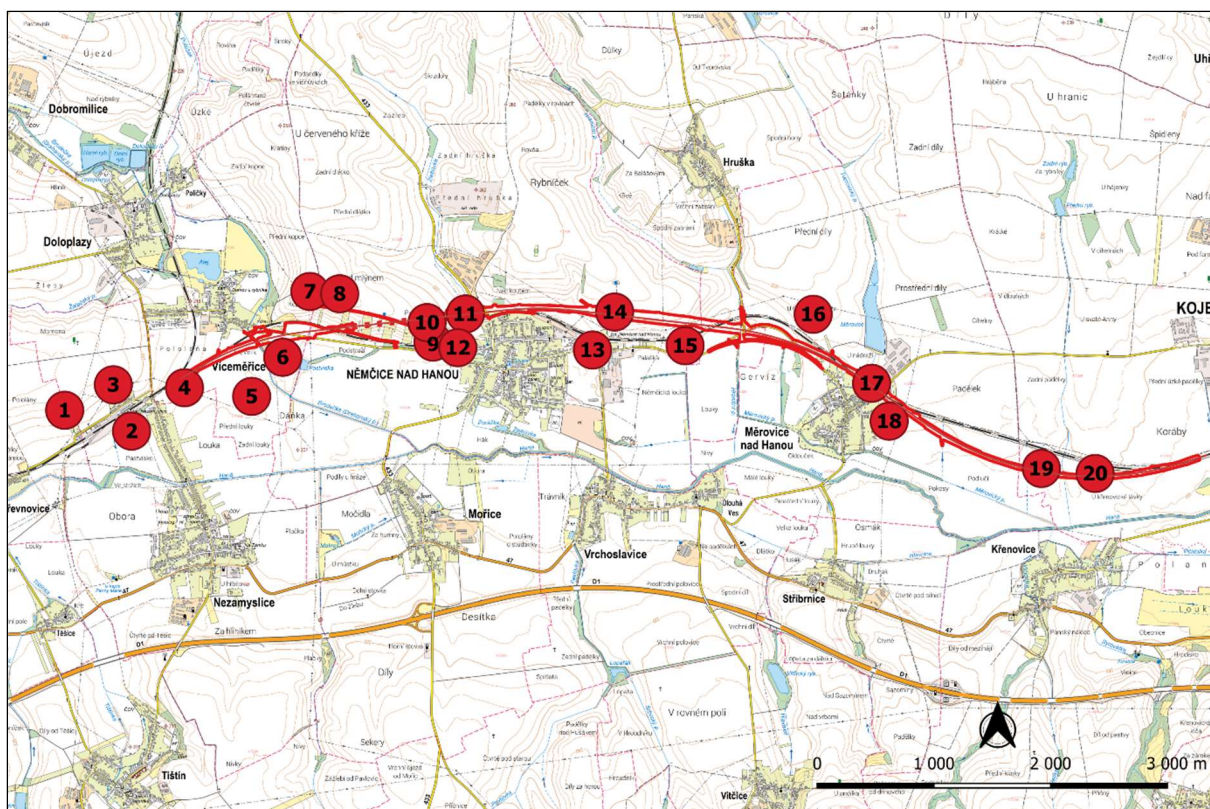
4. REŠERŠE ARCHIVNÍCH PODKLADŮ A LITERATURY

Jedním ze základních kroků při archeologické predikci je shromáždění informací o dříve učiněných archeologických nálezech v prostoru plánované stavby a v jejím bezprostředním okolí, které do značné míry odrážejí, jaké archeologické situace zde lze očekávat.

Při rešerši archivních materiálů bylo využito následujících zdrojů informací o archeologickém památkovém fondu:

- nálezové zprávy a publikace výsledků již realizovaných archeologických výzkumů
- digitální archiv Archeologické mapy České republiky
- Státní archeologický seznam České republiky
- databáze leteckých snímků ÚAPP Brno, v. v. i.
- historické mapové podklady a letecké mapy

Výsledkem rešerše je následující seznam 20 lokalit ležících přímo v prostoru záboru stavby nebo v jeho bezprostředním sousedství. Čísla lokalit odpovídají označení na přehledové mapě (obr. 4). Lokalitou se zde myslí území s doloženými archeologickými movitými nebo nemovitými nálezy (ÚAN) bez přesnějšího prostorového vymezení. Přesné geografické ohraničení jednotlivých lokalit je z podstaty archeologických pramenů problematické, protože většinou byla odkryta jen část skutečné archeologické situace. Navíc je nutné brát v úvahu fakt, že se obvykle jedná o starší nálezy, u nichž jsou prostorové informace velmi vágní, nepřesné a odvolávají se na orientační body, které dnes již nejsou v krajině dostupné.

Obr. 4. Archeologické lokality v konfliktu se stavbou na základě rešerše (zdroj podkladových dat: ČUZK).

Lokalita č. 1

Katastr: Dřevnovice (okr. Prostějov)/Nezamyslice nad Hanou (okr. Prostějov)

Trať: „Pololány“/“Nad nádražím“

Lokalizace: Prostor a okolí bývalé obecní cihelny na rozhraní katastrálních území Dřevnovice a Nezamyslice nad Hanou, cca 160 až 400 m SZ od plánované železniční tratě.

Km stavby: SZ sousedství km 60,681

Kultura: raný středověk

Druh nálezu: sídliště

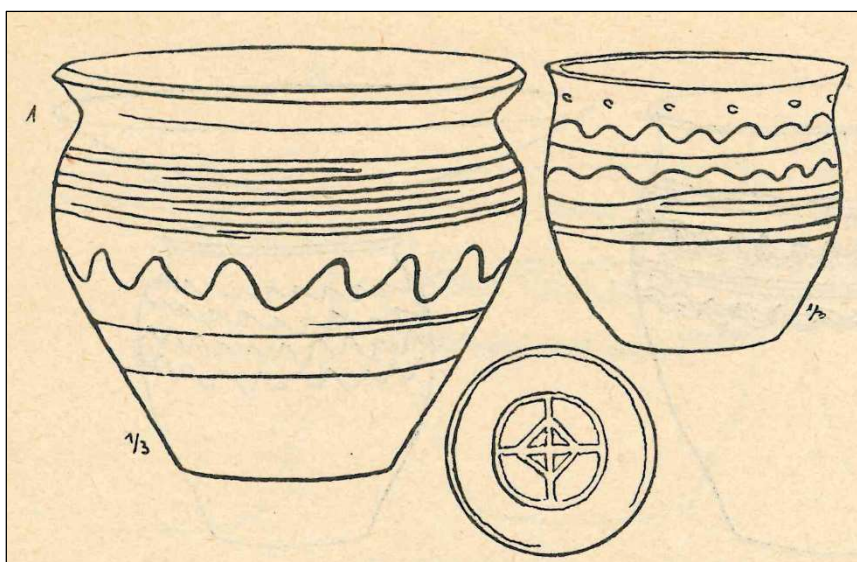
Popis: Při těžbě hlíny byla porušena sídlištní jáma, z níž byly zachráněny 2 nádoby zdobené vlnicemi a znakem na dně (obr. 5).

Zdroj: SAS ČR ID 26544.

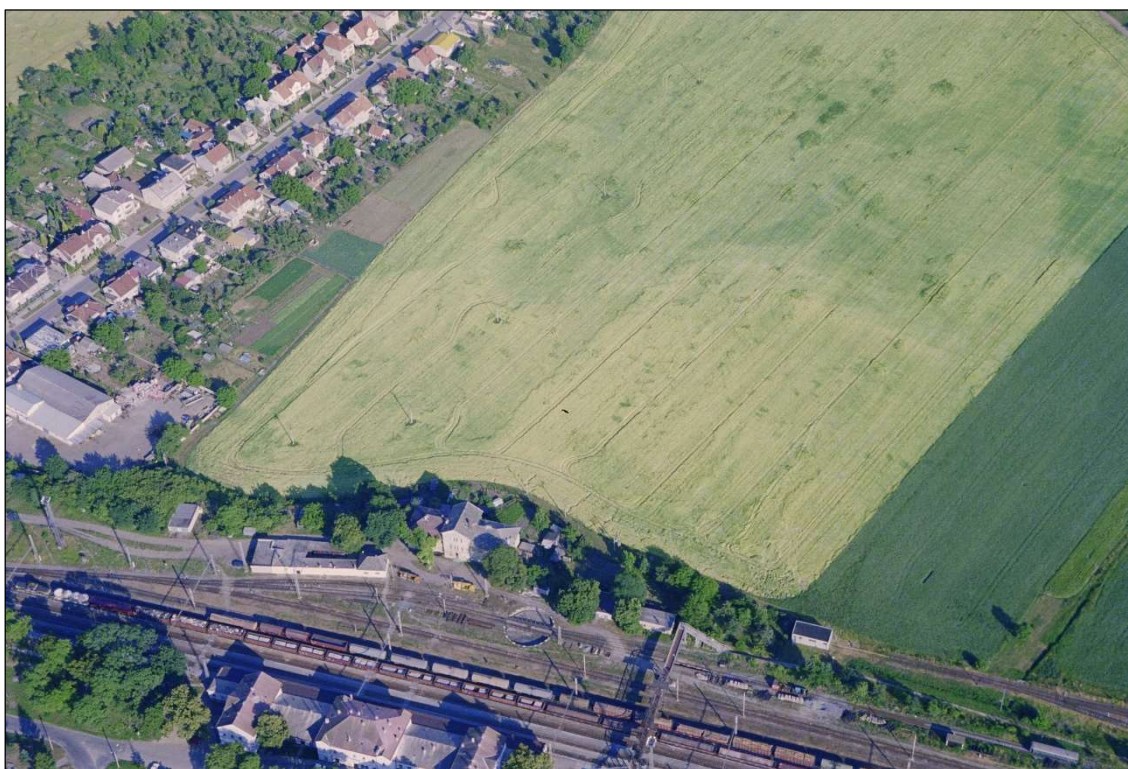
NZ č.j. 194500559 uložená v archivu AÚ AV ČR, Brno.

Červinka, I. L. 1928: Slované na Moravě a říše Velkomoravská. Brno, s. 179.

Peřinka, F. 1930: Vlastivěda Moravská. II. Místopis. Kojetský okres. Brno, s. 18.

Obr. 5. Raně středověké keramické nádoby z lokality č. 1 (zdroj: Červinka 1928).

Obr. 6. Bodové vegetační příznaky na lokalitě č. 2 (zdroj: archiv ÚAPP Brno).

Lokalita č. 2

Katastr: Nezamyslice nad Hanou (okr. Prostějov)

Trať: "U nádraží"

Lokalizace: JV sousedství železniční stanice Nezamyslice.

Km stavby: JV sousedství km 61,181

Kultura: nedatováno
Druh nálezů: neurčeno
Popis: Na poli v jihovýchodním sousedství železniční stanice Nezamyslice byly při leteckém snímkování v roce 2000 zachyceny bodové vegetační příznaky (obr. 6).
Zdroj: Bálek, M. 2000: Dokumenty M-LN-000000365 - M-LN-000000367. Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz>.

Lokalita č. 3

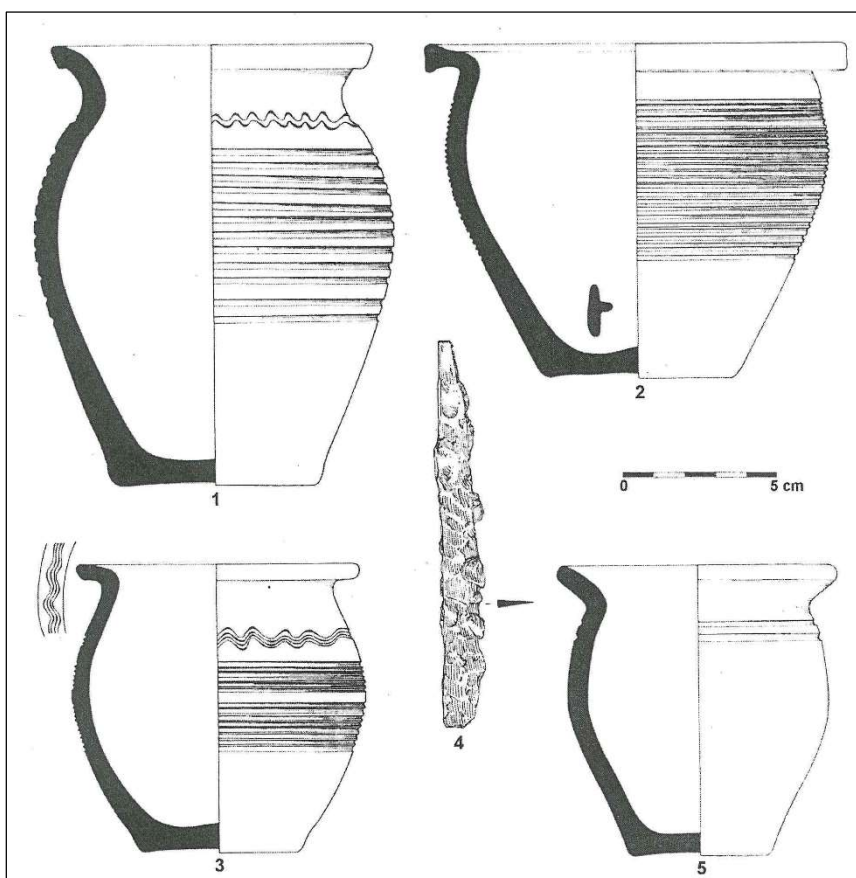
Katastr: Nezamyslice nad Hanou (okr. Prostějov)
Trať: "Nad nádražím"/"Padělky"
Lokalizace: Svah nad železniční stanicí Nezamyslice.
Km stavby: SZ sousedství km 61,181
Kultura: neolit-eneolit
Druh nálezů: ojedinělý nález
Popis: Nad nádražím byla nalezena kamenná broušená sekerka jevišovické kultury. Ve sbírce Muzea Komenského v Přerově jsou uloženy blíže nedatovatelné zlomky klínu a mlatu, které pochází z „Dílů nad nádražím“.
Zdroj: Státní archeologický seznam ČR ID 26543.
NZ č.j. 194801220, 201702727 uložené v archivu AÚ AV ČR, Brno.
Peřinka, F. 1930: Vlastivěda Moravská. II. Místopis. Kojetský okres. Brno, s. 10.

Lokalita č. 4

Katastr: Víceměřice (okr. Prostějov)
Trať: "Pololáňa za dráhou"
Lokalizace: Úpatí svahu v JV sousedství železniční tratě.
Km stavby: JV sousedství km 61,700
Kultura: nedatováno
Druh nálezů: neurčeno
Popis: Na poli v jihovýchodním sousedství železniční tratě byly při leteckém snímkování v roce 2005 zachyceny vegetační příznaky v podobě 3 menších kruhových ohrazení (obr. 7).
Zdroj: Čižmář, I. 2005: Dokument M-LN-000001762. Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz>.

Obr. 7. Vegetační příznaky v podobě 3 menších kruhových ohrazení na lokalitě č. 4 (zdroj: archiv ÚAPP Brno).

Obr. 8. Výbava kostrových hrobů ze střední doby hradištní z lokality č. 5 (zdroj: Fojtík – Šmíd 2008).

Lokalita č. 5

- Katastr: Víceměřice (okr. Prostějov)
- Trať: "Padělky"
- Lokalizace: Vyvýšenina (kóta 210,8 m n. m.) uvnitř soutoku Brodečky a Hané, cca 170 až 600 m JV od plánované železniční tratě.
- Km stavby: JV sousedství km 62,118
- Kultura: paleolit, s lineární keramikou, s vypíchanou keramikou, s moravskou malovanou keramikou, jordanovská, zvoncovitých pohárů, únětická, platěnická, raný středověk
- Druh nálezů: sídliště, pohřebiště
- Popis: Polykulturní lokalita objevená již na konci 19. století. Průzkumy prováděli zejména A. Telička a I. L. Červinka, kteří zde mimo jiné odkryli 11 kostrových hrobů únětické kultury, několik kostrových hrobů ze střední doby hradištní (obr. 8) a 5 kostrových hrobů z mladší doby hradištní. Lokalita byla ověřena povrchovými sběry v 80. a 90. letech spolupracovníkem Okresního vlastivědného muzea v Prostějově Z. Černým. V té době tu byl navíc odkryt další kostrový hrob z doby hradištní (obr. 9). Při leteckém snímkování v roce 2005 byly v prostoru lokality zachyceny bodové vegetační příznaky.
- Zdroj: Státní archeologický seznam ČR ID 26548.
NZ č.j. 194500969, 194501093, 194602295, 194602935, 194602987, 194700442, 194701137, 194701206, 194800852, 194800893, 194800910, 194800961, 194800985, 194801025, 194801085, 194801103, 194801113, 194801126, 194801206, 194801235, 196000444, 196000445, 196000448, 196000449, 196000454, 196000499, 196000500, 196000470, 196000472, 196000473, 196000474, 196000475, 196000477 uloženy v archivu AÚ AV ČR, Brno.
NZ č.j. 200/89 uložena v archivu Muzea a galerie v Prostějově.
Červinka, I. L. 1908: Moravské starožitnosti II. O pokoleních skrčených koster na Moravě. Kojetín na Hané, s. 68, 73, 78, 84.
Červinka, I. L. 1928: Slované na Moravě a říše Velkomoravská. Brno, s. 158, 170.
Čížmář, I. – Kos, P. – Marečková, J. 2006: Výsledky leteckého snímkování ÚAPP Brno na Moravě za rok 2005. Přehled výzkumů 47, s. 302.
Dostál, B. 1966: Slovanská pohřebiště ze střední doby hradištní. Praha, s. 188-189.
Fojtík, P. 2008: Slovanské osídlení Prostějovska ve světle hrobů a pohřebišť. Archeologické památky střední Moravy 16. Olomouc, s. 86-87.
Fojtík, P. – Šmíd, M. 2008: Slovanské hroby a pohřebiště na Prostějovsku. Pravěk - Supplementum 18. Brno, s. 56-57, 97.
Gottwald, A. 1909: Nové nálezy předhistorické z okolí Prostějova i odjinud. Časopis Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci XXVI, s. 10.
Gottwald, A. 1931: Můj archeologický výzkum. Prostějov, s. 27.
Kalábková, P. 2009: Lengyelské osídlení střední Moravy. II. díl. Katalog lokalit. Rkp. disertační práce uloženy na ÚAM FF MU v Brně. Olomouc, s. 278.
Lutovský, M. 2001: Encyklopedie slovanské archeologie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, s. 354.
Peřinka, F. 1930: Vlastivěda Moravská. II. Místopis. Kojetický okres. Brno, s. 8, 17.

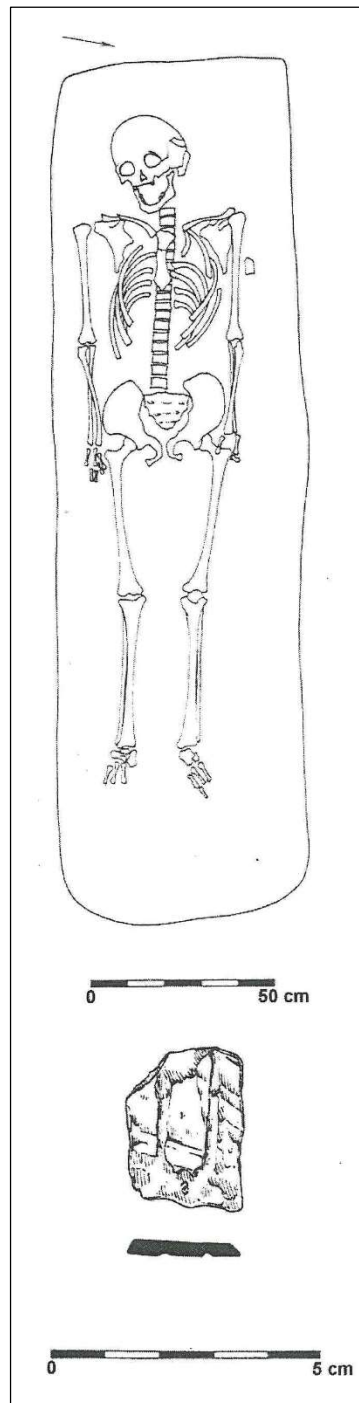
Prudká, A. 1989: Hrob z doby hradištní z Víceměřic, okres Prostějov. Zpravodaj Muzea Prostějovska 1/89, s. 35-36.

Prudká, A. 1991: Hradištní hrob z Víceměřic (okr. Prostějov). Přehled výzkumů 1988, s. 52.

Skutil, J. 1937: Některé dosud blíže neznámé paleolitické nálezy na Moravě. Obzor praehistorický X, s. 266.

Šikulová, V. 1958: Moravská pohřebiště z mladší doby hradištní. Pravěk východní Moravy I, s. 155.

Tihelka, K. 1953: Moravská únětická pohřebiště. Památky archeologické XLIV/2, s. 311.

Obr. 9. Půdorys a výbava kostrového hrobu z doby hradištní z lokality č. 5 (zdroj Fojtík – Šmíd 2008).

Lokalita č. 6

Katastr: Víceměřice

Trať: "Podíly"

Lokalizace: Prostor mezi silnicí III/4335, potokem Brodečka a jeho bezejmenným levým přítokem.

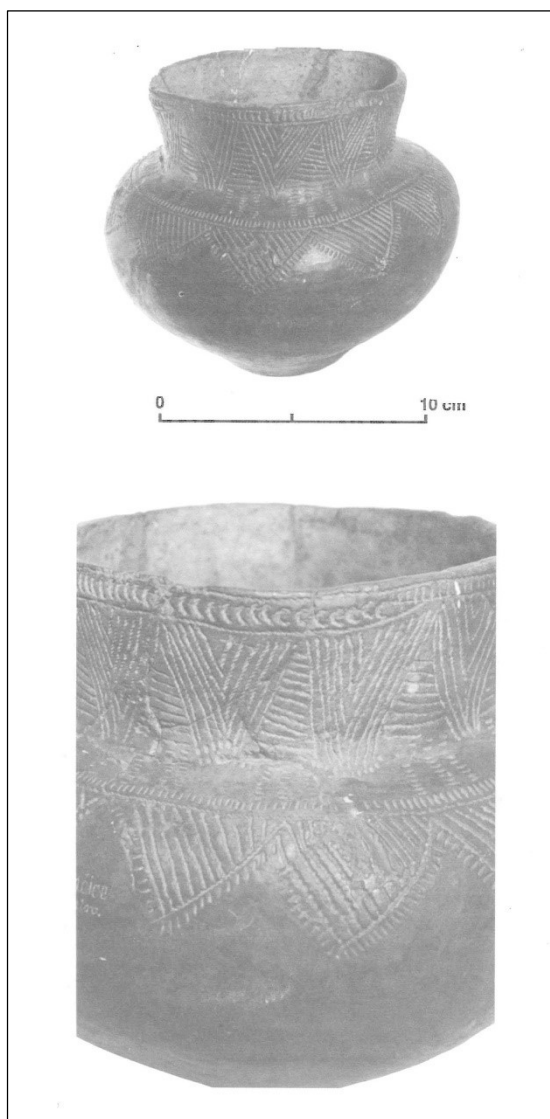
Km stavby: km 62,450 – 62,900

Kultura: paleolit, s lineární keramikou, s vypíchanou keramikou, s moravskou malovanou keramikou, jordanovská, šňůrové keramiky, zvoncovitých pohárů, únětická, raný středověk

Druh nálezů: sídliště, pohřebiště

Popis: Polykulturní sídliště a pohřebiště objevené na počátku 20. století. Ověřeno povrchovým sběrem v 80. a 90. letech spolupracovníkem Muzea Prostějovska v Prostějově Z. Černým.

Zdroj: Státní archeologický seznam ČR ID 26541.

Obr. 10. Keramická nádoba kultury kulovitých amfor z lokality č. 7 (zdroj: Šmíd 1999).

Lokalita č. 7

Katastr: Víceměřice/Němčice nad Hanou

Trať: "Kozlov"

Lokalizace: Temeno návrší (kóta 250,5 m n. m.) severozápadně od železniční tratě.

Km stavby: SZ sousedství km 62,800 (prostor dočasné deponie pro tunel a účelové komunikace)

Kultura: kulovitých amfor

Druh nálezu: ojedinělý nález

Popis: Ojedinělý nález torza zdobené amfory bez bližších nálezových okolností (obr. 10).

Zdroj: Státní archeologický seznam ČR ID 26547.

NZ č.j. 194801267 uložena v archivu AÚ AV ČR, Brno.

Fojtík, P. – Veselá, B. 2013: Pravěké a raně historické osídlení katastru města Němčice nad Hanou (okr. Prostějov). Střední Morava 35, s. 70.

Šmíd, M. 1999: Nové poznatky o vývoji střední Moravy v období středního a mladého eneolitu. In: Kuzma, I. ed.: Otázky neolitu a eneolitu našich krajín – 1998. Nitra, s. 241.

Obr. 11. Půdní příznaky na lokalitě č. 8 (zdroj: archiv ÚAPP Brno).

Lokalita č. 8

Katastr: Němčice nad Hanou

Trať: "Nad mlýnem"

- Lokalizace: Východní část temene návrší (kóta 250,5 m n. m.) SZ od železniční tratě.
- Km stavby: SZ sousedství km 63,150, prostor účelové komunikace (SO 22-18-08)
- Kultura: nedatováno
- Druh nálezů: neurčeno
- Popis: Na poli v severozápadním sousedství železniční tratě byly při leteckém snímkování v letech 2003 a 2004 zachyceny bodové i liniové vegetační a půdní příznaky (obr. 11-12).
- Zdroj: Bálek, M. 2003: Dokument M-LN-000001048, M-LN-000001049, M-LN-000001051. Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz>.
Bálek, M. 2004: Dokument M-LN-000001123, M-LN-000001131, M-LN-000001132, M-LN-000001135, M-LN-000001142. Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz>.

Obr. 12. Vegetační příznaky na lokalitě č. 8 (zdroj: archiv ÚAPP Brno).

Lokalita č. 9

- Katastr: Němčice nad Hanou
- Trať: „Za hájem“
- Lokalizace: Zářez stávající železniční tratě na jižním úpatí návrší (kóta 250,5 m n. m.).
- Km stavby: J sousedství km 63,900
- Kultura: doba římská, raný středověk

Druh nálezů: pohřebiště, ojedinělý nález

Popis: Staré nálezy několika kostrových hrobů z mladší doby hradištní v zářezu železniční tratě u strážního domku, z nichž se dochovaly dvě bronzové esovitě zúžené záušnice a hladký bronzový prsten (obr. 13). Z lokality pochází také spona z doby římské bez bližších nálezových okolností (obr. 14).

Zdroj: NZ č.j. 194501057, 194600657, 196002617, 201205267 uložené v archivu AÚ AV ČR, Brno.

Beninger, E. – Freising, H. 1933: Die germanischen Bodenfunde in Mähren. Reichenberg, s. 27.

Červinka, I. L. 1926: Předvěká pohřebiště v Němčicích na Hané. Pravěk 1926, s. 3.

Červinka, I. L. 1928: Slované na Moravě a říše Velkomoravská. Brno, s. 166.

Fojtík, P. 2008: Slované osídlení Prostějovska ve světle hrobů a pohřebišť. Archeologické památky střední Moravy 16. Olomouc, s. 67.

Fojtík, P. – Šmíd, M. 2008: Slované hroby a pohřebiště na Prostějovsku. Pravěk - Supplementum 18. Brno, s. 68-69.

Fojtík, P. – Veselá, B. 2013: Pravěké a raně historické osídlení katastru města Němčice nad Hanou (okr. Prostějov). Střední Morava 35, s. 73.

Knies, J. 1903: Soupis palaentologicko-archaeologických sbírek konservatora mor. musea zemského Jana Kniese. Časopis moravského musea zemského III, s. 72.

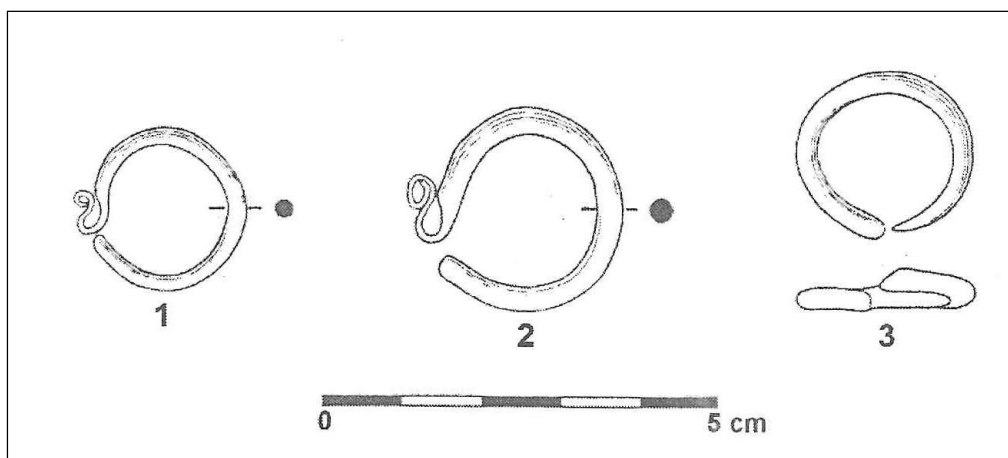
Peřinka, F. 1930: Vlastivěda Moravská. II. Místopis. Kojetský okres. Brno, s. 18.

Peškař, I. 1972: Fibeln aus der römischen Kaiserzeit in Mähren. Praha, s. 42.

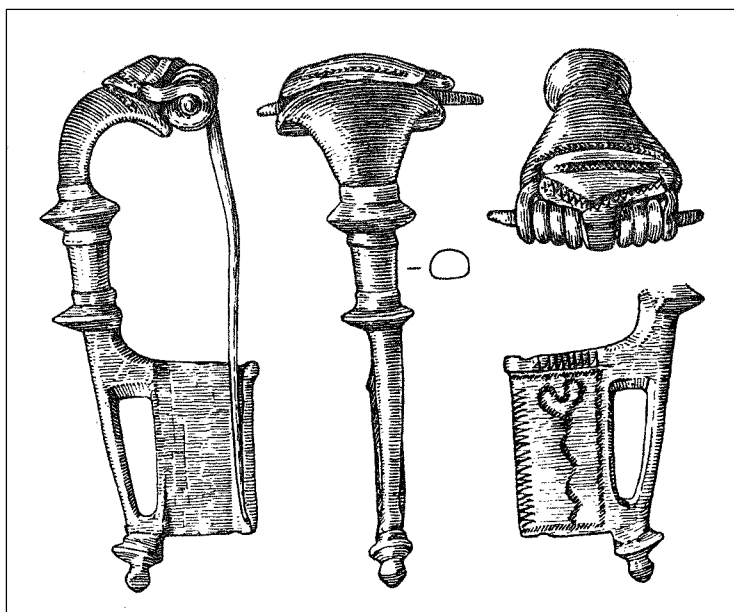
Rzehak, A. 1908: Das Kunstwerke der galloromanischen Epoche in der Ländern nördlich der Donau, insbesondere in Mähren und Böhmen. Mitteilungen des Erzherzog-Reimer-Museums für Kunst und Gewerbe Brünn 26, s. 117.

Rzehak, A. 1918: Die römische Eisenzeit in Mähren. Zeitschrift des deutschen Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens 22, s. 235.

Šikulová, V. 1958: Moravská pohřebiště z mladší doby hradištní. Pravěk východní Moravy I, s. 155.

Obr. 13. Inventář kostrových hrobů z mladší doby hradištní z lokality č. 9 (zdroj: Fojtík – Šmíd 2008).

Obr. 14. Spona z do by římské z lokality č. 9 (zdroj: Peškař 1972).

Lokalita č. 10

Katastr: Němčice nad Hanou

Trať: "Hliník"

Lokalizace: Bývalá cihelna při dnešní ulici Hliník a její okolí. Patrně jde o pokračování lokality č. 9.

Km stavby: 63,800 – 64,100

Kultura: s lineární keramikou, šňůrové keramiky, únětická, lužická, platěnická, doba laténská, doba římská, doba stěhování národů

Druh nálezů: sídliště, pohřebiště

Popis: Polykulturní lokalita, která byla objevena při těžbě hlíny v místní cihelně a zasahuje i na přilehlé pole nad ní. Roku 1891 byl v hliníku nalezen bronzový antoninián císaře Galliena. Odkryty tu byly mimo jiné kostrové hroby únětické kultury, žárové hroby platěnické kultury (obr. 15) a kostrové hroby z doby laténské a z doby stěhování národů, přičemž cílené výkopy zde prováděl především A. Telička. Z pole nad cihelnou jsou uváděny starší nálezy pazourkové sekerky, bronzové břitvy (obr. 16) a bronzového dlátka. Na letecké mapě na serveru Mapy.cz z 2. 7. 2015 jsou zřetelné vegetační příznaky části kruhového příkopového opevnění východně od někdejší cihelny (obr. 17).

Zdroj: Státní archeologický seznam ČR ID 26550.

NZ č.j. 194500110, 194500281, 194601104, 194601216, 194601553, 194601944, 194800823, 194800851, 194800891, 194800900, 194800928, 194801083, 194801453, 195100564, 195101013, 195202768, 196001928, 196002588, 196002589, 196002603, 196002609, 196002619, 196002620, 196002621, 196002623, 196002627, 197201126 uložené v archivu AÚ AV ČR, Brno.

Beninger, E. – Freising, H. 1933: Die germanischen Bodenfunde in Mähren. Reichenberg, s. 27.

- Červinka, I. L. 1894: Římské mince na Moravě nalezené. Časopis Vlasteneckého muzejního spolku olomouckého XI, s. 31.
- Červinka, I. L. 1902: Kostrový hrob u Slavkova a galské starožitnosti na Moravě. Časopis Vlasteneckého muzejního spolku v Olomouci XIX, s. 3.
- Červinka, I. L. 1902: Morava za pravěku. Brno, s. 143, 185, 251-252, 266, 277, 289.
- Červinka, I. L. 1908: Moravské starožitnosti II. O pokoleních skrčených koster na Moravě. Kojetín na Hané, s. 197.
- Červinka, I. L. 1926: Předvěká pohřebiště v Němčicích na Hané. Pravěk 1926, s. 3.
- Červinka, I. L. 1946: Římské mince z nálezů na Moravě. Zvláštní otisk Časopisu Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 55. Olomouc, s. 25.
- Čižmářová, J. 2004: Encyklopedie Keltů na Moravě a ve Slezsku. Praha, s. 258-259
- Čižmářová, J. 2017: Keltská pohřebiště na Moravě. Okresy Hodonín, Kroměříž, Olomouc, Opava, Prostějov, Přerov, Uherské Hradiště, Zlín. Brno, s. 178.
- Droberjar, E. 2002: Encyklopedie římské a germánské archeologie v Čechách a na Moravě. Praha, s. 213.
- Filip, J. 1956: Keltové ve střední Evropě. Praha, s. 402.
- Fojtík, P. – Veselá, B. 2013: Pravěké a raně historické osídlení katastru města Němčice nad Hanou (okr. Prostějov). Střední Morava 35, s. 70.
- Freising, H. 1938: Ein langobardischer Grabfund aus Némčitz in der Hanna (Mähren). Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien 68, s. 8-10.
- Furmánek, V. 1973: Bronzová industrie středodunajské mohylové kultury na Moravě. Slovenská archeológia XXI-1, s. 76.
- Jockenhövel, A. 1971: Die Rasiermesser in Mitteleuropa (Süddeutschland, Tschechoslowakei, Österreich, Schweiz). Prähistorische Bronzefunde VIII/1. München, s. 89-90.
- Kašpar, P. 2014: Nálezy římských mincí na území Olomouckého kraje. Rkp. bakalářské diplomové práce uloženy na Katedře historie – sekce archeologie UP v Olomouci. Olomouc, s. 86.
- Knies, J. 1893: O římských starožitnostech na Moravě nalezených. Český lid II, s. 691.
- Knies, J. 1903: Soupis palaentologicko-archaeologických sbírek konservatora mor. musea zemského Jana Kniese. Časopis moravského musea zemského III, s. 72.
- Meduna, J. 1980: Die latenezeitlichen Siedlungen und Gräberfelder in Mähren (Katalog). Fontes Archaeologiae Moravicae – tomus XI. Brno, s. 215.
- Peřinka, F. 1930: Vlastivěda Moravská. II. Místopis. Kojetský okres. Brno, s. 11.
- Pochitonov, E. 1955: Nálezy antických mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. In: Nohejlová-Prátová, E.: Nálezy mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. I. díl. Praha, s. 263.
- Skutil, J. 1927: Soupis antických mincí nalezených na Moravě. Numismatický časopis československý 3, s. 144.
- Šebela, L. 1999: The Corded Ware Culture in Moravia and in the Adjacent Part of Silesia (Catalogue). Fontes Archaeologiae Moravicae XXIII. Brno, s. 114.
- Šebela, L. – Přichystal, A. 2020: Silicite Axes in Moravia, Czech Silesia and Bohemia. Spisy AÚ AV ČR Brno 65. Brno, s. 102.

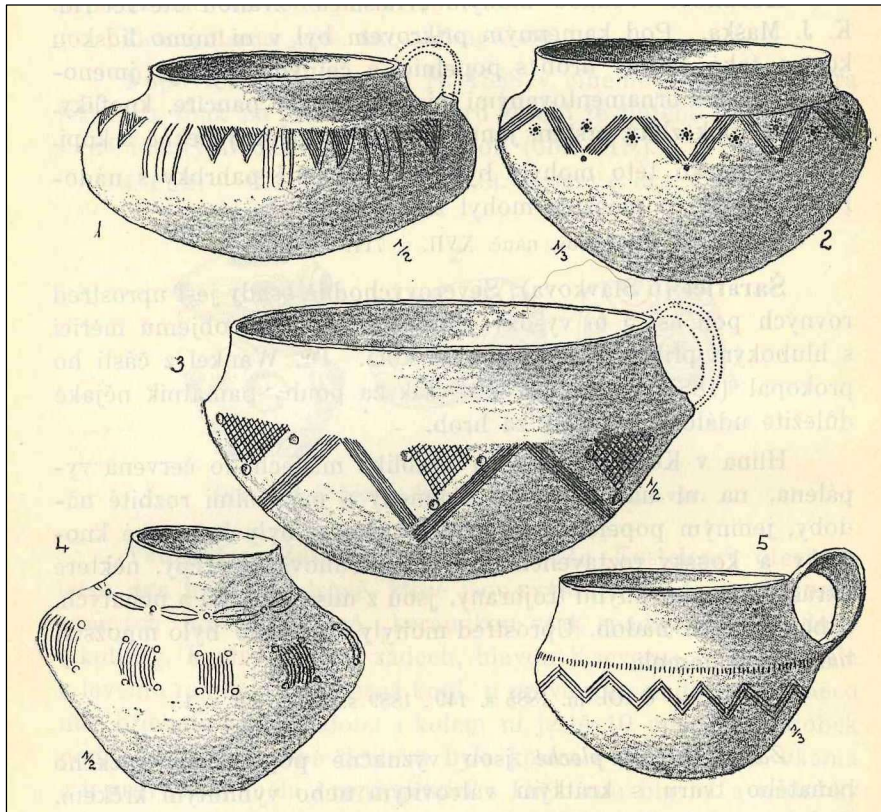
Šimek, E. 1958: Poslední Keltové na Moravě. Brno, s. 264-265.

Tejral, J. 1976: Grundzüge der Völkerwanderungszeit in Mähren. Praha, s. 108.

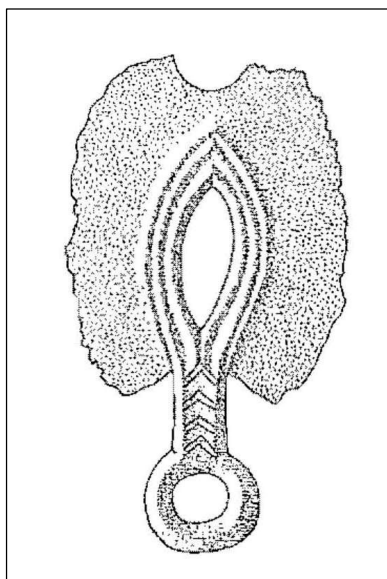
Telička, A. 1899: Lunulla z Němčic na Hané. Časopis Vlasteneckého muzejního spolku v Olomouci XVI, 117-118.

Tihelka, K. 1953: Moravská únětická pohřebiště. Památky archeologické XLIV/2, s. 298.

Werner, J. 1962: Die Langobarden in Pannonien. Beiträge zur Kenntnis der langobardischen Bodenfunde vor 568. München, s. 145.

Obr. 15. Inventář žárových hrobů platěnické kultury z lokality č. 10 (zdroj: Červinka 1902).

Obr. 16. Bronzová břitva z lokality č. 10 (zdroj: Jockenhövel 1971).

Obr. 17. Vegetační příznaky kruhového příkopového opevnění na lokalitě č. 10 (zdroj: Mapy.cz).

Lokalita č. 11

Katastr: Němčice nad Hanou

Trať: "Padělky u dolního trávníku"

Lokalizace: Úpatí severovýchodního až východního svahu mezi stávající železniční tratí a potokem Žlebůvka. Patrně jde o pokračování lokality č. 9 a 10.

Km stavby: 64,150 – 64,350

Kultura: pravěk, eneolit – doba bronzová, platěnická

Druh nálezů: sídliště

Popis: V rýze pro plynovodní přípojku vedené po východním okraji lokality byly v roce 1991 prozkoumány jeden pozdně halštatský objekt a dva další objekty, které obsahovaly velmi drobné střípky datovatelné pouze rámcově do pravěku. Při leteckém snímkování v roce 2011 zde byly zachyceny bodové vegetační příznaky (obr. 18). Povrchovými sběry Z. Černého byly na lokalitě získány mimo jiné dvě pazourkové sekerky (obr. 19).

Zdroj: Státní archeologický seznam ČR ID 26562.

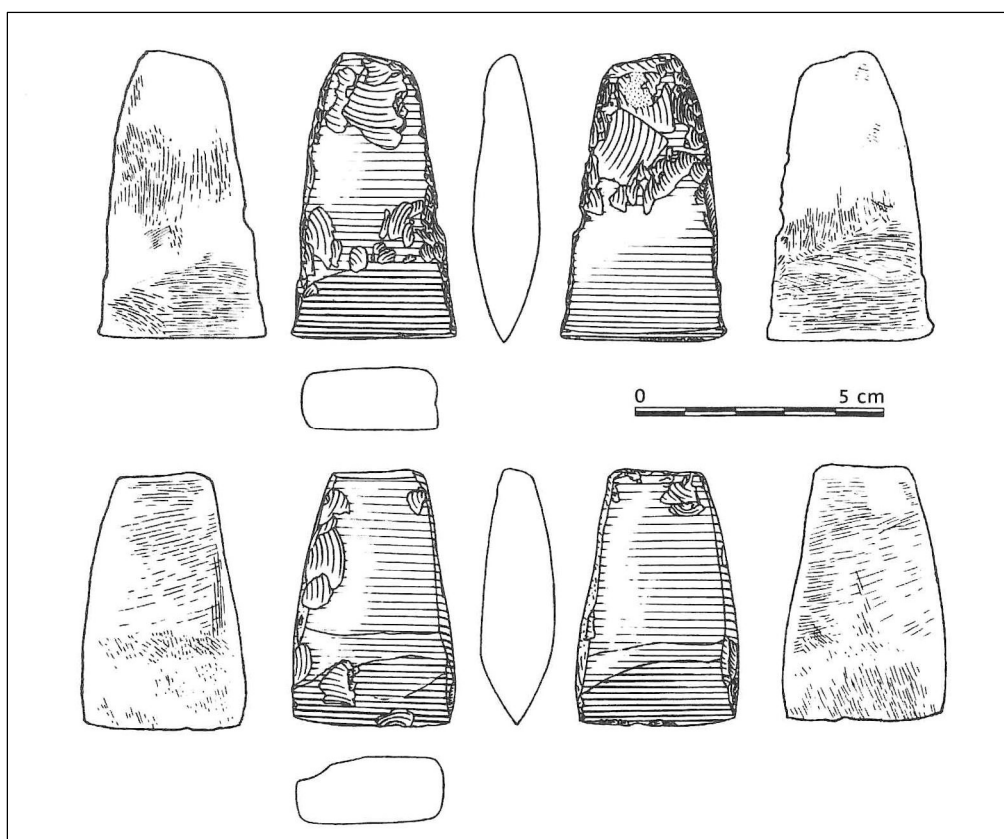
Čížmář, I. 2011: Dokument M-DL-202201463. Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz>.

Geisler, M. – Vitula, P. 1993: Záchranný výzkum na trase plynovodu Němčice nad Hanou-Dobromilice (okr. Prostějov). Přehled výzkumů 1991, s. 102.

Šebela, L. – Přichystal, A. 2020: Silicite Axes in Moravia, Czech Silesia and Bohemia. Spisy AÚ AV ČR Brno 65. Brno, s. 102.

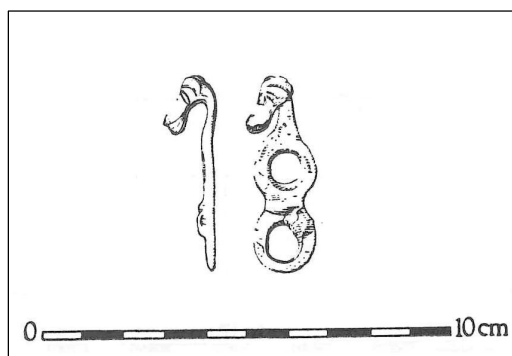
Obr. 18. Bodové vegetační příznaky na lokalitě č. 11 (zdroj: archiv ÚAPP Brno).

Obr. 19. Pazourkové sekerky z lokality č. 11 (zdroj: Šebela – Přichystal 2020).

Lokalita č. 12

- Katastr: Němčice nad Hanou
- Trať: Ulice Hřbitovní
- Lokalizace: Ulice Hřbitovní, jihovýchodní konec ulice Hliník, JV sousedství železniční tratě. Patrně jde o pokračování lokality č. 9, 10 a 11.
- Km stavby: JV sousedství km 64,150 (prostor úpravy místní komunikace a přeložky kabelů CETIN)
- Kultura: s lineární keramikou, únětická, lužická, platěnická, doba laténská, raný středověk
- Druh nálezu: sídliště, pohřebiště
- Popis: Starší sídlištní nálezy kultury s lineární keramikou a lužické kultury a laténský kostrový hrob se dvěma bronzovými náramky. Dále jsou odsud uváděny ojedinělý nález bronzové zoomorfní pasové zápony z doby laténské (obr. 20) a kostrový hrob se skleněnými korály z doby hradištní. Záchrané výzkumy v letech 1996 až 1997 a 2001 při výstavbě inženýrských sítí potvrdily v místě křížení stávající železniční tratě a komunikací ulic Hřbitovní a Hliník existenci sídliště únětické a lužické kultury. V roce 2019 protnul liniový výkop určený pro pokládku kabelů VN a NN při západním konci ulice Hřbitovní mohutnější kulturní vrstvu obsahující mimo jiné keramiku platěnické kultury.
- Zdroj: Státní archeologický seznam ČR ID 26542.
NZ č.j. 194800758, 194800854, 194800877, 194800940, 200906186 uložené v archivu AÚ AV ČR, Brno.
NZ č.j. 387/01 uložena v archivu Muzea a galerie v Prostějově.
NZ č.j. 461/19 uložena v archivu ÚAPP Brno.
Čižmářová, J. 2004: Encyklopedie Keltů na Moravě a ve Slezsku. Praha, s. 259.
Čižmářová, J. 2017: Keltská pohřebiště na Moravě. Okresy Hodonín, Kroměříž, Olomouc, Opava, Prostějov, Přerov, Uherské Hradiště, Zlín. Brno, s. 179.
Fojtík, P. 2020: Němčice nad Hanou (okr. Prostějov). Přehled výzkumů 61/1, s. 202.
Fojtík, P. – Veselá, B. 2013: Pravěké a raně historické osídlení katastru města Němčice nad Hanou (okr. Prostějov). Střední Morava 35, s. 70, 71.
Knies, J. 1893: O římských starožitnostech na Moravě nalezených. Český lid II, s. 691.
Meduna, J. 1980: Die latenezeitlichen Siedlungen und Gräberfelder in Mähren (Katalog). Fontes Archaeologiae Moravocae – tomus XI. Brno, s. 215.

Obr. 20. Bronzová zoomorfní pasová zápona z doby laténské z lokality č. 12 (zdroj: Meduna 1980).

Lokalita č. 13

- Katastr: Němčice nad Hanou
- Trať: "Svorka"
- Lokalizace: Mezi železniční stanicí a cukrovarem.
- Km stavby: J sousedství km 64,400 – 64,500
- Kultura: s lineární keramikou, s moravskou malovanou keramikou, jordanovská, nálevkovitých pohárů, zvoncovitých pohárů, šňůrové keramiky, únětická, středodunajská mohylová, slezská, platěnická, doba laténská, raný středověk, středověk
- Druh nálezů: sídliště, pohřebiště
- Popis: Polykulturní lokalita zkoumaná především v první čtvrtině 20. století A. Teličkou a I. L. Červinkou, kteří zde zejména při rozšiřování nádraží i okolo vedoucí okresní silnice a při stavbě nového cukrovaru zachránili mimo jiné 32 hrobů kultury zvoncovitých pohárů, 78 hrobů únětické kultury, jeden hrob jordanovské kultury a jeden hrob středodunajské mohylové kultury (obr. 21). Z místa jsou uváděny také železný meč a dvě železná kopí z doby laténské, u nichž nejsou známy bližší nálezové okolnosti. V roce 1953 byla při výkopu základů pro budovu Moravostavu u nádraží zachráněna keramika kultury s moravskou malovanou keramikou, únětické kultury a z mladší doby hradištní. Záchraným výzkumem při výstavbě inženýrských sítí v letech 1996 až 1997 zde byl potvrzen výskyt mohutné kulturní vrstvy s materiálem kultury s lineární keramikou a středodunajské mohylové kultury.
- Zdroj: Státní archeologický seznam ČR ID 26568, 26569.
NZ č.j. 194600151, 194602504, 194602862, 194701190, 194701156, 194800771, 194800777, 194800781, 194800785, 194800799, 194800828, 194800867, 194800988, 194801056, 194801123, 194801133, 194801260, 194801270, 195100564, 195101013, 195202768, 196001932, 196001933, 196001934, 196001935, 196002548, 196002554, 196002555, 196002556, 196002559, 196002560, 196002572, 196002574, 196002575, 196002576, 196002577, 196002578, 196002579, 196002586, 196002587, 196002590, 196002592, 196002594, 196002595, 196002599, 196002601, 196002604, 196002606, 196002608, 196002611, 196002613, 196002614, 196002615, 196002622, 196002625, 196002626, 196002628, 196500714, 196600306, 198000520, 200906186 uložené v archivu AÚ AV ČR, Brno.
Červinka, I. L. 1902: Morava za pravěku. Brno, s. 169
Červinka, I. L. 1908: Moravské starožitnosti II. O pokoleních skrčených koster na Moravě. Kojetín na Hané, s. 63, 76, 84, 134, 193, 213.
Červinka, I. L. 1926: Předvěká pohřebiště v Němčicích na Hané. Pravěk 1926, s. 1-35.
Čížmářová, J. 2017: Keltská pohřebiště na Moravě. Okresy Hodonín, Kroměříž, Olomouc, Opava, Prostějov, Přerov, Uherské Hradiště, Zlín. Brno, s. 179.
Filip, J. 1956: Keltové ve střední Evropě. Praha, s. 402.
Fojtík, P. – Veselá, B. 2013: Pravěké a raně historické osídlení katastru města Němčice nad Hanou (okr. Prostějov). Střední Morava 35, s. 69, 72-73.
Furmánek, V. 1973: Bronzová industrie středodunajské mohylové kultury na Moravě. Slovenská archeológia XXI-1, s. 76.

Houšťová, A. 1960: Kultura nálevkovitých pohárů na Moravě. Fontes archaeologici Pragenses 3. Praha, s. 25-26.

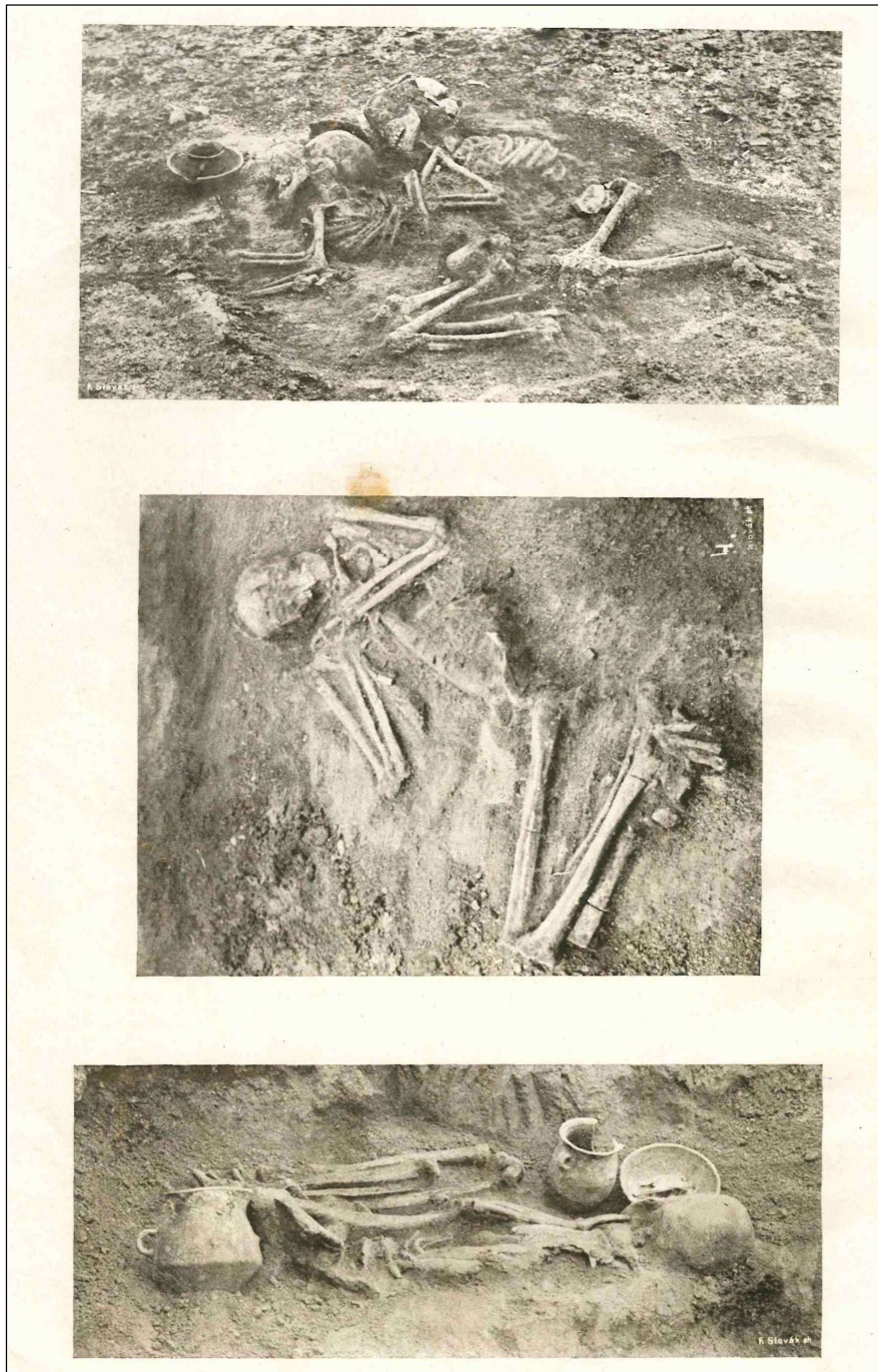
Kalábková, P. 2009: Lengyelské osídlení střední Moravy. II. díl. Katalog lokalit. Rkp. disertační práce uložený na ÚAM FF MU v Brně. Olomouc, s. 162, 166.

Peřinka, F. 1930: Vlastivěda Moravská. II. Místopis. Kojetský okres. Brno, s. 8-11, 16.

Šebela, L. 1999: The Corded Ware Culture in Moravia and in the Adjacent Part of Silesia (Catalogue). Fontes Archaeologiae Moravicae XXIII. Brno, s. 114.

Tihelka, K. 1953: Moravská únětická pohřebiště. Památky archeologické XLIV/2, s. 298.

Zápotocký, M. 1956: Baalberská skupina v Čechách. Archeologické rozhledy VIII, s. 556.

Obr. 21. Kostrové hroby prozkoumané na lokalitě č. 13 (zdroj: Červinka 1926).

Lokalita č. 14

Katastr:	Němčice nad Hanou
Trať:	“Nad loukami“
Lokalizace:	K jihovýchodu ukloněný svahový hřbet, vybíhající mezi rovinatou nivou řeky Haná a Hraniční potok.
Km stavby:	km 65,400 – 65,800
Kultura:	pravěk, s moravskou malovanou keramikou, eneolit, lužická, doba laténská
Druh nálezu:	sídliště
Popis:	A. Telička rozkopal rozlehlou jámu kultury s moravskou malovanou keramikou, další starší eneolitické nálezy jsou bez podrobností. V rýze pro plynovodní přípojku byly v roce 1991 na temeni hřbetu prozkoumány sídlištní objekty datovatelné rámcově do pravěku, mladší doby bronzové a do doby laténské.
Zdroj:	Státní archeologický seznam ČR ID 26561. NZ č.j. 194701072, 194800754, 194800954 uložené v archivu AÚ AV ČR, Brno. Červinka, I. L. 1908: Moravské starožitnosti II. O pokoleních skrčených koster na Moravě. Kojetín na Hané, s. 76. Geisler, M. – Vitula, P. 1993: Záchranný výzkum na trase plynovodu Němčice nad Hanou-Dobromilice (okr. Prostějov). Přehled výzkumů 1991, s. 102. Fojtík, P. – Veselá, B. 2013: Pravěké a raně historické osídlení katastru města Němčice nad Hanou (okr. Prostějov). Střední Morava 35, s. 71. Kalábková, P. 2009: Lengyelské osídlení střední Moravy. II. díl. Katalog lokalit. Rkp. disertační práce uloženy na ÚAM FF MU v Brně. Olomouc, s. 165.

Lokalita č. 15

Katastr:	Němčice nad Hanou
Trať:	“Svorka 2“
Lokalizace:	Návrší východně od obce, mezi stávající železniční tratí a silnicí do Měrovic nad Hanou. Pravděpodobně se jedná o nesprávně umístěnou duplicitu lokality č. 13, nebo pokračování lokality č. 14.
Km stavby:	J sousedství km 66,100 – 66,200
Kultura:	s lineární keramikou, jordanovská, nálevkovitých pohárů, šňůrové keramiky, zvoncovitých pohárů, únětická, popelnicových polí, raný středověk, středověk
Druh nálezu:	sídliště, pohřebiště
Popis:	Polykulturní sídlištní a pohřební lokalita na vyvýšenině nad rovinou nivou řeky Haná známá už od počátku 20. století. První systematictější výzkum byl proveden při rozšiřování železniční tratě na počátku 20. let A. Teličkou a I. L. Červinkou. Lokalita ověřena a vymezena podle povrchových sběrů Z. Černého v 80. a 90. letech.

Zdroj: Státní archeologický seznam ČR ID 26570.

Fojtík, P. – Veselá, B. 2013: Pravěké a raně historické osídlení katastru města Némčice nad Hanou (okr. Prostějov). Střední Morava 35, s. 72-73.

Lokalita č. 16

Katastr: Měřovice nad Hanou

Trať: "Přední díly"

Lokalizace: Jižní svah severozápadně od obce.

Km stavby: S sousedství km 67,200

Kultura: s moravskou malovanou keramikou

Druh nálezů: sídliště

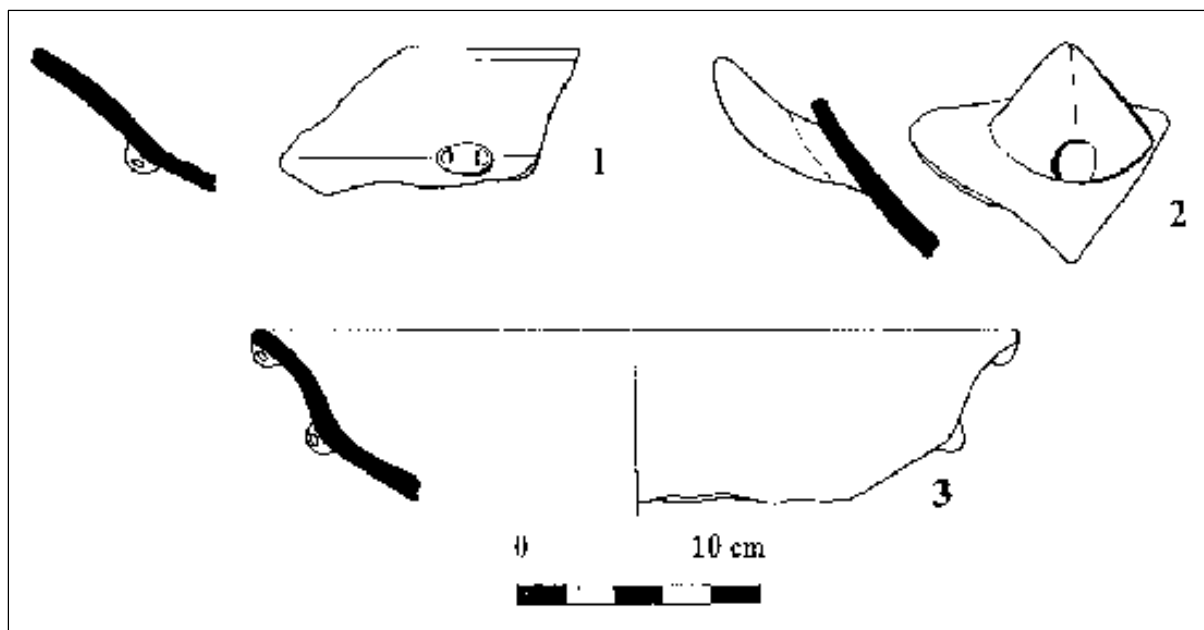
Popis: V poli hned za zahradami objevil I. L. Červinka stopy jam kultury s moravskou malovanou keramikou (obr. 22).

Zdroj: NZ č.j. 194701062 uložená v archivu AÚ AV ČR, Brno.

Červinka, I. L. 1908: Moravské starožitnosti II. O pokoleních skrčených koster na Moravě. Kojetín na Hané, s. 76.

Červinka, I. L. 1931: Osídlení kraje olomouckého v pravěku. Vlastivěda střední a severní Moravy. Díl II. 1. část. Střední a severní Morava v minulosti. Zábřeh, s. 10.

Kalábková, P. 2009: Lengyelské osídlení střední Moravy. II. díl. Katalog lokalit. Rkp. disertační práce uložený na ÚAM FF MU v Brně. Olomouc, s. 132.

Obr. 22. Zlomky keramických nádob kultury s moravskou malovanou keramikou z lokality č. 16 (zdroj: Kalábková 2009).

Lokalita č. 17

Katastr: Měrovice nad Hanou

Trať: "Hliník pod nádražím"

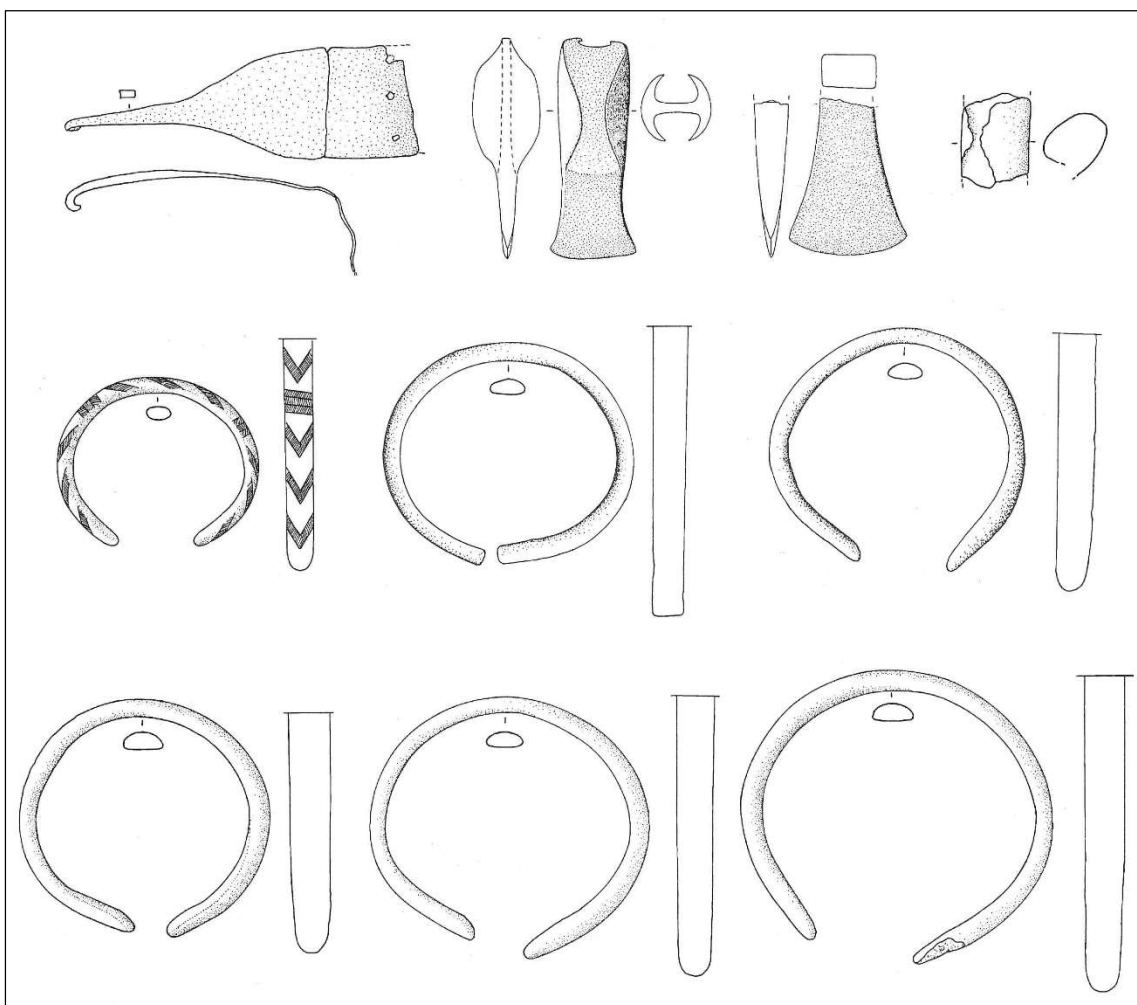
Lokalizace: Železniční stanice a nedaleká cihelna.

Km stavby: 67,650 – 68,150

Kultura: s lineární keramikou, zvoncovitých pohárů, únětická, lužická, slezská

Druh nálezu: pohřebiště, sídliště, depot

Popis: Roku 1883 bylo v cihelně u nádraží vykopáno několik žárových hrobů kultury lužických popelnicových polí s kremacemi uloženými v nádobách a s bronzovými spirálkami a půlměsíčovými ozdůbkami. Z jiného zničeného hrobu pochází dlouhá jehlice a dva drátovité prsteny. Objeven zde byl také hrob únětické kultury se skrčenou kostrou vybavenou jantarovými korálky, bronzovými náramky a snad i nádobou. Pochází odsud i bronzová jehlice únětické kultury bez přesnějších okolností a džbánek patrně z hrobu kultury zvoncovitých pohárů. Při stavbě nádraží měl být odkryt bronzový depot slezské kultury, z něhož se zachovaly 2 sekery, nůž, 8 náramků, pasová zápona a část blíše neidentifikovatelného předmětu (obr. 23). Nad nádražím pak mělo být zachyceno sídliště kultury s lineární keramikou.

Obr. 23. Inventář bronzového depotu slezské kultury z lokality č. 17 (zdroj: Salaš 2005).

Zdroj: NZ č.j. 194601328, 194602818, 194800821, 194800848, 195000910, 195101045, 197001398 uložené v archivu AÚ AV ČR, Brno.
Červinka, I. L. 1902: Morava za pravěku. Brno, s. 202.
Červinka, I. L. 1908: Moravské starožitnosti II. O pokoleních skrčených koster na Moravě. Kojetín na Hané, s. 62.
Červinka, I. L. 1931: Osídlení kraje olomouckého v pravěku. Vlastivěda střední a severní Moravy. Díl II. 1. část. Střední a severní Morava v minulosti. Zábřeh, s. 21.
Gottwald, A. 1931: Můj archeologický výzkum. Prostějov, s. 69.
Peřinka, F. 1930: Vlastivěda Moravská. II. Místopis. Kojetský okres. Brno, s. 8, 11, 14.
Salaš, M. 2005: Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě I, II. Brno, 403-404.
Tihelka, K. 1953: Moravská únětická pohřebiště. Památky archeologické XLIV/2, s. 298.

Lokalita č. 18

Katastr: Měrovice nad Hanou
Trať: "Svárov"
Lokalizace: Jihovýchodní okraj intravilánu obce a navazující polní trať. Patrně jde o pokračování lokality č. 17.
Km stavby: 68,150 – 68,450
Kultura: s moravskou malovanou keramikou, doba bronzová, doba halštatská, doba laténská, doba římská
Druh nálezu: sídliště, ojedinělý nález
Popis: Z polní tratě pochází několik starých nálezů zlomků keramických nádob z doby laténské a římské. Sídliště bylo ověřeno povrchovým sběrem v 90. letech spolupracovníkem Muzea Prostějovska v Prostějově. V únoru 2020 prozkoumali pracovníci Archeologického centra Olomouc, p. o., plochu budoucí komunikace k rodinným domům (parc. č. 588, 1326/1) a parcelu stavby RD (parc. č. 1326/3). V cestě dlouhé 92 m a široké 7 m bylo prozkoumáno 16 archeologických objektů datovaných do kultury s moravskou malovanou keramikou, doby bronzové, halštatské a laténské. Poslednímu období patřily dvě mělce zahluobené chaty s plochým dnem a sloupovými jamkami pocházejícími z konstrukce stěn a střechy. Zajímavý je i objev laténské hrnčířské pece s propadlým roštem a značným množstvím keramiky (obr. 24). Ve stejném roce byl na parcele č. 1313 nalezen při průzkumu za pomoci detektoru kovů bronzový mezičlánek z řetězu otěží uzdy koně z doby římské.
Zdroj: Státní archeologický seznam ČR ID 26565.
NZ č.j. 197901836 uložena v archivu AÚ AV ČR, Brno.
NZ č.j. 561/2022 a 562/2022 uložené v archivu AC Olomouc.
Čížmářová, J. 2004: Encyklopedie Keltů na Moravě a ve Slezsku. Praha, s. 234.
Kalábek, M. 2021: Měrovice nad Hanou (okr. Přerov) . Přehled výzkumů, 62(1), 214–215, 243, 274.

Kršková, M. – Peška, J. (eds.) 2021: Ročenka 2020. Olomouc, s. 8, 38.

Meduna, J. 1980: Die latenezeitlichen Siedlungen und Gräberfelder in Mähren (Katalog). Fontes Archaeologiae Moravocae – tomus XI. Brno, 168.

Peřinka, F. 1930: Vlastivěda Moravská. II. Místopis. Kojetský okres. Brno, s. 17.

Schenk, Z. – Komínek, M. 2022: Měrovice nad Hanou (okr. Přerov). Přehled výzkumů 63/1, s. 202-203.

Šimek, E. 1958: Poslední Keltové na Moravě. Brno, s. 209-210.

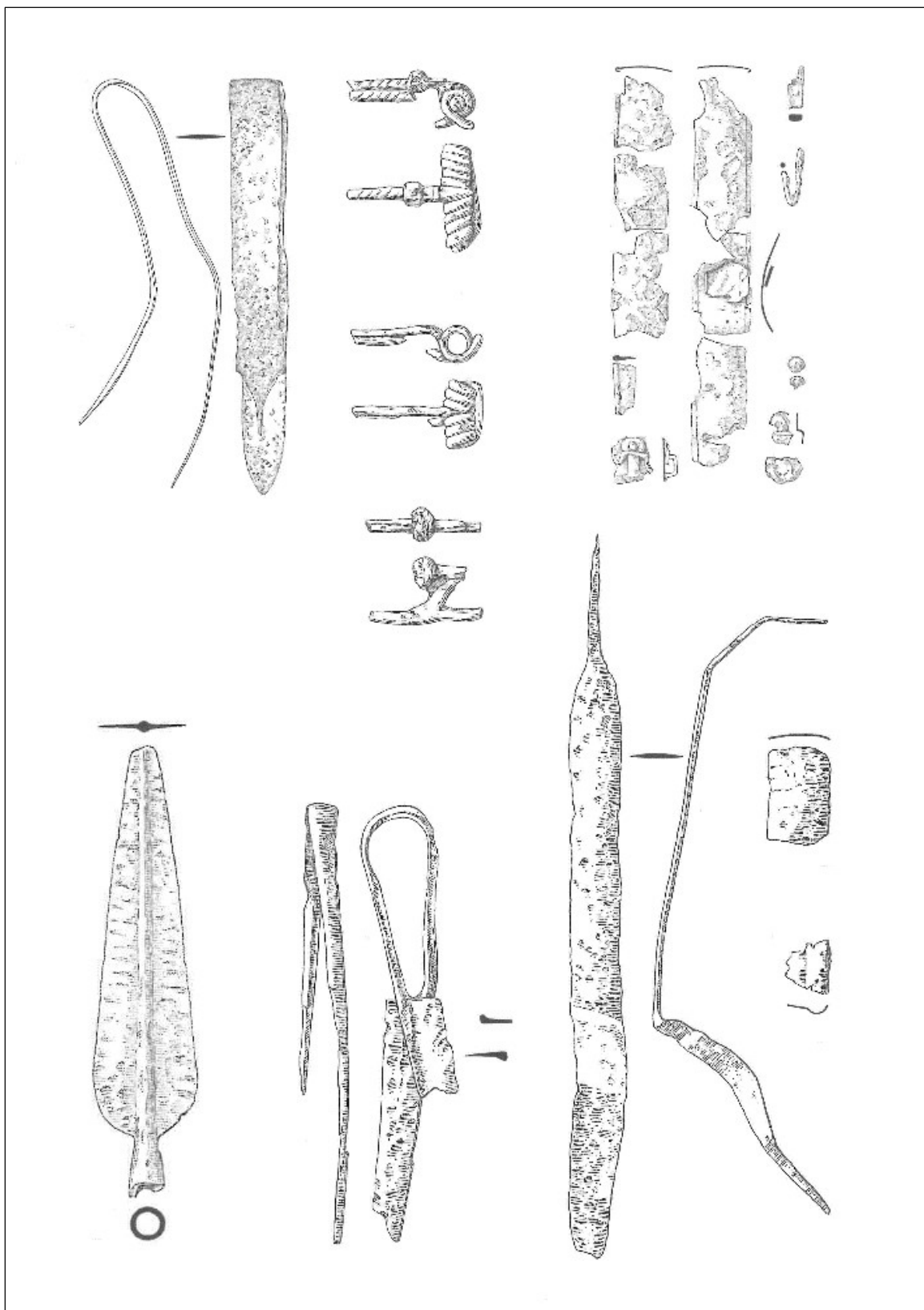
Obr. 24. Laténská hrnčírská pec z lokality č. 18 (zdroj: Kršková – Peška 2021).

Lokalita č. 19

- Katastr: Kojetín
- Trať: "Babiny"
- Lokalizace: Spodní část jižního svahu mezi stávající železniční tratí Měrovice – Kojetín a levými bezejmennými přítoky Měrovického potoka, respektive Hané.
- Km stavby: 69,400 – 69,700
- Kultura: s moravskou malovanou keramikou, lužická, doba laténská, doba římská
- Druh nálezu: sídliště
- Popis: Sídlištní nálezy z doby římské zde zaznamenal již I. L. Červinka v první třetině 20. století. V roce 1956 zde získal pan Hromek střepy z doby laténské. V roce 1957 Č. Staňa a R. Otáhal našli na lokalitě střepy lužické kultury. Pochází odsud i keramika kultury s moravskou malovanou keramikou. V roce 2002 tu proběhla revizní povrchová prospekce (M. Hlava a M. Konečná), která upřesnila polohu laténského sídliště.
- Zdroj: Státní archeologický seznam ČR ID 26577.
NZ č.j. 194600636, 196000307, 201004079 uložené v archivu AÚ AV ČR, Brno.
Beninger, E. – Freising, H. 1933: Die germanischen Bodenfunde in Mähren. Reichenberg, s. 26.
Červinka, I. L. 1931: Osídlení kraje olomouckého v pravěku. Vlastivěda střední a severní Moravy. Díl II. 1. část. Střední a severní Morava v minulosti. Zábřeh, s. 58.
Čížmářová, J. 2004: Encyklopedie Keltů na Moravě a ve Slezsku. Praha, s. 207.
Drechsler, A. 2009: Osídlení katastru města Kojetína v prehistorii a raném středověku. In: F. Řezáč, H. Svačinová, J. Sírek (eds): Kojetín v proměnách času. Kojetín: Městské kulturní středisko Kojetín, s. 30-31.
Droberjar, E. 1991: Terra sigillata in Mähren. Funde aus germanischen Lokalitäten. Brno, s. 12.
Droberjar, E. 1997: Studien zu den germanischen Siedlungen. Der älteren römische Kaiserzeit in Mähren. Fontes Archaeologici Pragenses 21. Praha, s. 167.
Hlava, M. 2002: Poznámky k laténskému hrobu z Kojetína. Archeologie Moravy a Slezska II, 66.
Kalábková, P. 2009: Lengyelské osídlení střední Moravy. II. díl. Katalog lokalit. Rkp. disertační práce uložený na ÚAM FF MU v Brně. Olomouc, s. 86.
Meduna, J. 1980: Die latenezeitlichen Siedlungen und Gräberfelder in Mähren (Katalog). Fontes Archaeologiae Moravocae – tomus XI. Brno, 240.
Peřinka, F. 1930: Vlastivěda Moravská. II. Místopis. Kojetský okres. Brno, s. 17.
Schenk, Z. – Komínek, M. 2021: Kojetín (okr. Přerov). Přehled výzkumů 62/1, s. 272.
Šimek, E. 1958: Poslední Keltové na Moravě. Brno, s. 198.

Lokalita č. 20

- Katastr: Kojetín
- Trať: "U křenovické lávky"
- Lokalizace: Spodní část jižního svahu mezi stávající železniční tratí Měrovice – Kojetín a levými bezejmennými přítoky Hané.
- Km stavby: 69,710 – 70,900
- Kultura: s moravskou malovanou keramikou, jordanovská, doba laténská, doba římská
- Druh nálezů: sídliště, pohřebiště
- Popis: Na počátku 20. století získal na lokalitě I. L. Červinka střepy jordanovské kultury. V roce 1931 zde byl vyorán denár císaře Antonia Pia. V letech 2012 a 2013 byly na lokalitě zachyceny dva soubory železných předmětů (obr. 25), které vždy obsahovaly deformovaný meč a nejspíše pocházejí z porušených laténských žárových hrobů. V roce 2014 našel Z. Brázda v této trati během preventivní detektorové prospekce bronzovou sponu s očky ze starší doby římské. Nález souvisí se zdejším známým sídlištěm ze starší a mladší doby římské. V roce 2016 našel M. Komínek na parc. č. 1818/21 při jihozápadním okraji katastru Kojetína bronzový bohatě profilovaný litý článek opasku z doby laténské.
- Zdroj: NZ č.j. 194600636, 194600863, 194701172 uložené v archivu AÚ AV ČR, Brno.
Červinka, I. L. 1908: Moravské starožitnosti II. O pokoleních skrčených koster na Moravě. Kojetín na Hané, s. 83.
Červinka, I. L. 1946: Římské mince z nálezů na Moravě. Zvláštní otisk Časopisu Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 55. Olomouc, s. 16.
Čižmářová, J. 2017: Keltská pohřebiště na Moravě. Okresy Hodonín, Kroměříž, Olomouc, Opava, Prostějov, Přerov, Uherské Hradiště, Zlín. Brno, s. 187.
Droberjar, E. 1997: Studien zu den germanischen Siedlungen. Der älteren römische Kaiserzeit in Mähren. Fontes Archaeologici Pragenses 21. Praha, s. 167.
Kalábková, P. 2009: Lengyelské osídlení střední Moravy. II. díl. Katalog lokalit. Rkp. disertační práce uložený na ÚAM FF MU v Brně. Olomouc, s. 87.
Kašpar, P. 2014: Nálezy římských mincí na území Olomouckého kraje. Rkp. bakalářské diplomové práce uložený na Katedře historie – sekce archeologie UP v Olomouci. Olomouc, s. 77-78.
Křížek, F. 1933: Příspěvek k soupisu antických mincí nalezených na Moravě. Numismatický časopis československý IX, s. 39.
Pochitonov 1955: Nálezy antických mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. In: Nohejlová-Prátová, E.: Nálezy mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. I. díl. Praha, 230.
Schenk, Z. – Brázda, Z. 2022: Kojetín (okr. Přerov). Přehled výzkumů 63/1, s. 200-201.
Schenk, Z. – Komínek, M. 2021: Kojetín (okr. Přerov). Přehled výzkumů 62/1, s. 272.

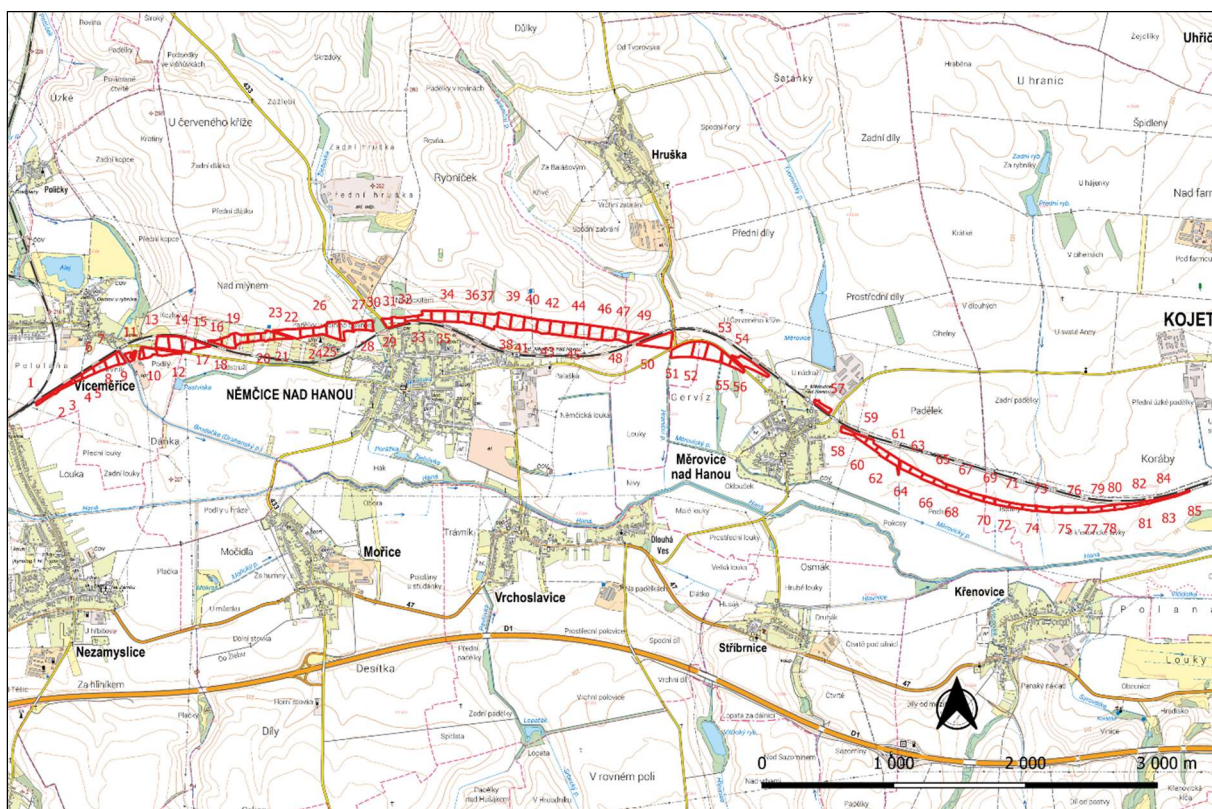
Obr. 25. Inventář pravděpodobných žárových hrobů z doby laténské z lokality č. 20 (zdroj: Čižmářová 2017).

4. TERÉNNÍ PRŮZKUM

S ohledem na značný rozsah stavby byly pro archeologický průzkum zvoleny takové nedestruktivní metody, které dovolují efektivně vyhledávat a vyhodnocovat archeologické prameny na velkém území (povrchový sběr, průzkum detektory kovů, geofyzikální průzkum). Na základě dřívějších zkušeností s leteckou prospekcí v této oblasti byly záměrně omezeny metody dálkového průzkumu země pouze na vytěžování existujících zdrojů v rámci rešeršní části.

4.1. Povrchový sběr

Povrchový sběr zkoumá stopy osídlení prostřednictvím movitých předmětů, které se vyskytují rozptýleny na povrchu terénu, kam se dostávají v důsledku orby, eroze, bioturbace a dalších vnějších vlivů, a původně se nacházely v ornici, podorničí, nebo přímo v archeologických vrstvách a zahloubených objektech. Povrchový sběr má oproti jiným nedestruktivním metodám tu výhodu, že kromě zjištění a základního vymezení lokalit často umožňuje prostřednictvím běžného archeologického postupu (typologie) také rozlišení a chronologické zařazení jednotlivých horizontů osídlení.

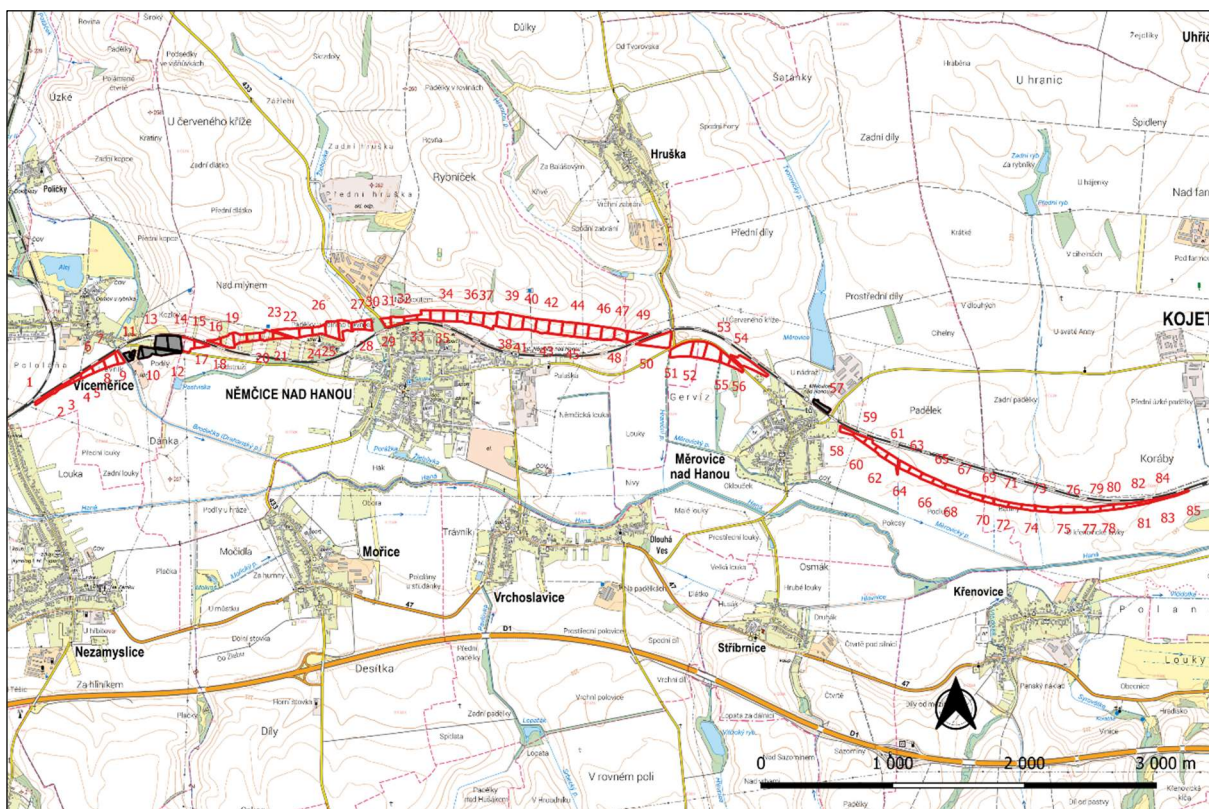

Obr. 25. Rozložení sektorů povrchového sběru v ploše stavby (zdroj podkladových dat: ČÚZK).

V rámci terénního průzkumu byla aplikována metoda povrchového sběru artefaktů v předem definovaných sektorech umístěných v zemědělsky obdělávaných plochách v rámci předpokládaného trvalého i většiny dočasného záboru stavby, který byl určen projektovou dokumentací poskytnutou objednatelem. Celá stavba mimo zastavěné, trvale zatravněné a zalesněné plochy byla rozdělena na 85 sektorů o souhrnné rozloze necelých 52 ha (obr. 25). Délka sektorů ve většině případů nepřesahovala 100 m a pro lepší orientaci i další využití při budoucí přípravě stavby obvykle korespondovala se staničením nové železniční tratě. Protože úspěšnost povrchových sběrů je závislá na stavu obdělání

zemědělských ploch, bylo tato činnost provedena ve dvou terénních kampaních. První probíhala na konci jara a na začátku léta (květen až červen), druhá pak po sklizni na konci léta a v průběhu podzimu (srpen až listopad), aby se s ohledem na střídání plodin a úpravy polí zajistilo, že alespoň v jedné kampani budou příznivé podmínky pro sběr. Sběry se nakonec podařilo uskutečnit celkem v 78 sektorech, což odpovídá 92% ze zemědělsky obdělávaných ploch v záboru stavby. Kvůli hustému nebo vysokému souvislému porostu v obou kampaních zůstalo neobsbíráno pouze 7 sektorů (9, 10, 11, 12, 13, 14 a 57: obr. 26).

Obr. 26. Poloha neobsbíraných sektorů (zdroj podkladových dat: ČÚZK).

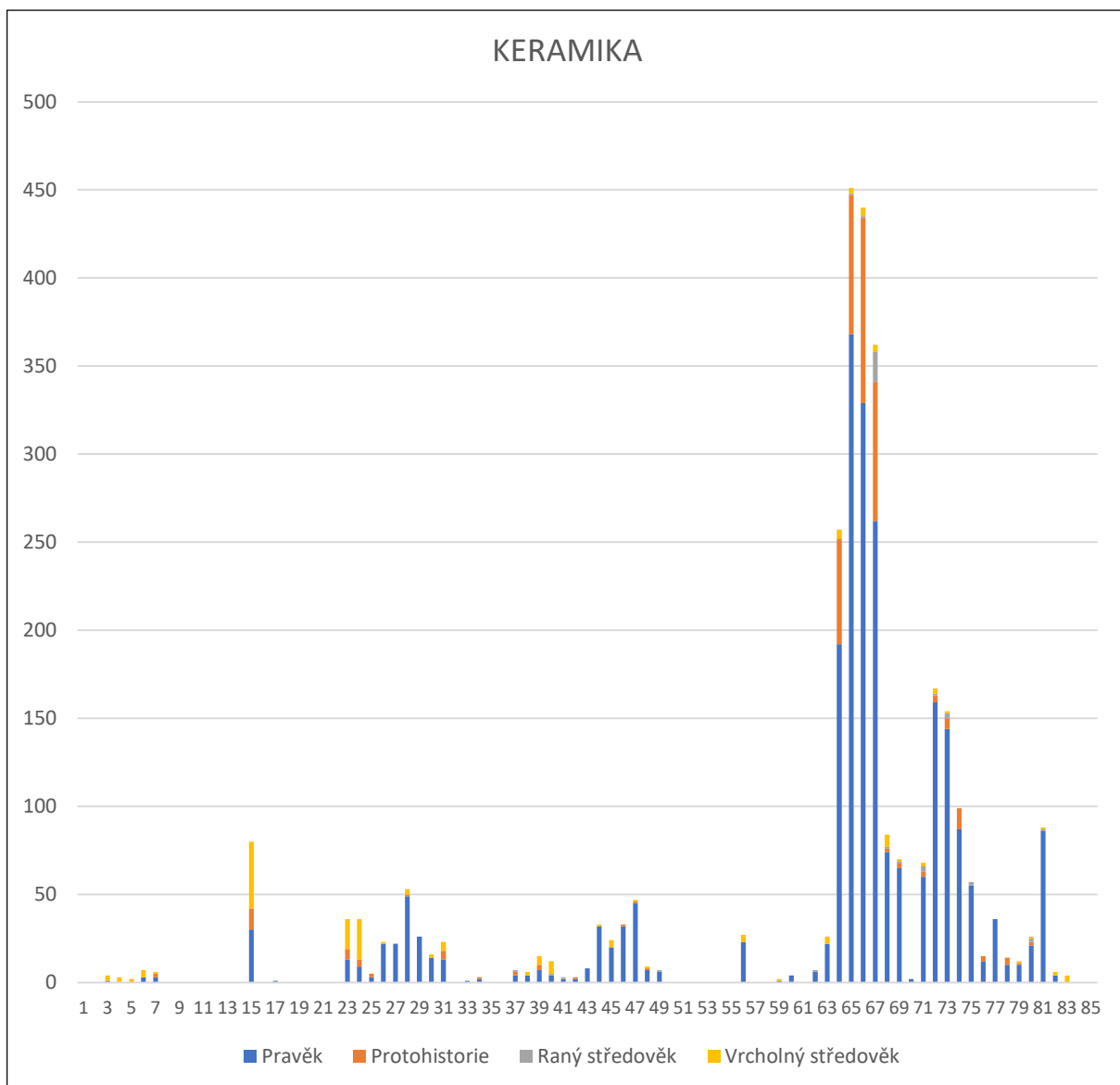
Povrchový sběr realizoval výzkumný tým složený ze 7 osob, které procházely jednotlivé sektory rovnoběžně s osou koridoru v rojnici s rozestupem maximálně 10 m. Přesnou trasu průchodu krajinou a výchozí body určoval archeolog pomocí přístroje GPS. V každém úseku byly nálezy sáčkovány zvlášť. Výsledkem sběru byl soubor artefaktů vázaných na konkrétní sektory, který byl dále zpracován v laboratoři (čištění, inventarizace) a odborně vyhodnocen a analyzován archeologem. Sledována byla přítomnost, kvantita, hmotnost a časové zařazení pravěkých, protohistorických, raně středověkých a vrcholně středověkých předmětů, které s vysokou mírou pravděpodobnosti indikovaly především sídlištní aktivity.

Celkem bylo sběry získáno 4679 ks artefaktů o souhrnné hmotnosti téměř 53 kg (tab. 1-2). Převažovaly mezi nimi zlomky keramických nádob, v menší míře pak byly zastoupeny fragmenty mazanice, kamenné nástroje, kusy strusky a zbytky perleťářské výroby. Nálezy pravěké až vrcholně středověké keramiky byly zaznamenány v 59 ze 78 sbíraných sektorů (obr. 27). Novověká keramika byla v dalších analýzách pominuta, neboť stejně jako pozůstatky perleťářské produkce se na pole dostala v naprosté většině případů v souvislosti s hnojením. Spolehlivým, i když časově bližší nezařaditelným dokladem sídlištních aktivit je výskyt mazanice, vypálených částí hliněných omázek především stěn domů někdy dokonce se zachovanými negativy původních dřevěných armatur a konstrukcí (obr. 28).

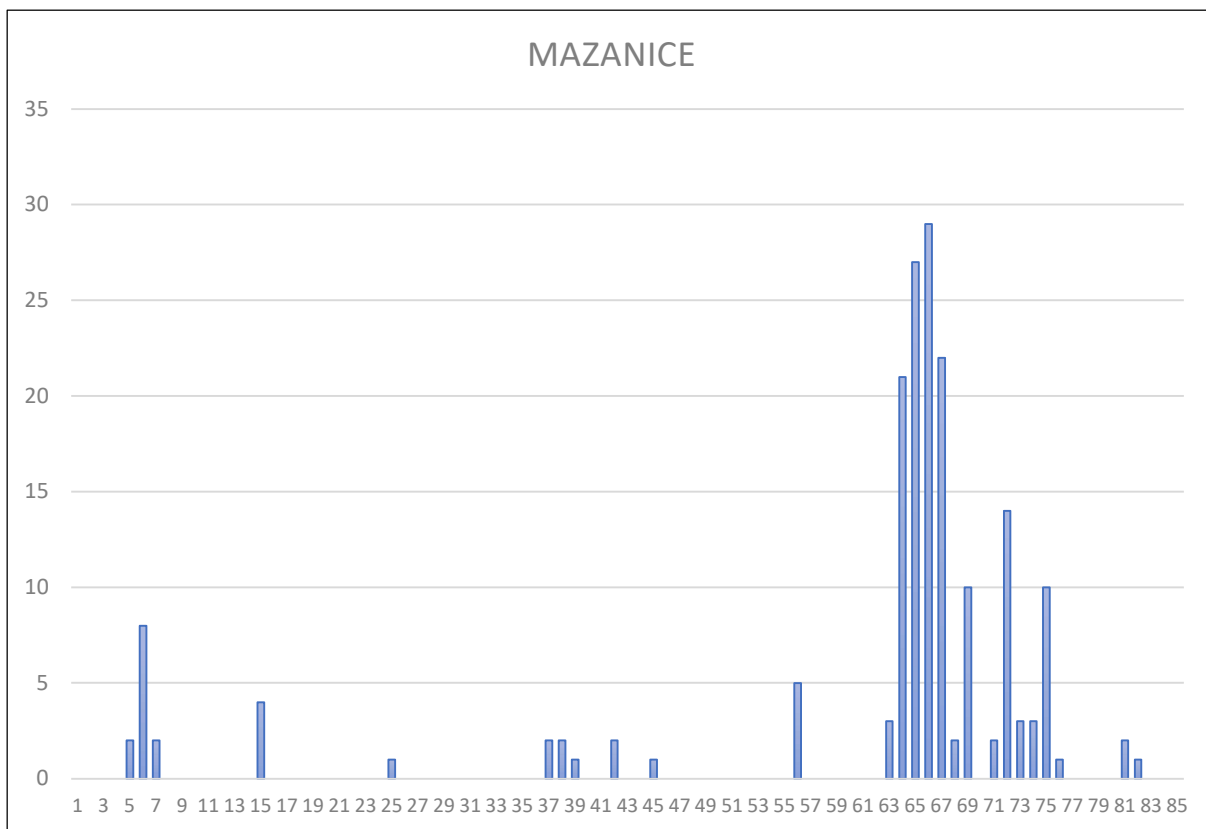
Z chronologického hlediska ambivalentním prvkem jsou také nálezy strusky, které ovšem zase odráží výrobní aktivity (obr. 29). Vysoké procento archeologicky pozitivních sektorů (75,6 %) potvrzuje očekávané intenzivní osídlení prostoru a koresponduje se situací zaznamenanou při dřívějším budování dálnice D1 na protější straně údolí řeky Haná.

	Keramika					Kamenná industrie	Mazanice	Struska	Perleť	Celkem
	Pravěk	Protohistorické období	Raný středověk	Vrcholný středověk	Novověk					
Kusů	2417	405	38	172	1262	40	180	75	90	4679
Hmotnost (g)	27904	6982	337	1940	7679	3701	2479	1540	246	52808

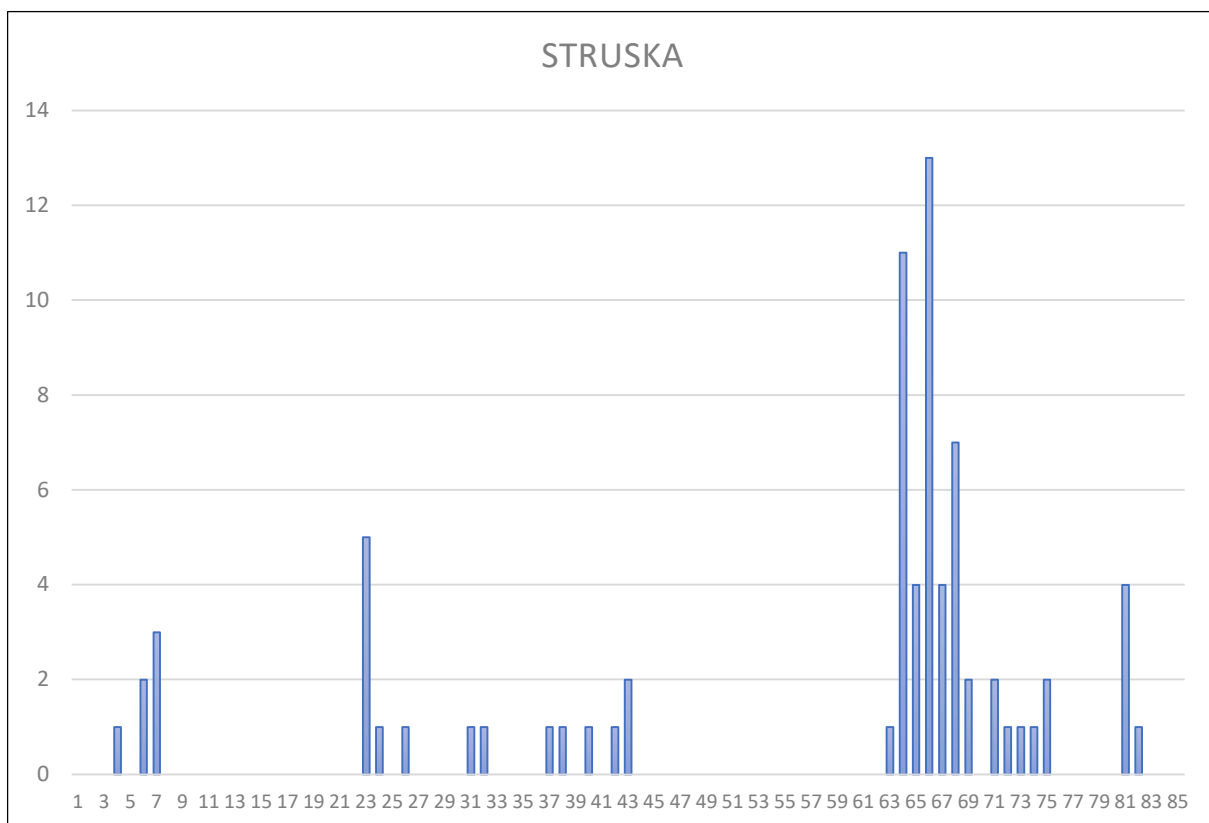
Tab. 1. Souhrnná statistika nálezů získaných povrchovými sběry.

Obr. 27. Sloupcový graf četnosti pravěké až vrcholně středověké keramiky v jednotlivých sektorech.

Obr. 28. Sloupcový graf četnosti mazanice v jednotlivých sektorech.

Obr. 29. Sloupcový graf četnosti strusky v jednotlivých sektorech

Sektor	Katastr	Plocha (m ²)	Pravěk		Štípaná industrie		Broušená industrie		Mazanice		Doba laténská		Doba římská		Raný středověk		Vrcholný středověk		Novověk		Struska		Perlet			
			ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g
1	Viceměřice	2086	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Viceměřice	1844	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Viceměřice	1822	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	33	3	15	0	0	10	30	
4	Viceměřice	2548	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	33	2	8	1	3	3	12		
5	Viceměřice	4085	0	0	0	0	0	2	28	0	0	0	0	0	0	0	2	30	2	11	0	0	2	2		
6	Viceměřice	5520	3	23	0	0	0	8	50	0	0	0	0	0	0	0	4	87	12	75	2	29	0	0		
7	Viceměřice	7639	3	12	0	0	1	25	6	2	14	0	0	0	0	0	1	3	11	53	3	46	0	0		
8	Viceměřice	3596	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Viceměřice	3516	nesbíráno																							
10	Viceměřice	2389	nesbíráno																							
11	Viceměřice	6220	nesbíráno																							
12	Viceměřice	5062	nesbíráno																							
13	Viceměřice	8771	nesbíráno																							
14	Viceměřice	10822	nesbíráno																							
15	Viceměřice Němčice n. H.	9313	30	330	0	0	0	0	4	40	12	172	0	0	0	0	0	38	430	127	772	0	0	1	1	
16	Němčice n. H.	3581	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Němčice n. H.	2344	1	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Němčice n. H.	8486	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Němčice n. H.	6935	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Němčice n. H.	5634	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	Němčice n. H.	6169	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Němčice n. H.	3822	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Němčice n. H.	8963	13	89	4	40	0	0	0	0	1	3	5	44	0	0	0	17	148	48	267	5	70	0	0	
24	Němčice n. H.	6329	9	77	3	5	0	0	0	0	4	44	0	0	0	0	23	296	43	211	1	6	8	31		
25	Němčice n. H.	6143	3	9	1	1	0	0	1	5	2	4	0	0	0	0	0	0	0	2	5	0	0	0	0	

Sektor	Katastr	Plocha (m ²)	Pravěk		Štípaná industrie		Broušená industrie		Mazanice		Doba laténská		Doba římská		Raný středověk		Vrcholný středověk		Novověk		Struska		Perlet		
			ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks
26	Němčice n. H.	11996	22	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	9	18	109	1	4	1	1
27	Němčice n. H.	9428	22	326	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	33	0	0	1	1
28	Němčice n. H.	6045	49	584	0	0	0	0	0	0	1	4	0	0	0	0	0	3	34	5	42	0	0	2	3
29	Němčice n. H.	4088	26	360	0	0	2	1395	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	48	0	0	0	0
30	Němčice n. H.	3966	14	69	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	12	58	335	0	0	1	3	
31	Němčice n. H.	5632	13	76	0	0	0	0	0	0	5	86	0	0	0	0	5	56	69	335	1	28	1	1	
32	Němčice n. H.	3172	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	48	1	12	0	0	
33	Němčice n. H.	6049	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	126	0	0	0	7	
34	Němčice n. H.	7995	2	16	0	0	0	0	0	0	1	9	0	0	0	0	0	0	17	83	0	0	2	1	
35	Němčice n. H.	8159	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
36	Němčice n. H.	8413	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22	131	0	0	0	0	
37	Němčice n. H.	9130	4	36	2	6	0	0	2	46	2	18	0	0	1	8	0	0	64	473	1	3	0	0	
38	Němčice n. H.	10632	4	27	0	0	0	0	2	11	0	0	0	0	0	0	2	16	28	131	1	3	5	24	
39	Němčice n. H.	10949	7	44	0	0	0	0	1	5	3	47	0	0	0	0	5	47	58	291	0	0	1	2	
40	Němčice n. H.	10597	4	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	7	7	87	44	240	1	26	5	24	
41	Němčice n. H.	9288	2	13	0	0	1	11	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	13	95	0	0	3	27	
42	Němčice n. H.	9970	2	10	0	0	0	0	2	49	1	5	0	0	0	0	0	0	15	82	1	7	6	10	
43	Němčice n. H.	10040	8	76	3	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27	100	2	14	12	51	
44	Němčice n. H.	10190	32	236	3	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	20	92	0	0	6	4	
45	Němčice n. H.	10273	20	109	0	0	0	0	1	8	0	0	0	0	0	0	4	91	0	0	0	0	4	1	
46	Němčice n. H.	10014	32	175	3	12	0	0	0	0	1	12	0	0	0	0	0	0	4	33	0	0	1	1	
47	Němčice n. H.	9284	45	327	1	1	0	0	0	0	1	11	0	0	0	0	1	5	0	0	0	0	2	1	
48	Němčice n. H.	8141	7	55	3	9	0	0	0	0	1	8	0	0	0	0	1	5	12	81	0	0	1	4	
49	Němčice n. H.	6806	6	35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	15	0	0	16	93	0	0	0	0	
50	Němčice n. H.	17530	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Sektor	Katastr	Plocha (m ²)	Pravěk		Štípaná industrie		Broušená industrie		Mazanice		Doba laténská		Doba římská		Raný středověk		Vrcholný středověk		Novověk		Struska		Perlet			
			ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g		
51	Němčice n. H.	16561	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
52	Němčice n. H. Měrovice n. H.	12492	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
53	Měrovice n. H.	13054	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
54	Měrovice n. H.	4831	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
55	Měrovice n. H.	4187	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
56	Měrovice n. H.	12167	23	237	0	0	0	0	5	56	0	0	0	0	0	0	0	4	35	23	145	0	0	1		
57	Měrovice n. H.	4175	nesbíráno																							
58	Měrovice n. H.	3508	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	30	0	0	0	
59	Měrovice n. H.	3511	1	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	8	0	0	0	0	0	0	
60	Měrovice n. H.	4765	4	46	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	120	0	0	1	1	
61	Měrovice n. H.	4863	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	49	0	0	0	0	
62	Měrovice n. H.	5759	6	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	7	36	0	0	0	0	
63	Měrovice n. H.	4424	22	253	1	2	0	0	3	131	0	0	0	0	0	0	4	36	29	136	1	20	1	2		
64	Měrovice n. H.	4546	192	2336	0	0	0	0	21	312	60	883	0	0	0	0	5	56	47	378	11	167	0	0		
65	Měrovice n. H.	4313	368	5570	1	2	1	2000	27	323	76	1846	3	18	1	18	3	11	36	263	4	70	0	0		
66	Měrovice n. H.	3853	329	4497	0	0	0	0	29	533	104	1716	1	4	1	11	5	38	36	242	13	320	0	0		
67	Měrovice n. H.	3720	262	3504	2	19	2	100	22	350	78	1347	1	7	17	145	4	32	33	216	4	64	0	0		
68	Měrovice n. H.	3559	74	770	2	4	0	0	2	16	2	76	0	0	1	7	7	80	34	298	7	280	0	0		
69	Měrovice n. H.	3791	65	687	0	0	0	0	10	137	3	75	0	0	1	10	1	4	38	300	2	17	0	0		
70	Měrovice n. H. Kojetín	3331	2	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	12	0	0	0	0		
71	Kojetín	4092	60	468	0	0	0	0	2	7	3	47	0	0	3	23	2	35	20	155	2	52	0	0		
72	Kojetín	3312	159	1781	2	21	0	0	14	230	4	80	0	0	1	26	3	64	27	198	1	8	0	0		
73	Kojetín	3654	144	1364	1	13	0	0	3	33	5	84	1	22	3	16	1	18	26	151	1	12	0	0		
74	Kojetín	3252	87	900	0	0	0	0	3	15	9	121	3	53	0	0	0	0	9	75	1	94	0	0		

Sektor	Katastr	Plocha (m ²)	Pravěk		Štípaná industrie		Broušená industrie		Mazanice		Doba laténská		Doba římská		Raný středověk		Vrcholný středověk		Novověk		Struska		Perlet	
			ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g	ks	g
75	Kojetín	3842	55	458	0	0	0	0	10	47	0	0	0	0	2	19	0	0	18	52	2	100	0	0
76	Kojetín	4531	12	86	0	0	0	0	1	24	3	30	0	0	0	0	0	0	15	134	0	0	0	0
77	Kojetín	4001	36	349	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	61	0	0	0	0
78	Kojetín	3596	10	81	0	0	0	0	0	0	0	0	4	69	0	0	0	0	8	45	0	0	0	0
79	Kojetín	3614	10	87	0	0	0	0	0	0	0	0	1	9	0	0	1	8	3	22	0	0	0	0
80	Kojetín	3528	21	255	0	0	1	15	0	0	2	14	0	0	2	22	1	7	6	32	0	0	0	0
81	Kojetín	2467	86	704	0	0	0	0	2	9	0	0	0	0	1	6	1	16	17	83	4	44	0	0
82	Kojetín	2055	4	35	0	0	0	0	1	8	0	0	0	0	0	0	2	26	7	28	1	41	0	0
83	Kojetín	1256	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	40	0	0	0	0	0	0
84	Kojetín	754	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85	Kojetín	578	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

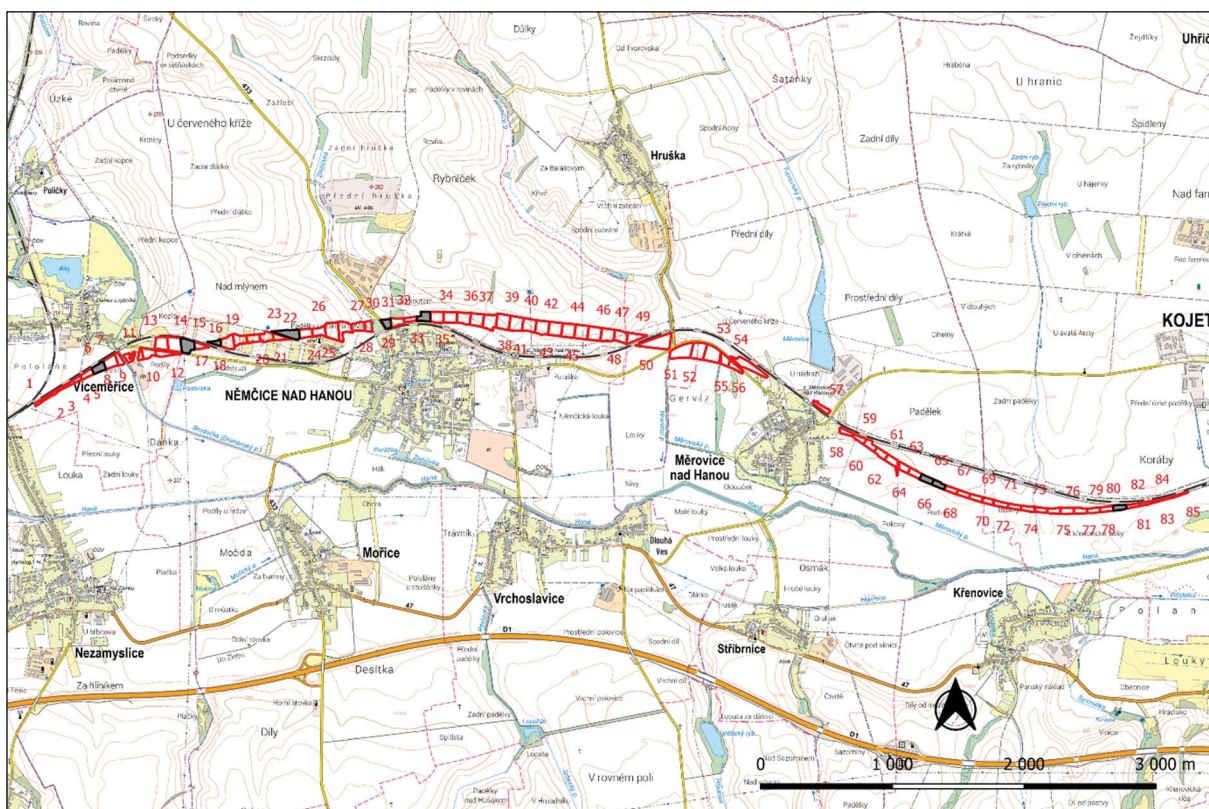
Tab. 2. Přehled nálezů získaných povrchovými sběry.

4.2. Průzkum detektory kovů

Detektory kovů, označované také jako indukční hledače, jsou přístroje, které umožňují bezkontaktním způsobem identifikovat přítomnost kovového předmětu nejen na povrchu terénu, ale i pod ním. Průzkum detektory kovů podobně jako povrchový sběr slouží jak k vyhledávání nových lokalit, tak k upřesňování přítomnosti a rozsahu komponent z metalických období na již známých nalezištích.

Detektorový průzkum probíhal souběžně se sběry v rámci stejných, předem definovaných sektorů (obr. 25). Pouze v prostoru jihovýchodně od Měrovic nad Hanou (okolí sektorů 65, 66, 67, 68 a 69) byl z důvodu zkvalitnění nálezového souboru a upřesnění rozsahu lokality rozšířen i mimo zábor plánované stavby. V tomto případě byly jednotlivé artefakty přesně prostorově lokalizovány za pomoci přístroje GPS.

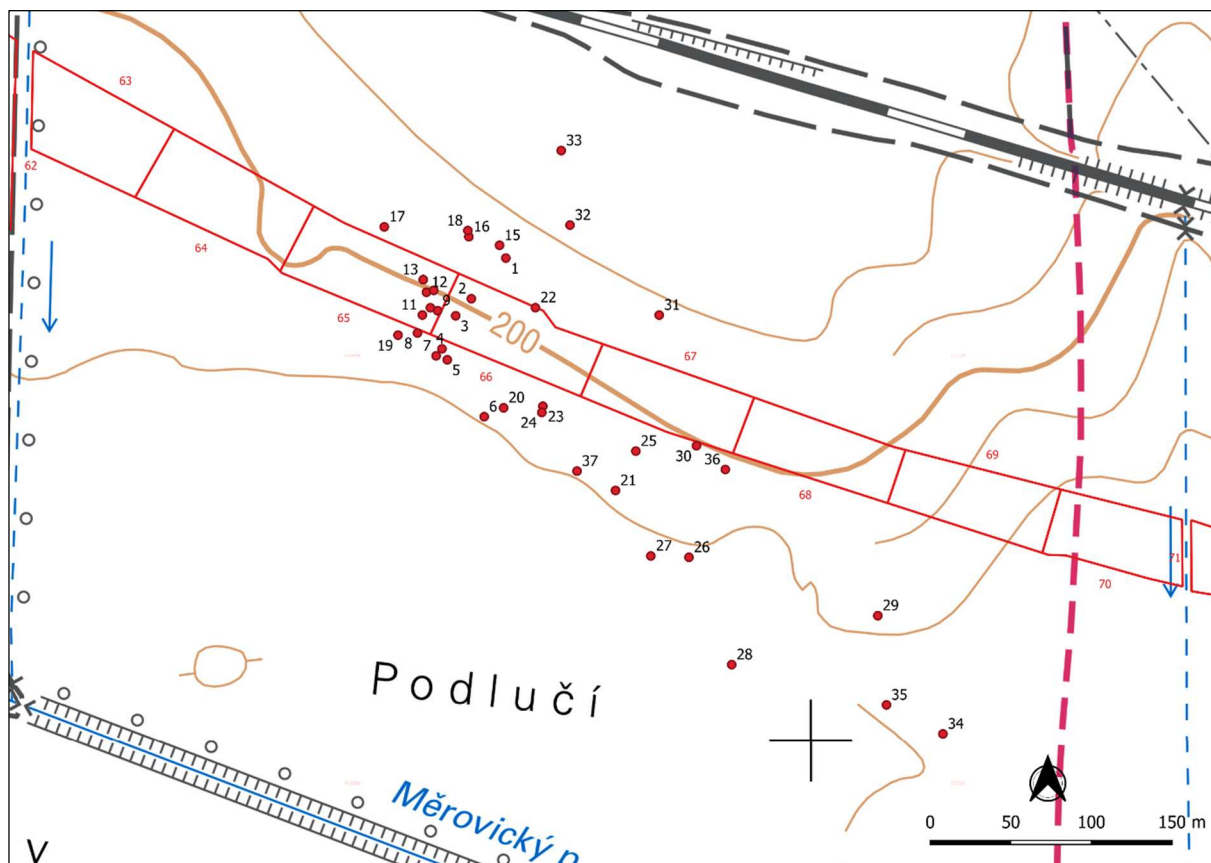
Úspěšnost prospekce ovlivňoval stav povrchu v konkrétních sektorech. Standardně byly detekovány jen předměty nacházející se ve vrstvách již dříve dotčených zemědělskou činností, a nebylo tak zasahováno do intaktních situací pod orníční vrstvou. Sbírány byly všechny kovové artefakty, ovšem v případě výrobků ze železa se obvykle jednalo o neurčitelné kusy, nebo recentní záležitosti, které až na výjimky nebyly dále evidovány.

Obr. 30. Poloha sektorů s nálezy z průzkumu detektory kovů (zdroj podkladových dat: ČÚZK).

Soubor nálezů získaných při průzkumu s detektory kovů pochází celkem z 9 sektorů a jejich okolí (obr. 30) a obsahuje 52 předmětů (tab. 3). Ve většině sektorů se jednalo o jednotlivé kusy bez větší výpovědní hodnoty (přesněji časově nezařaditelné bronzové slitky či zlomky a železné předměty). Podstatnější poznatky byly získány v sektorech 65 a 66 a v jejich okolí, kde rozptýl artefaktů z barevných kovů naznačuje velký rozsah lokality (obr. 31), který následně potvrdil i geofyzikální průzkum. Z poměrně pestrého spektra objevených artefaktů stojí za zmínku miniaturní bronzová jehlice a šídlo či

dlátko snad z doby bronzové, zlomky bronzových závěšků, náramků a zrcátek a dvě stříbrné mince z doby laténské, fragmenty bronzových spon a mince ze stejného materiálu z doby římské, nebo olovený přeslen a stříbrný denár z raného středověku. Pozornost si zaslouží ještě sektor 80, z něhož pochází mimo jiné zlomek hrotu čepele bronzového nože či srpů z mladší doby bronzové až doby halštatské a další dva zlomky bronzových spon z doby římské (obr. 32).

Obr. 31. Rozptyl nálezů artefaktů z barevných kovů získaných při průzkumu detektory kovů v sektorech 65 a 66 a v jejich okolí (zdroj podkladových dat: ČÚZK).

Sektor	Pořadové číslo	Materiál	Popis	Datace
6	1	železo	hřeb	středověk - novověk
	2	železo	fragment	středověk - novověk
15	1	železo	náramek	doba halštatská - doba laténská?
17	1	bronz	zl. drátu	?
	1	bronz	slítek	?
23	1	bronz	slítek	?
30	1	bronz?	mince	novověk
33	1	železo	kruh	středověk - novověk
65-69	1	bronz	kroužek	?
	2	sklo	zl. náramku	doba laténská
	3	bronz	zavěsek	doba laténská
	4	stříbro	zl. obolu	doba laténská

Sektor	Pořadové číslo	Materiál	Popis	Datace
	5	bronz	kroužek	?
	6	bronz	zl. zrcátka	doba laténská
	7	bronz	zl. zrcátka	doba laténská
	8	bronz	kroužek	?
	9	bronz	zl. závěsku	doba laténská
	10	bronz	korálek/průvlečka	doba římská?
	11	bronz	průvlečka	doba laténská
	12	bronz	kroužek	novověk?
	13	bronz	jehlice? s kulovitou hlavicí	doba bronzová?
	14	bronz	korálek	?
	15	bronz	kroužek s částí řetízku, snad z opasku	doba laténská?
	16	bronz	dlátko/šídlo	doba bronzová?
	17	bronz	kroužek	?
	18	bronz	zl. spony	doba laténská
	19	bronz	zl. spony	doba laténská
	20	kov	knoflík	novověk
	21	sklo	zl. korálku	doba laténská
	22	bronz	zl. spony?	doba římská?
	23	bronz	zl. náramku?	doba laténská?
	24	bronz	zl. náramku?	doba laténská?
	25	bronz	kroužek	?
	26	bronz	zl. spony	doba římská
	27	bronz	zl. spony	doba římská
	28	bronz	zl. drátu	?
	29	bronz	zl. spony	doba římská
	30	bronz	zl. spony	?
	31	stříbro	obol typ Roseldorf/Němčice	doba laténská
	32	olovo	přeslen	raný středověk
	33	bronz	kroužek	novověk?
	34	bronz	zl. spony	doba římská
	35	bronz	jehla z přezky opasku	?
65-69	36	bronz	mince	doba římská
	37	stříbro	denár	12. století
80	1	bronz	zl. spony	doba římská
	2	bronz	zl. spony	doba římská?
	3	bronz	zl. hrotu čepele nože/srpu	doba bronzová?
	4	bronz	slítek	?
	5	bronz	zl. spony?	doba římská?
	6	bronz	zl. hráněné tyčinky	?
	7	bronz	plíšek s erbem	novověk

Tab. 3. Přehled nálezů získaných při průzkumu s detektory kovů.

4.3. Geofyzikální průzkum

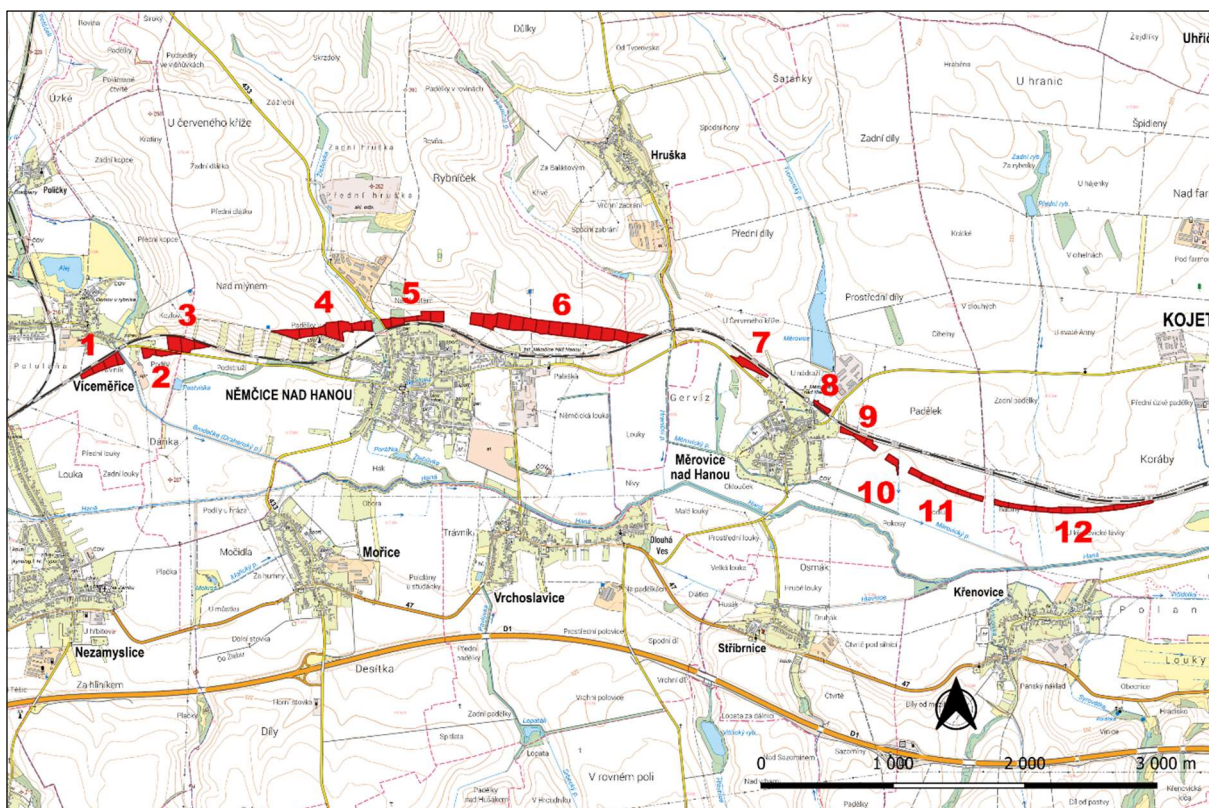
Geofyzikální průzkum je nedestruktivní způsob archeologické prospekce, který slouží k identifikaci podpovrchových struktur, přičemž využívá jejich odlišných fyzikálních vlastností ve srovnání s okolním prostředím. Na základě zkušeností z akcí podobného zaměření a rozsahu byla pro prospekci zvolena metoda plošné magnetometrie, kterou v rámci subdodávky uskutečnili pracovníci Archeogeofyziky Brno Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Její výsledky jsou shrnuty v samostatné zprávě.

Obr. 32. Výběr nálezů získaných průzkumem detektory kovů (čísla odpovídají tab. 3).

5. IDENTIFIKACE ARCHEOLOGICKÝCH LOKALIT

Na základě kombinace výsledků rešerše archivních podkladů a literatury, povrchových sběrů, průzkumu detektory kovů a geofyzikálního průzkumu bylo v plánovaném záboru stavby identifikováno celkem 12 archeologických lokalit (obr. 33). V řadě případů se sice jedná o lokality známé z minulosti (srov. kapitolu 4), avšak podařilo se významně přispět k upřesnění jejich polohy a především ke korekci jejich rozsahu oproti Státnímu archeologickému seznamu ČR (srov. obr. 3). Nově byla získána dosud chybějící data o hustotě a velikosti předpokládaných podpovrchových archeologických struktur v rámci jednotlivých nalezišť.

Obr. 33. Přehled identifikovaných lokalit (zdroj podkladových dat: ČUZK).

Z hlediska dalšího postupu záchranného archeologického výzkumu byly tyto lokality rozděleny do tří kategorií podle míry rizika přítomnosti podpovrchových archeologických kontextů a relikvů antropogenních aktivit:

A – téměř jisté

B – velmi pravděpodobné

C – pravděpodobné

Při kategorizaci byly vzaty v úvahu vnější okolnosti, za kterých byly jednotlivé prospekční metody aplikovány, průkaznost jejich výsledků (např. kvantita nálezů získaných sběry), zachycení naleziště více než jednou z metod a v neposlední řadě též posouzení konkrétního místa archeologem z hlediska environmentálních podmínek a jeho vhodnosti k realizaci příslušných minulých aktivit (sídelní, pohřební, výrobní aj.). Přehled lokalit je uveden v následující tabulce (tab. 4):

Lokalita	Katastr	Km stavby	Plocha (m2)	Kategorie
1	Víceměřice	62,100 – 62,450	20 840	C
2	Víceměřice	62,600 – 62,890	11 282	B
3	Víceměřice Němčice nad Hanou	62,800 – 63,120	23 716	B
4	Němčice nad Hanou	63,590 – 64,360	52 992	A
5	Němčice nad Hanou	64,420 – 64,900	26 814	A
6	Němčice nad Hanou	65,100 – 66,450	125 314	A
7	Měrovce nad Hanou	67,090 – 67,400	12 167	A
8	Měrovce nad Hanou	67,800 – 67,950	4 175	B
9	Měrovce nad Hanou	68,090 – 68,400	11 784	A
10	Měrovce nad Hanou	68,500 – 68,620	5 759	C
11	Měrovce nad Hanou	68,700 – 69,300	23 782	A
12	Kojetín	69,400 – 70,600	41 944	A

Tab. 4. Přehled zjištěných archeologických lokalit a jejich kategorizace.

LOKALITA 1

Kategorie: **C**

Sektory:	5, 6, 7, 8
Katastrální území:	Víceměřice
Km stavby:	62,100 – 62,450
Plošná výměra (m ²):	20 840

Poloha lokality: „Trávník“. Nivní terén mezi stávající železniční tratí a pravým břehem potoka Brodečka.

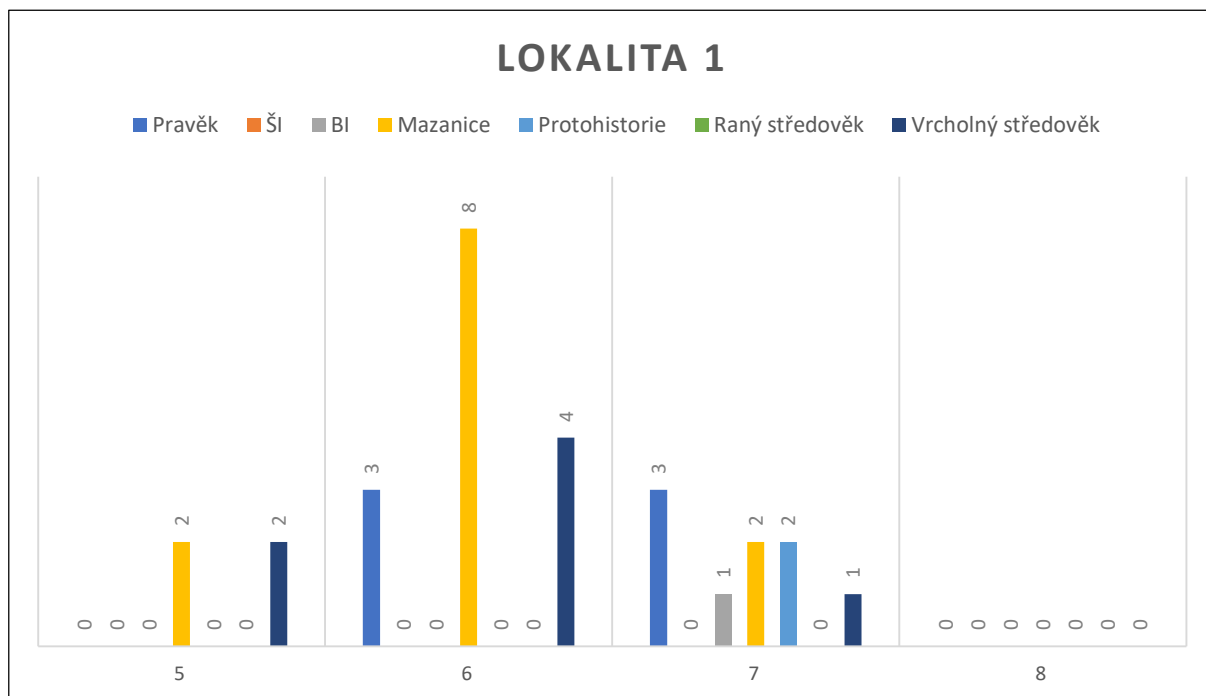
Popis: V jižním sousedství se nachází rešeršní lokalita č. 5.
Pozitivní sběry v sektorech 5, 6 a 7.
Detektorové nálezy v sektoru 6.
Pozitivní geofyzika v sektorech 7 a 8.

Komponenta/aktivita: pravěk – sídlištní (?)
doba laténská – sídlištní (?)
vrcholný středověk – sídlištní (?)

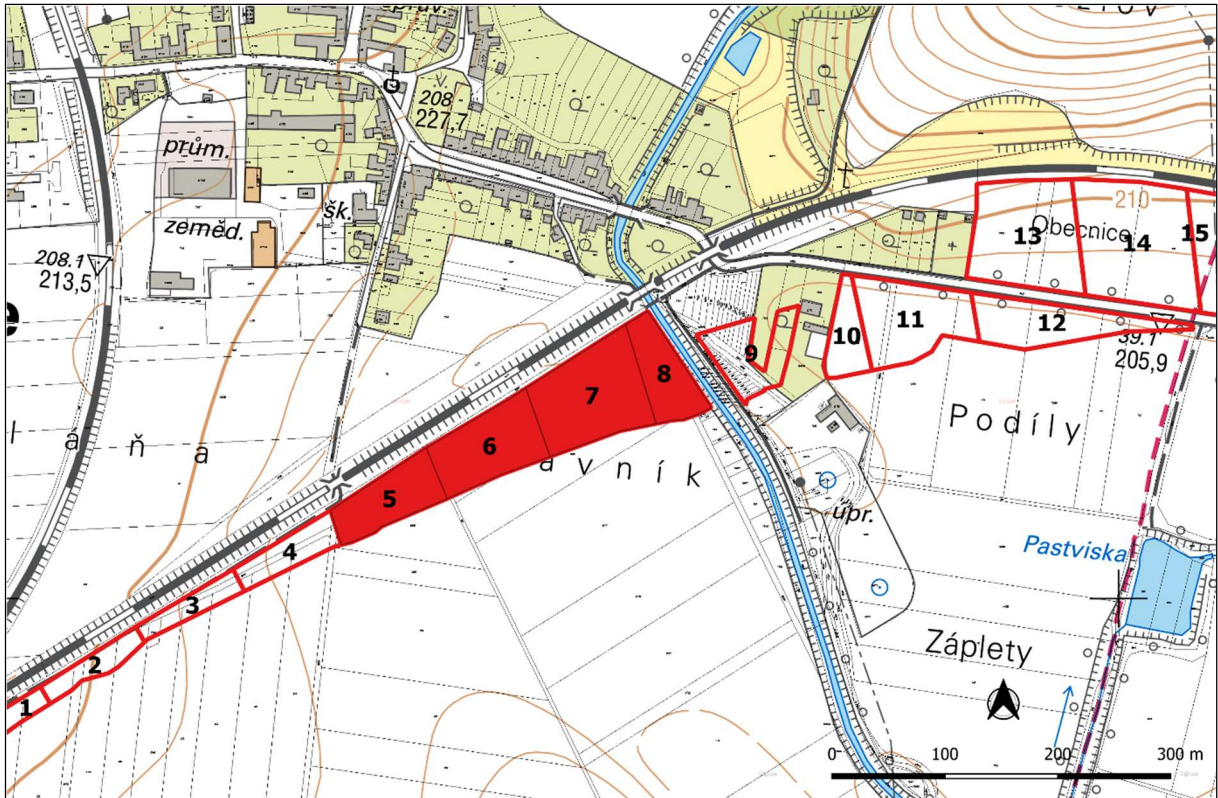
Prameny a literatura: srov. rešeršní lokalita č. 5

ZÁCHRANNÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM

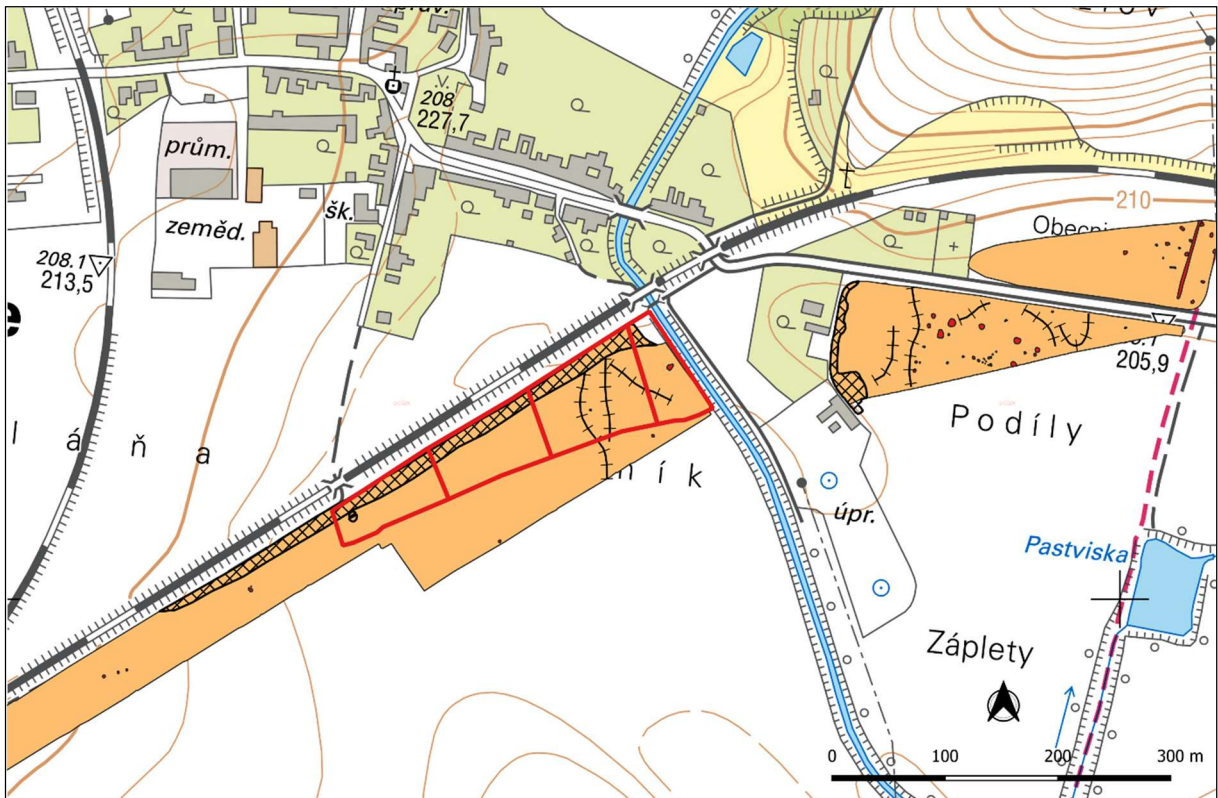
Navrhovaná metoda: plošný odkryv, detektorový průzkum

Obr. 34. Lokalita 1 - sloupcový graf četnosti sledovaných kategorií nálezů v jednotlivých sektorech.

Obr. 35. Lokalita 1 – situace (zdroj podkladových dat: ČUZK).

Obr. 36. Lokalita 1 – geofyzikální prospekce (zdroj podkladových dat: ČUZK).

LOKALITA 2

Kategorie: **B**

Sektory:	11, 12
Katastrální území:	Víceměřice
Km stavby:	62,600 – 62,890
Plošná výměra (m ²):	11 282

Poloha lokality: „Podíly“. Nivní terén mezi stávající silnicí Víceměřice – Němčice nad Hanou a levým břehem potoka Brodečka.

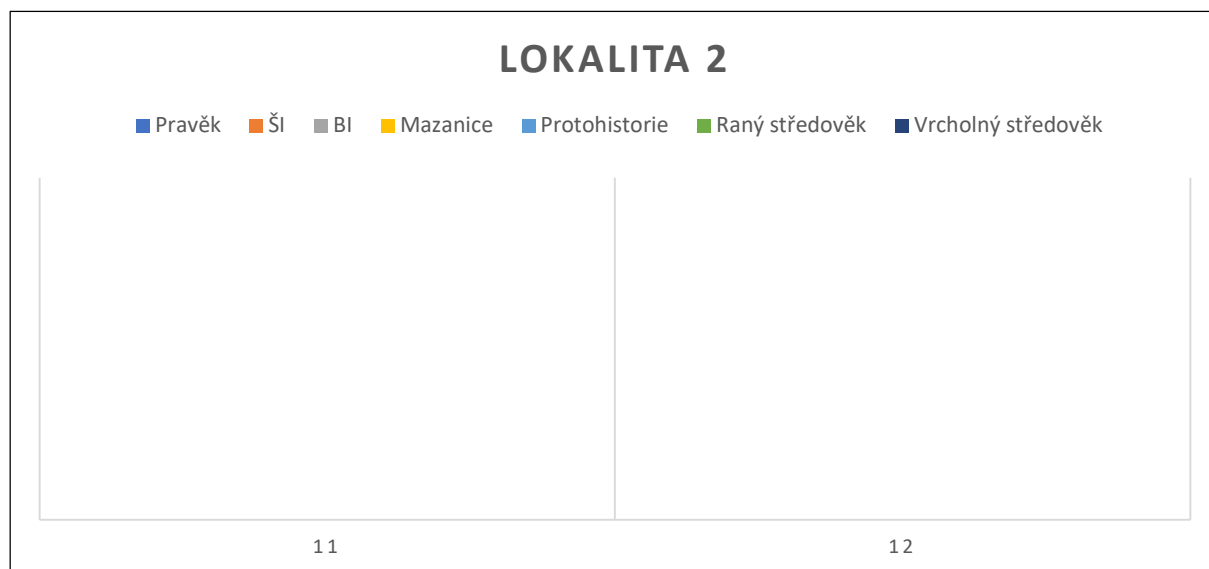
Popis: Rešeršní lokalita č. 6.
Sběry neuskutečněny.
Bez detektorových nálezů.
Pozitivní geofyzika v sektorech 11 a 12.

Komponenta/aktivita: paleolit – sídlištní
s lineární keramikou – sídlištní
s vypíchanou keramikou – sídlištní
s moravskou malovanou keramikou - sídlištní
jordanovská – sídlištní
šňůrové keramiky – pohřební (?)
zvoncovitých pohárů – pohřební (?)
únětická – pohřební (?)
raný středověk – pohřební (?)

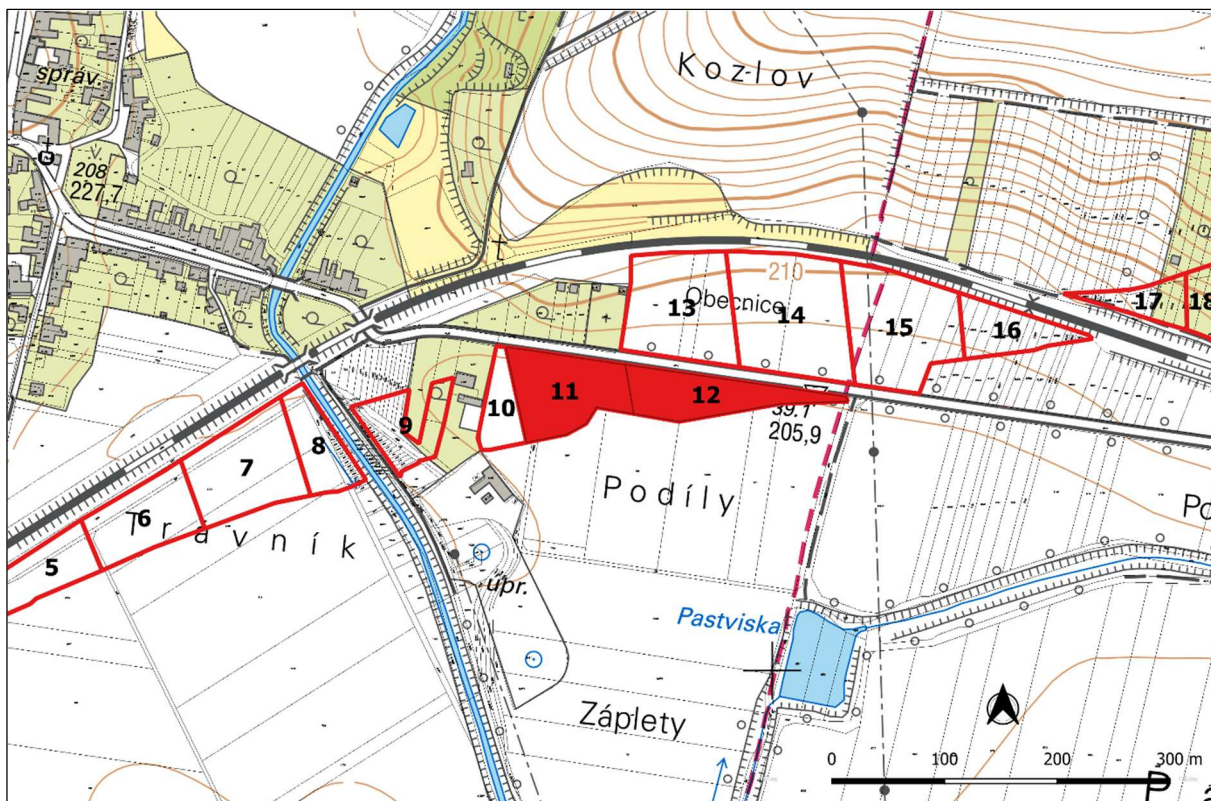
Prameny a literatura: srov. rešeršní lokalita č. 6

ZÁCHRANNÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM

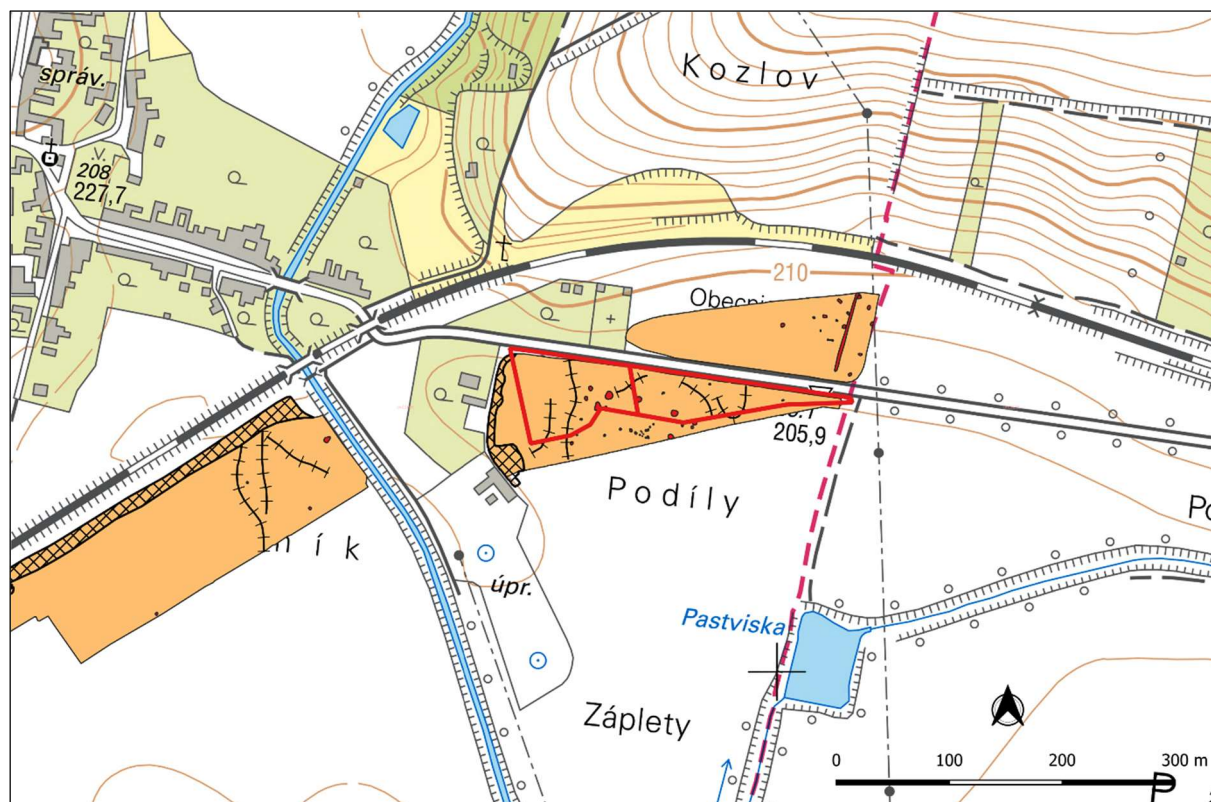
Navrhovaná metoda: plošný odkryv, detektorový průzkum

Obr. 37. Lokalita 2 - sloupcový graf četnosti sledovaných kategorií nálezů v jednotlivých sektorech.

Obr. 38. Lokalita 2 – situace (zdroj podkladových dat: ČUZK).

Obr. 39. Lokalita 2 – geofyzikální prospekce (zdroj podkladových dat: ČUZK).

LOKALITA 3

Kategorie: **B**

Sektory:	14, 15, 16
Katastrální území:	Víceměřice/Němčice nad Hanou
Km stavby:	62,800 – 63,120
Plošná výměra (m ²):	23 716

Poloha lokality: „Obecnice“. Úpatí jižního svahu návrší Kozlov mezi stávající silnicí Víceměřice – Němčice nad Hanou a železniční tratí.

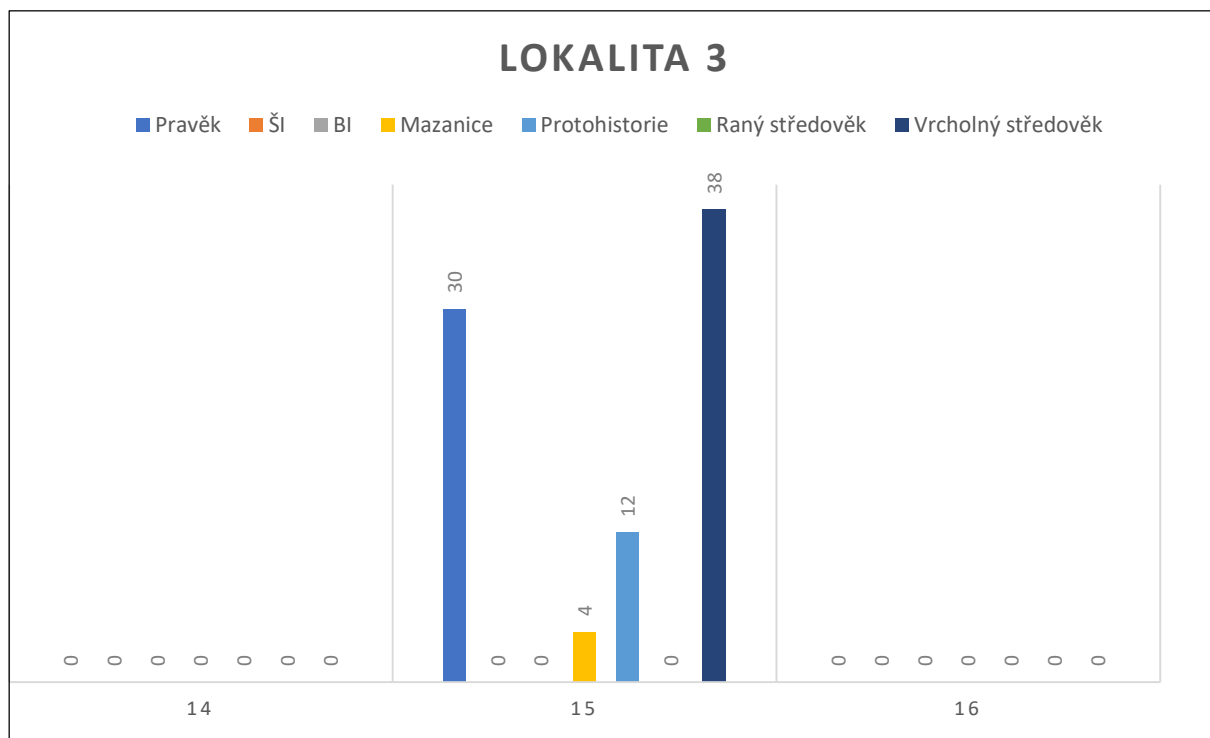
Popis: Rešerše negativní.
Pozitivní sběry v sektoru 15, v sektoru 14 sběry neuskutečněny.
Detektorové nálezy v sektoru 15.
Pozitivní geofyzika v sektorech 14 a 15.

Komponenta/aktivita: pravěk – sídlištní (?)
doba laténská – sídlištní (?)
vrcholný středověk – sídlištní (?)

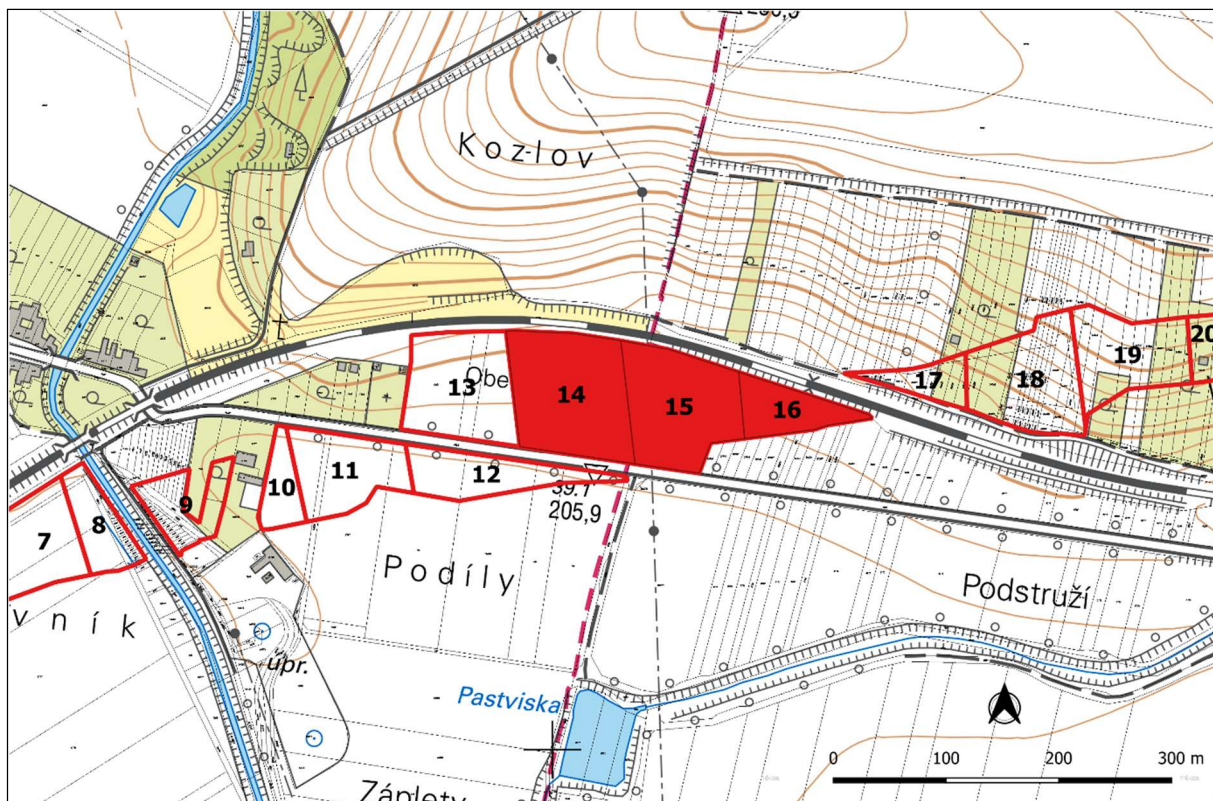
Prameny a literatura: -

ZÁCHRANNÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM

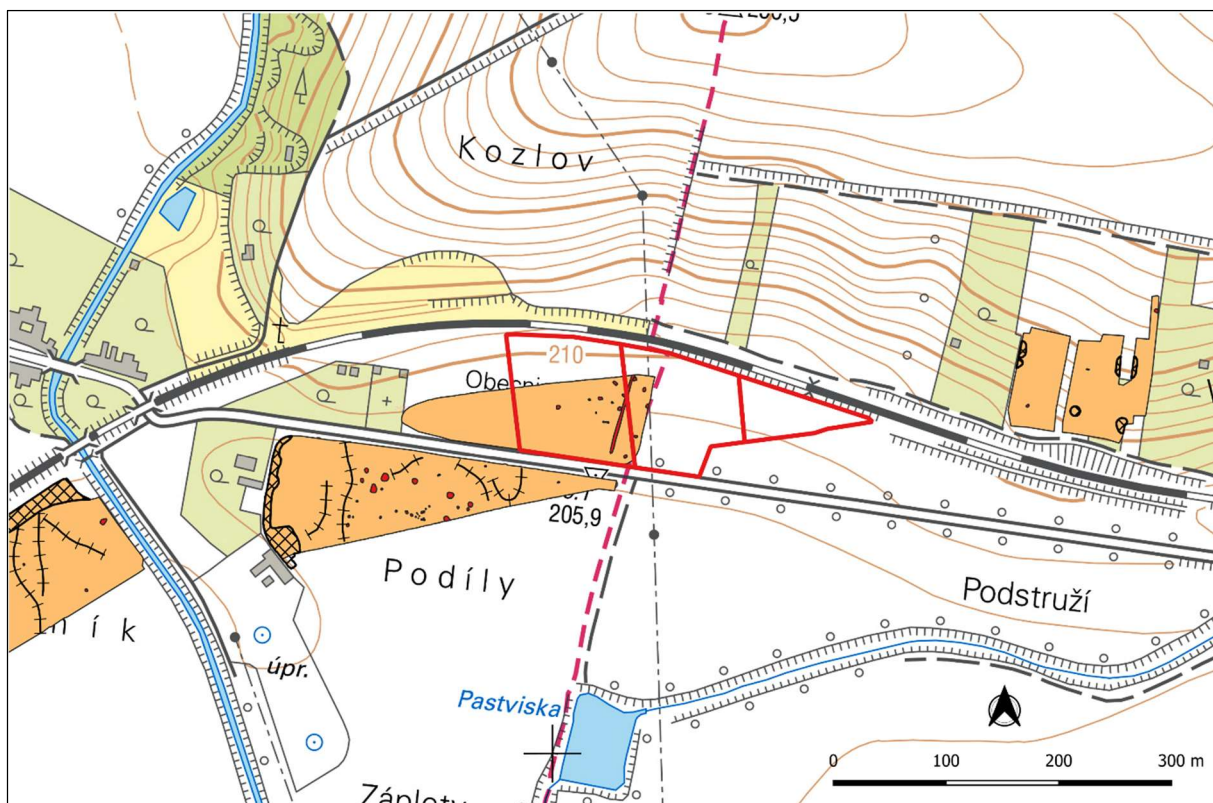
Navrhovaná metoda: plošný odkryv, detektorový průzkum

Obr. 40. Lokalita 3 - sloupcový graf četnosti sledovaných kategorií nálezů v jednotlivých sektorech.

Obr. 41. Lokalita 3 – situace (zdroj podkladových dat: ČUZK).

Obr. 42. Lokalita 3 – geofyzikální prospekce (zdroj podkladových dat: ČUZK).

LOKALITA 4

Kategorie: **A**

Sektory: 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29

Katastrální území: Němčice nad Hanou

Km stavby: 63,590 – 64,360

Plošná výměra (m²): 52 992

Poloha lokality: „Padělky u dolního trávníku“. Východní svah klesající k pravému břehu potoka Žlebůvka.

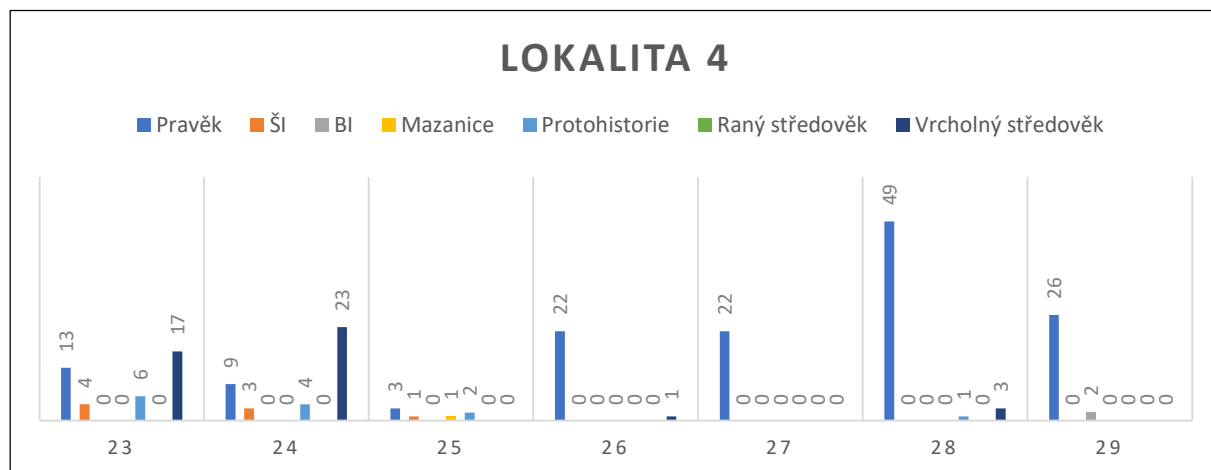
Popis: Rešeršní lokality č. 10 a 11.
Pozitivní sběry v sektorech 23, 24, 25, 26, 27, 28 a 29.
Detektorové nálezy v sektoru 23.
Pozitivní geofyzika v sektorech 23, 24, 25, 26, 27, 28 a 29, v sektorech 23 a 24 potvrzeno kruhové příkopové ohrazení.

Komponenta/aktivita: s lineární keramikou – sídlištní
šňůrové keramiky – pohřební (?)
pozdní doba kamenná až doba bronzová - neurčena
únětická – sídlištní a pohřební
lužická – neurčena
platěnická – sídlištní/pohřební
doba laténská – sídlištní/pohřební
doba římská – sídlištní
doba stěhování národů - pohřební
vrcholný středověk – sídlištní (?)

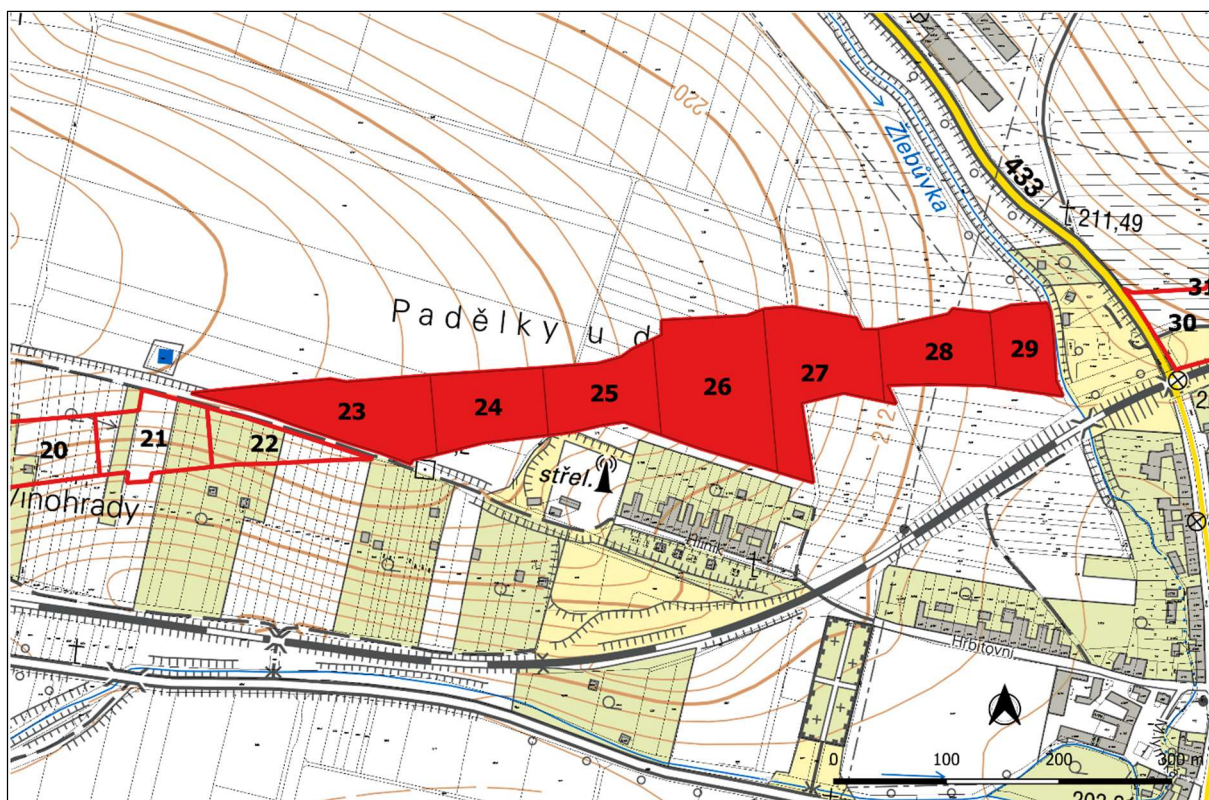
Prameny a literatura: srov. rešeršní lokality č. 10 a 11

ZÁCHRANNÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM

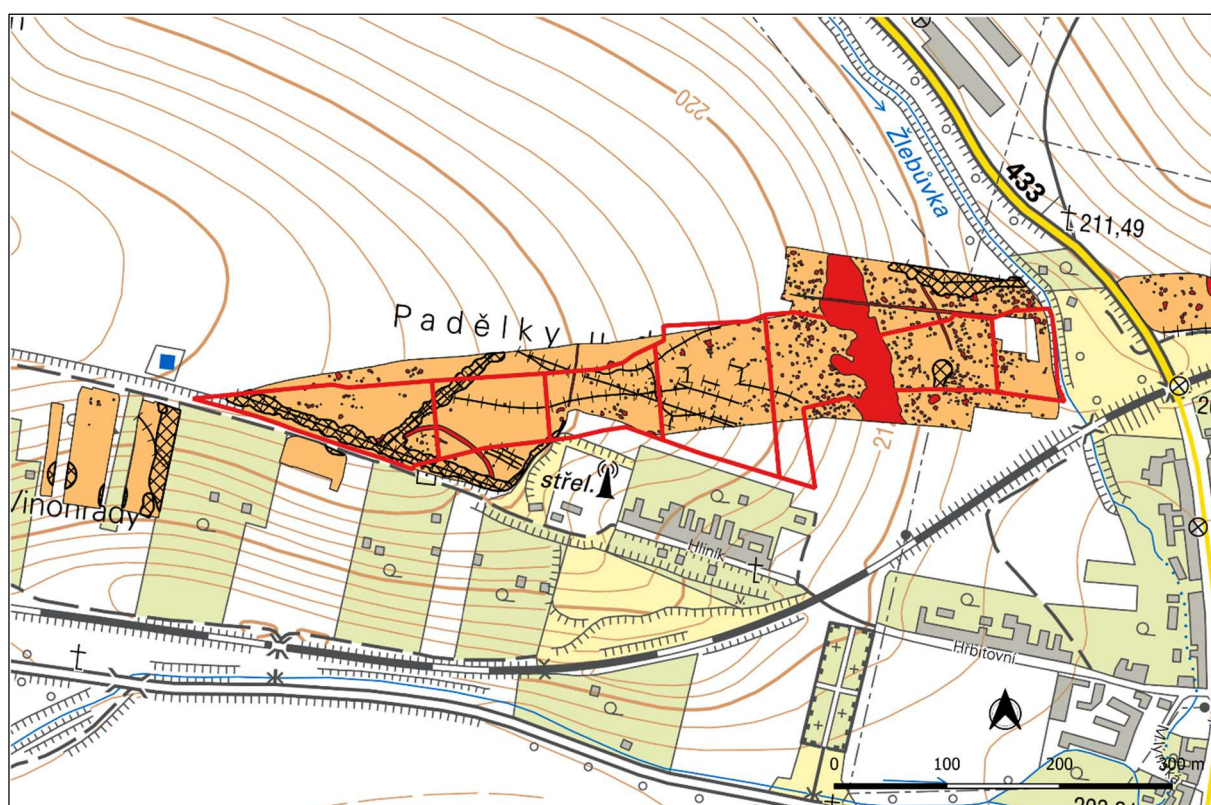
Navrhovaná metoda: plošný odkryv, detektorový průzkum

Obr. 43. Lokalita 4 - sloupcový graf četnosti sledovaných kategorií nálezů v jednotlivých sektorech.

Obr. 44. Lokalita 4 – situace (zdroj podkladových dat: ČUZK).

Obr. 45. Lokalita 4 – geofyzikální prospekce (zdroj podkladových dat: ČUZK).

LOKALITA 5

Kategorie: **A**

Sektory: 30, 31, 32, 33, 34

Katastrální území: Němčice nad Hanou

Km stavby: 64,420 – 64,900

Plošná výměra (m²): 26 814

Poloha lokality: „Nad koutem“. Úpatí jihozápadního až jižního svahu klesajícího k levému břehu potoka Žlebůvka, respektive k levé straně inundačního terénu řeky Haná.

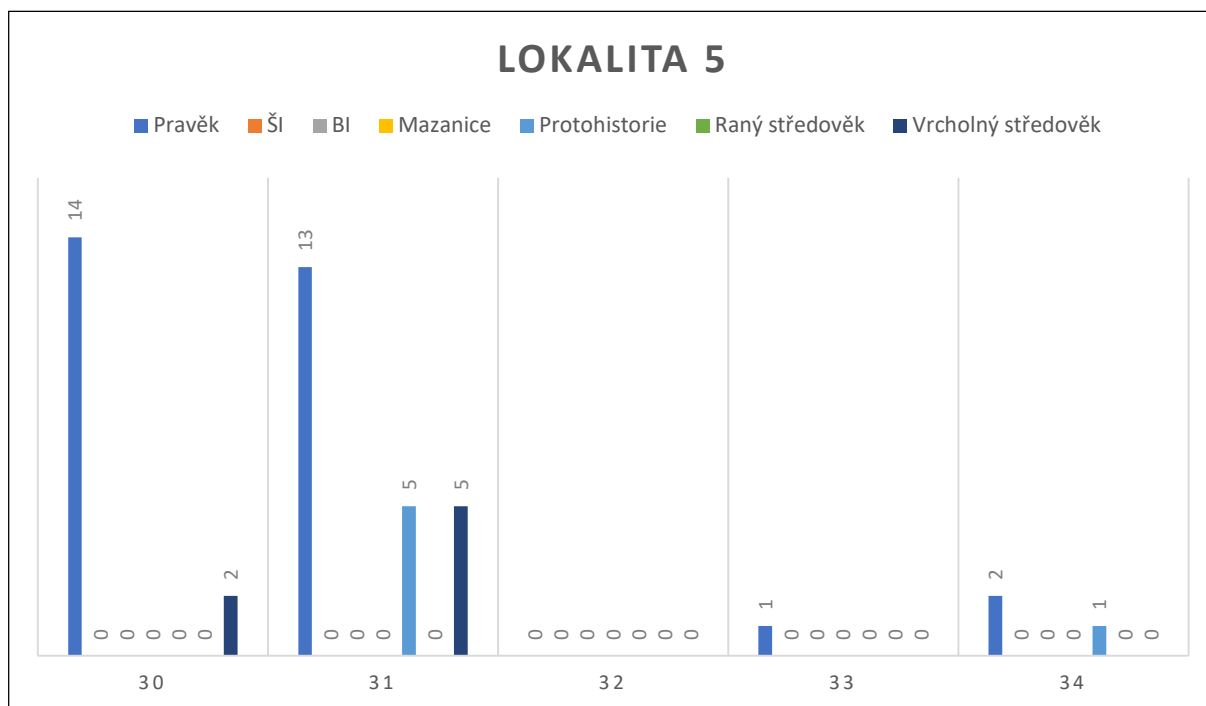
Popis: Rešerše negativní.
Pozitivní sběry v sektorech 30, 31, 33 a 34.
Detektorové nálezy v sektorech 30 a 33.
Pozitivní geofyzika v sektorech 30, 31, 32, 33 a 34.

Komponenta/aktivita: pravěk – sídlištní (?)
doba laténská – sídlištní (?)
vrcholný středověk – sídlištní (?)

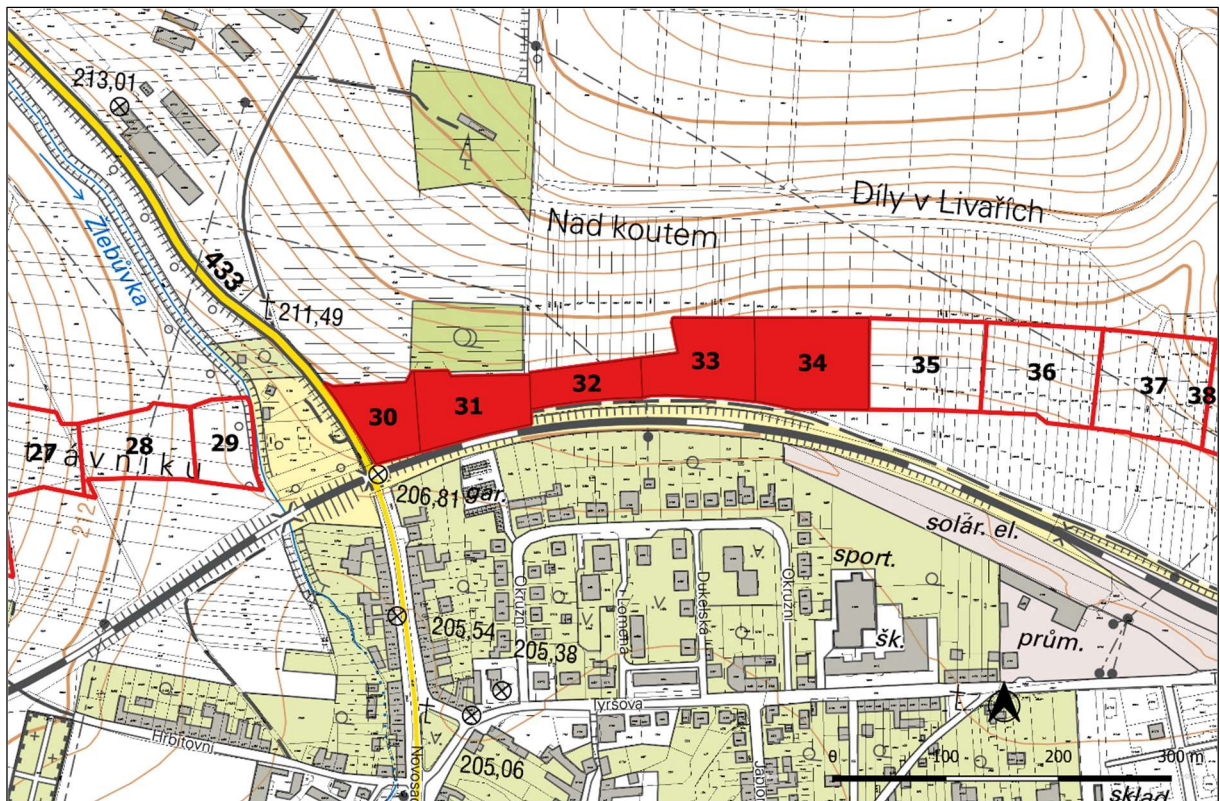
Prameny a literatura: -

ZÁCHRANNÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM

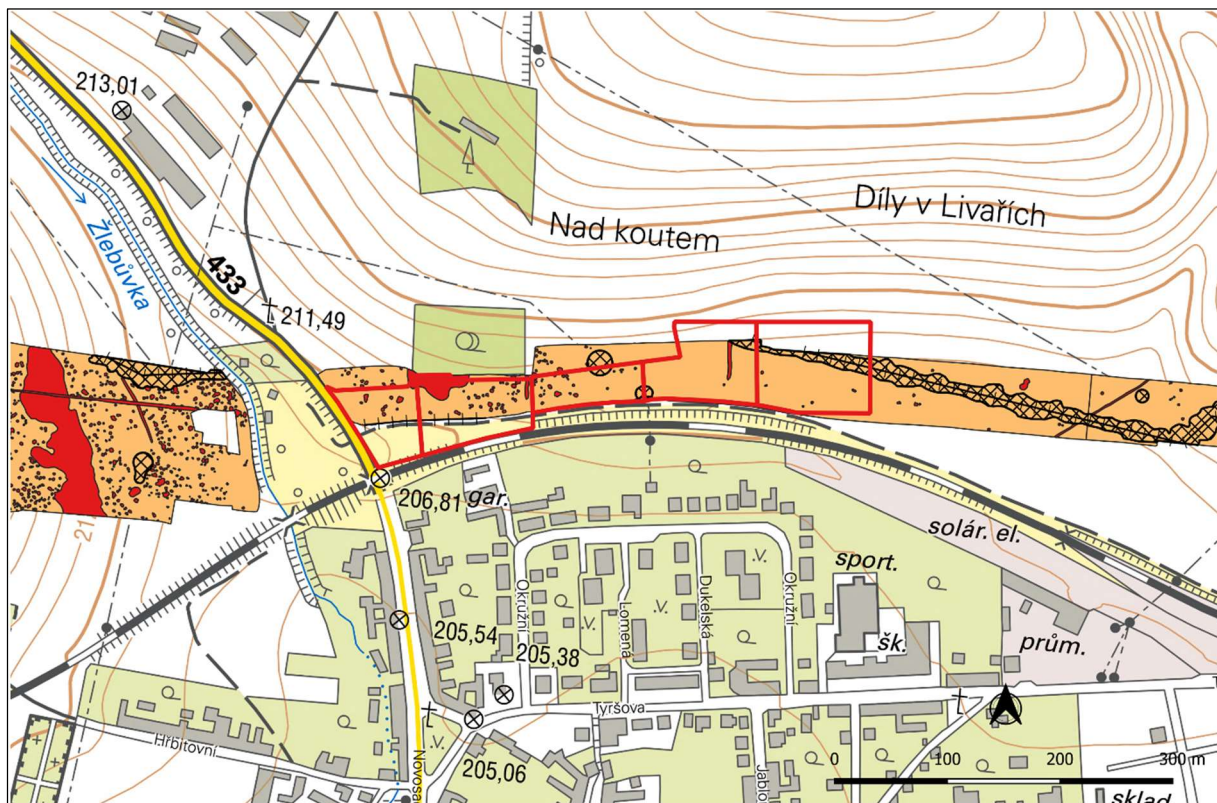
Navrhovaná metoda: plošný odkryv, detektorový průzkum

Obr. 46. Lokalita 5 - sloupcový graf četnosti sledovaných kategorií nálezů v jednotlivých sektorech.

Obr. 47. Lokalita 5 – situace (zdroj podkladových dat: ČUZK).

Obr. 48. Lokalita 5 – geofyzikální prospekce (zdroj podkladových dat: ČUZK).

LOKALITA 6

Kategorie: **A**

Sektory: 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49

Katastrální území: Němčice nad Hanou

Km stavby: 65,100 – 66,450

Plošná výměra (m²): 125 314

Poloha lokality: „Nadloučí“. Jižní až jihovýchodní svah klesající k levé straně inundačního terénu řeky Haná, respektive k pravému břehu Hraničního potoka.

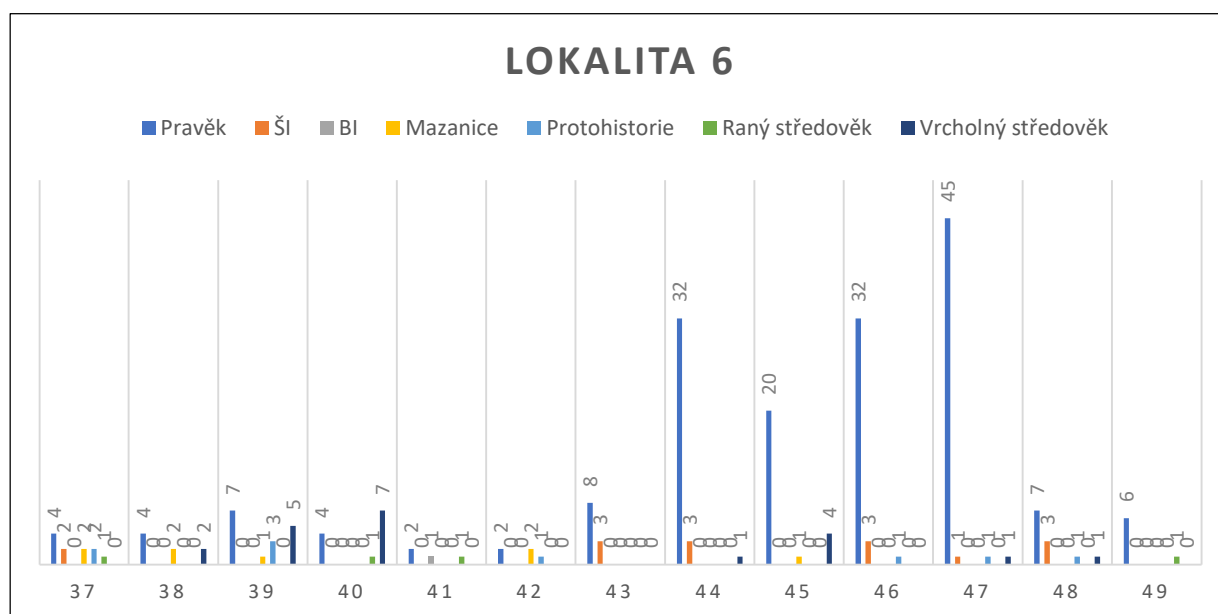
Popis: Rešeršní lokalita č. 14.
Pozitivní sběry v sektorech 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48 a 49.
Bez detektorových nálezů.
Pozitivní geofyzika v sektorech 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46 a 47.

Komponenta/aktivita: pravěk – sídlištní
s moravskou malovanou keramikou – sídlištní
eneolit – sídlištní (?)
lužická kultura – sídlištní
doba laténská – sídlištní
raný středověk – sídlištní (?)
vrcholný středověk – sídlištní (?)

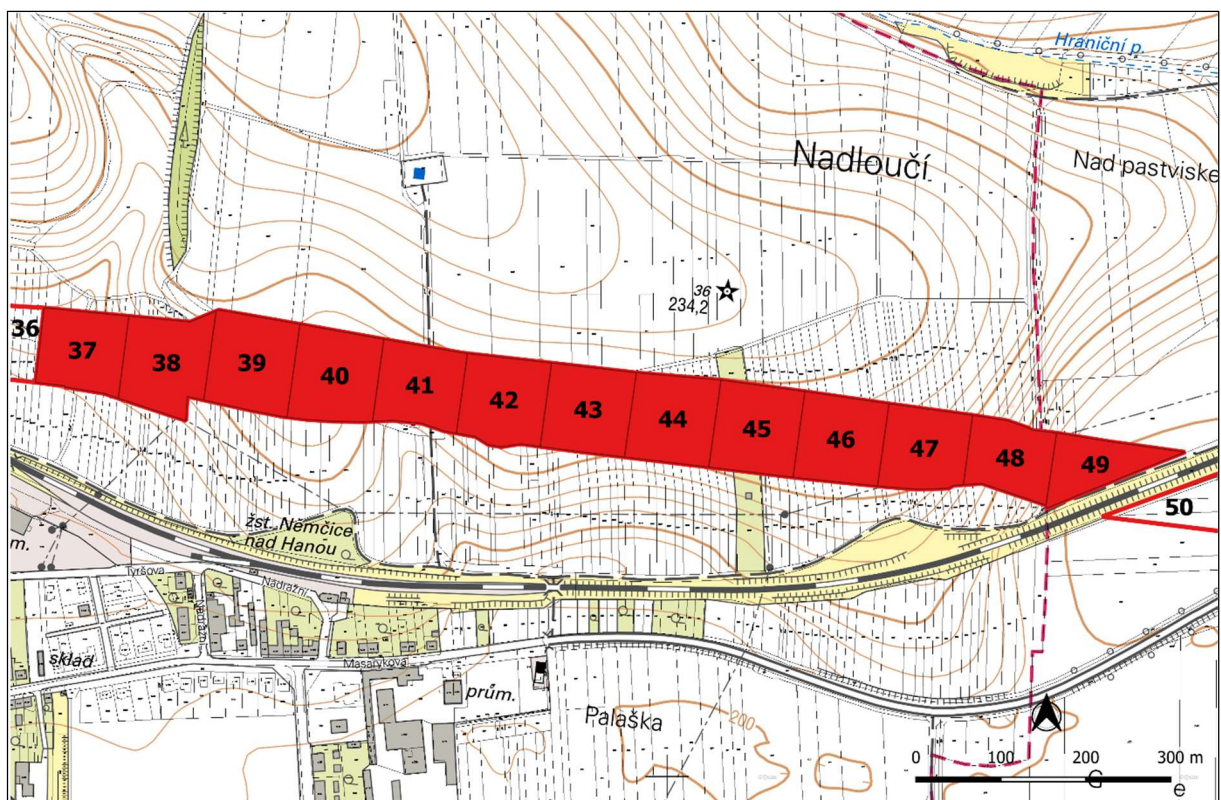
Prameny a literatura: srov. rešeršní lokalita č. 14

ZÁCHRANNÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM

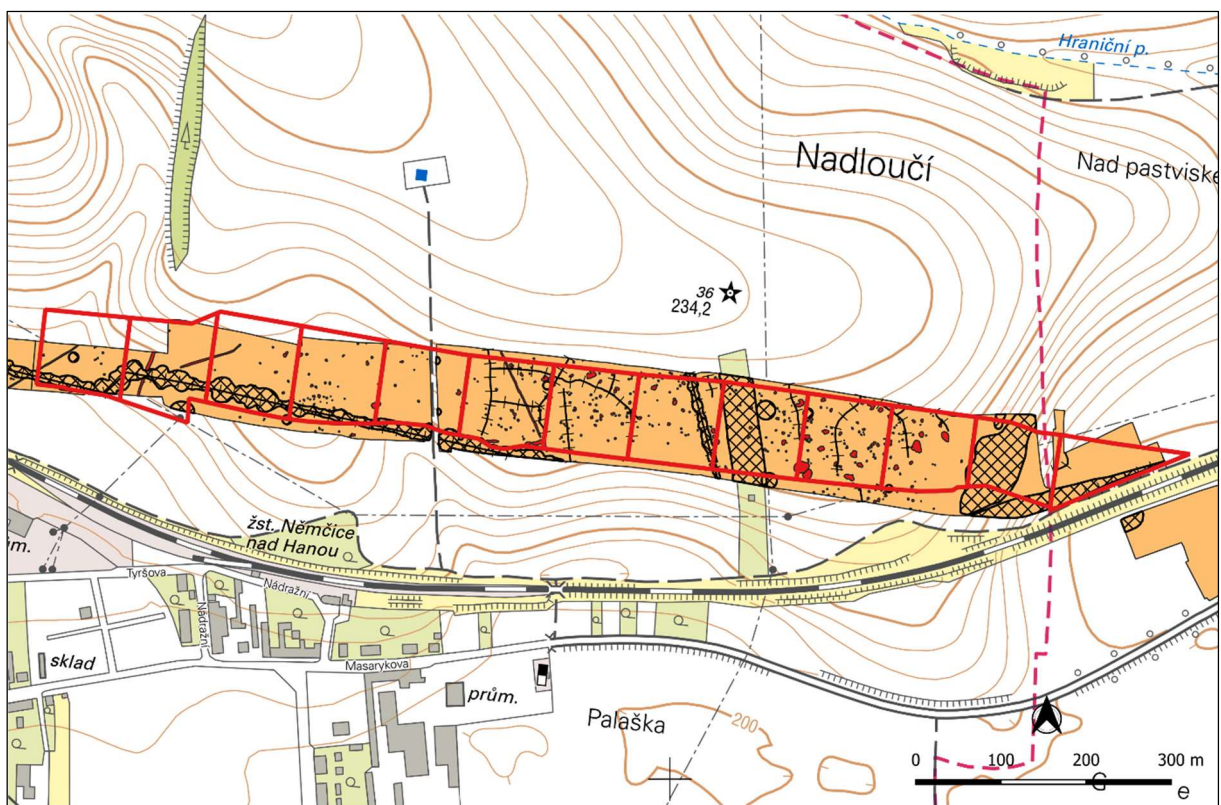
Navrhovaná metoda: plošný odkryv, detektorový průzkum

Obr. 49. Lokalita 6 - sloupcový graf četnosti sledovaných kategorií nálezů v jednotlivých sektorech.

Obr. 50. Lokalita 6 – situace (zdroj podkladových dat: ČUZK).

Obr. 51. Lokalita 6 – geofyzikální prospekce (zdroj podkladových dat: ČUZK).

LOKALITA 7

Kategorie: **A**

Sektory:	56
Katastrální území:	Měrovice nad Hanou
Km stavby:	67,090 – 67,400
Plošná výměra (m ²):	12 167

Poloha lokality: „Za hřbitovem“. Jihozápadní až jižní svah klesající k inundačnímu terénu mezi Hraničním, Měrovickým a Tvorovickým potokem.

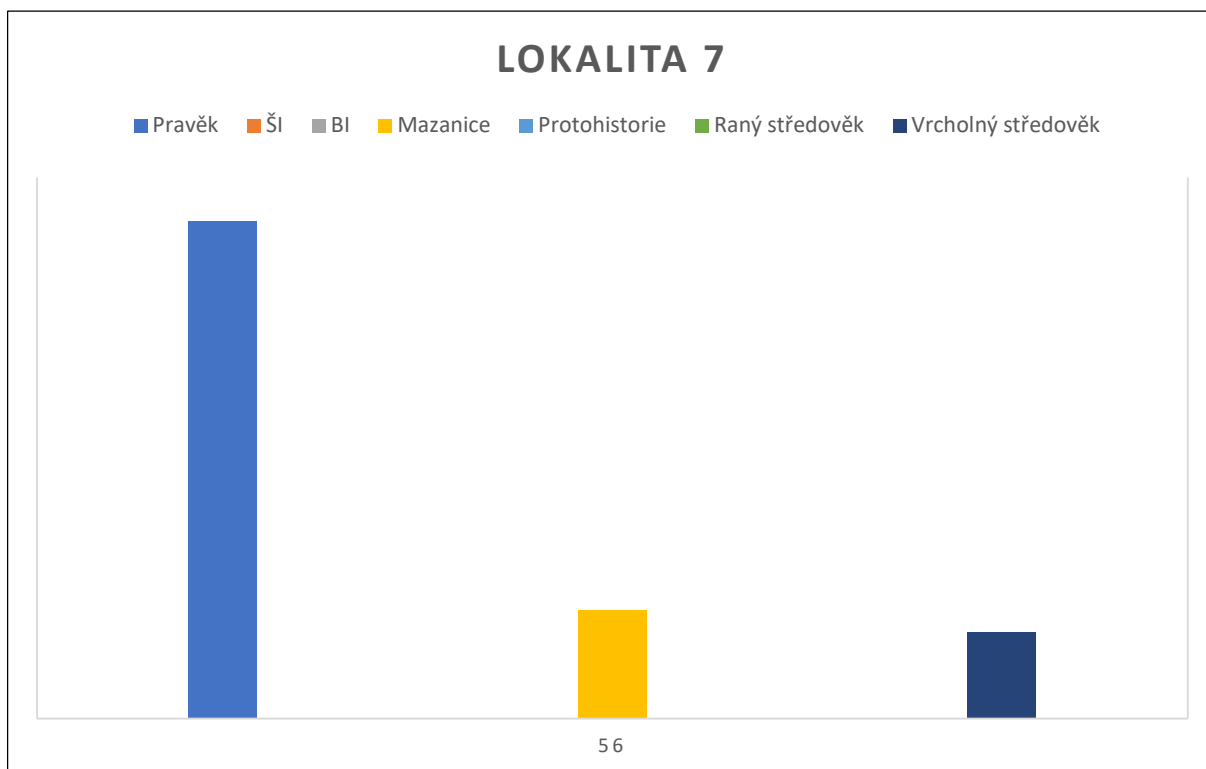
Popis: Jižní sousedství rešeršní lokality č. 16.
Pozitivní sběry v sektoru 56.
Bez detektorových nálezů.
Pozitivní geofyzika v sektoru 56.

Komponenta/aktivita: pravěk – sídlištní (?)
s moravskou malovanou keramikou – sídlištní
vrcholný středověk – sídlištní (?)

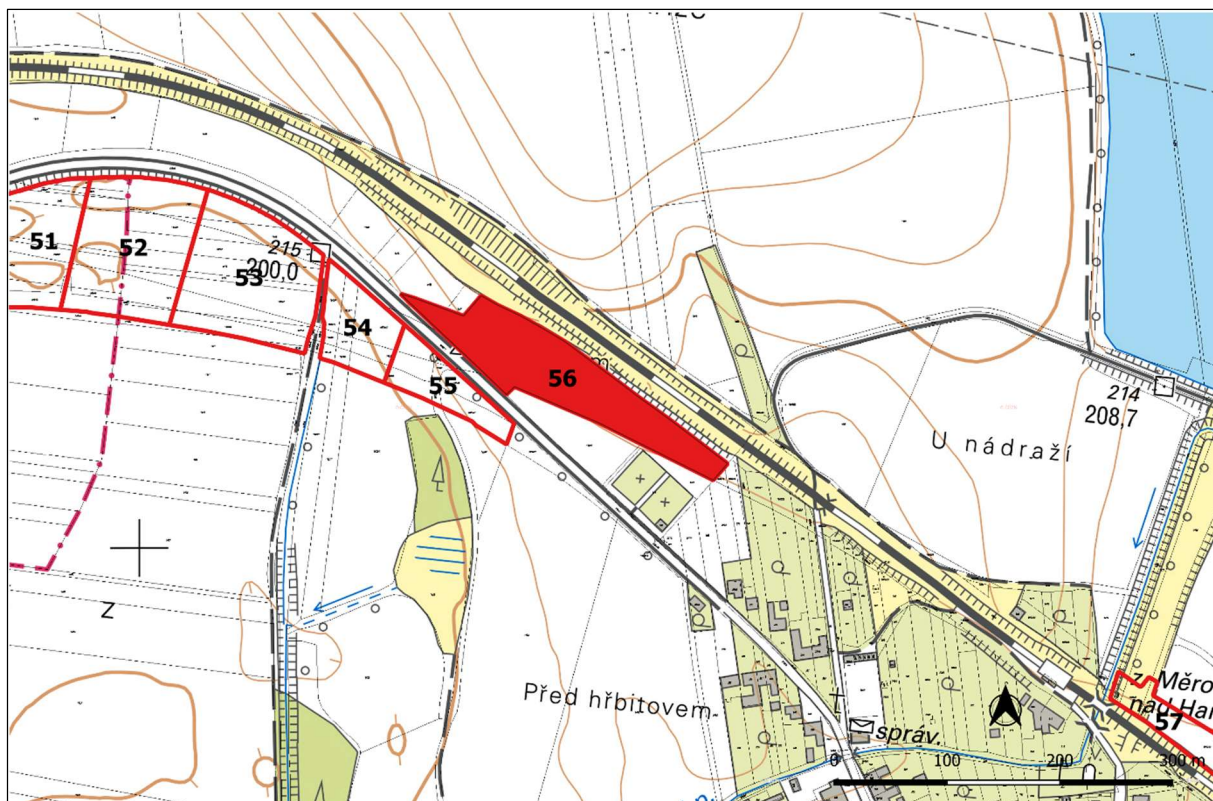
Prameny a literatura: srov. rešeršní lokalita č. 16

ZÁCHRANNÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM

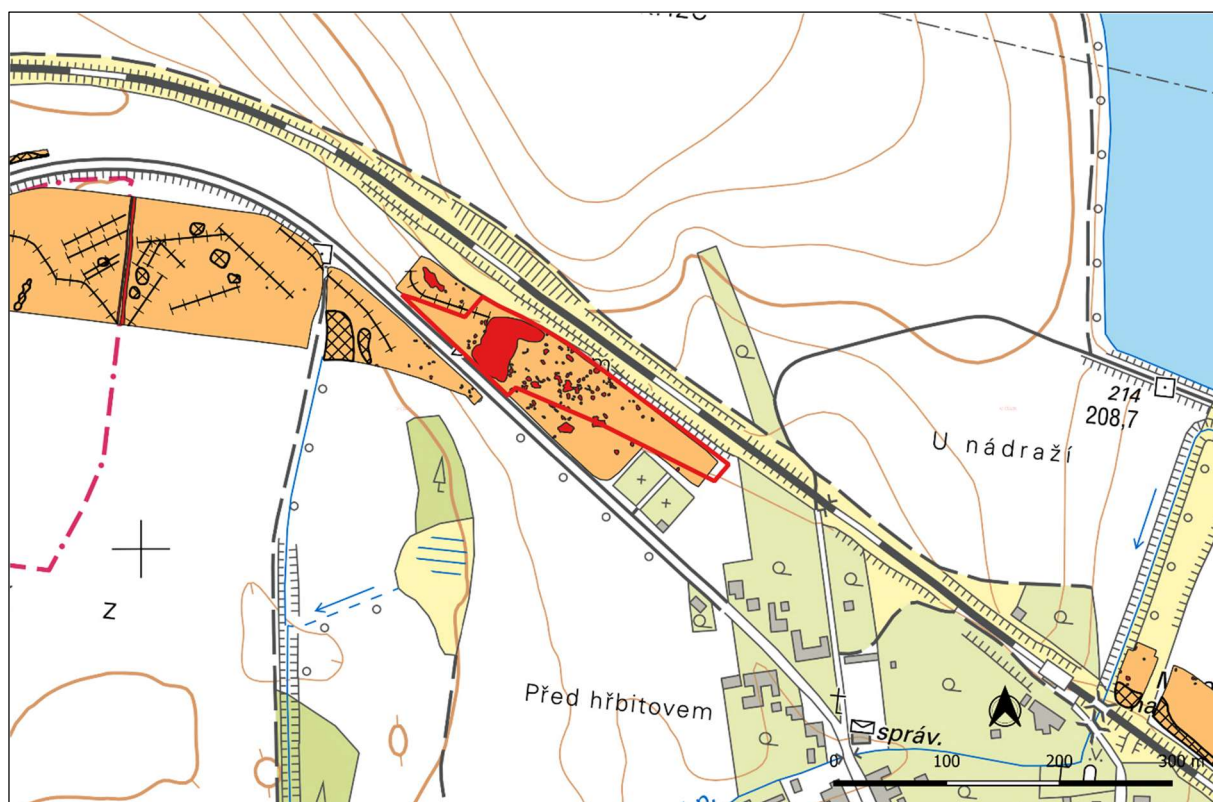
Navrhovaná metoda: plošný odkryv, detektorový průzkum

Obr. 52. Lokalita 7 - sloupcový graf četnosti sledovaných kategorií nálezů v jednotlivých sektorech.

Obr. 53. Lokalita 7 – situace (zdroj podkladových dat: ČUZK).

Obr. 54. Lokalita 7 – geofyzikální prospekce (zdroj podkladových dat: ČUZK).

LOKALITA 8

Kategorie: **B**

Sektory:	57
Katastrální území:	Měrovice nad Hanou
Km stavby:	67,800 – 67,950
Plošná výměra (m2):	4 175

Poloha lokality: „Hliník pod nádražím“. Jihozápadní svah klesající k levému břehu Tvorovického potoka.

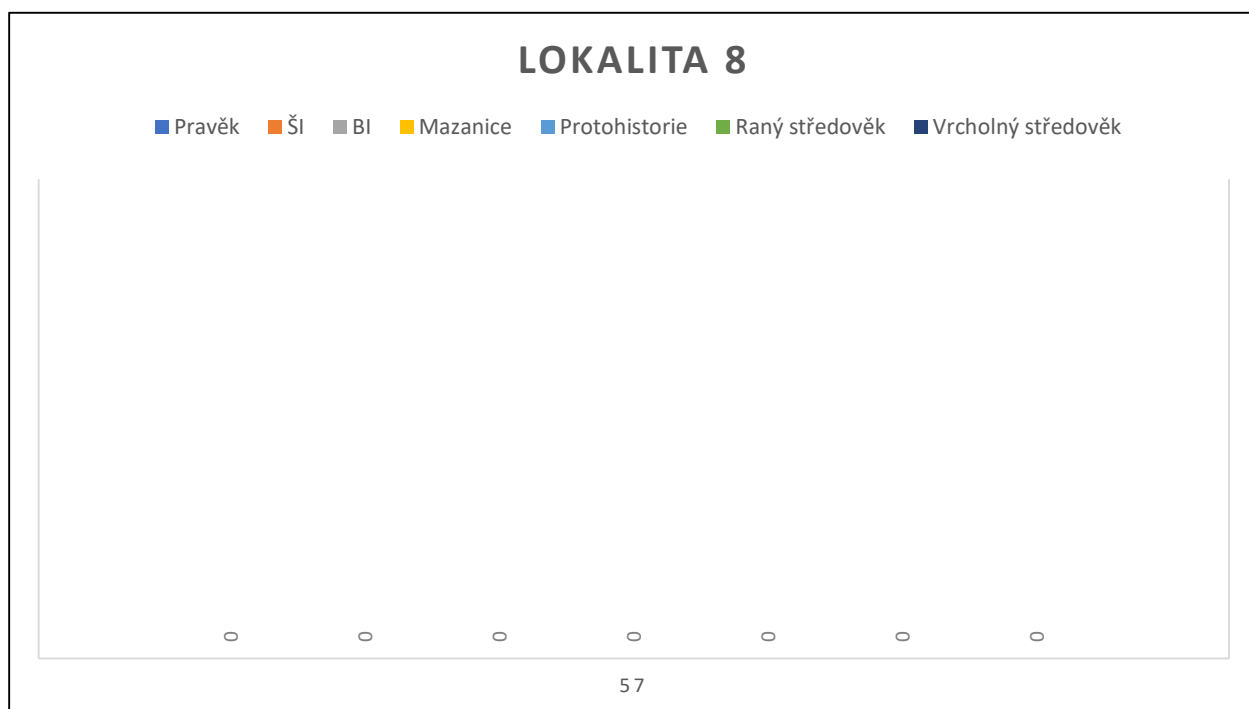
Popis: Rešeršní lokalita č. 17.
Sběr neuskutečněn.
Bez detektorových nálezů.
Pozitivní geofyzika v sektoru 57.

Komponenta/aktivita: s lineární keramikou – sídlištní
zvoncovitých pohárů – pohřební (?)
únětická – pohřební
lužická – pohřební
slezská - depot

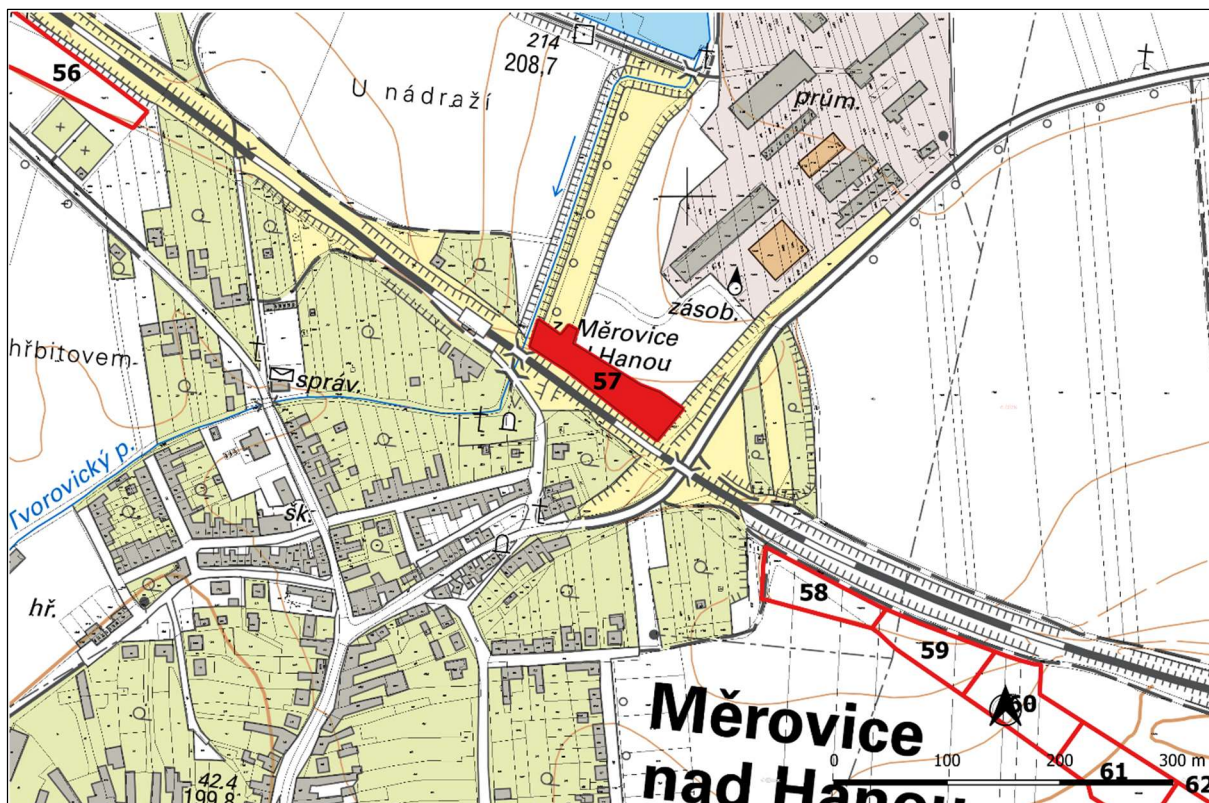
Prameny a literatura: srov. rešeršní lokalita č. 16

ZÁCHRANNÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM

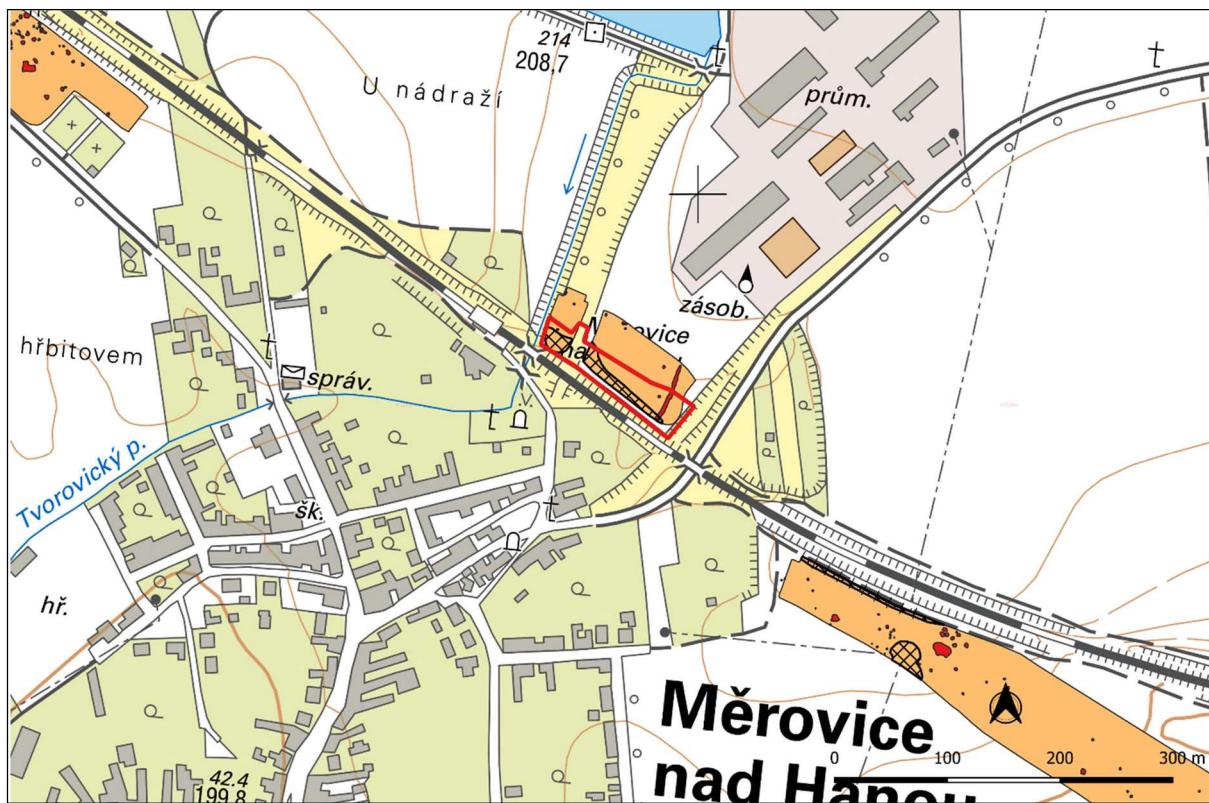
Navrhovaná metoda: plošný odkryv, detektorový průzkum

Obr. 55. Lokalita 8 - sloupcový graf četnosti sledovaných kategorií nálezů v jednotlivých sektorech.

Obr. 56. Lokalita 8 – situace (zdroj podkladových dat: ČUZK).

Obr. 57. Lokalita 8 – geofyzikální prospekce (zdroj podkladových dat: ČUZK).

LOKALITA 9

Kategorie: **A**

Sektory:	58, 59, 60
Katastrální území:	Měrovice nad Hanou
Km stavby:	68,090 – 68,400
Plošná výměra (m ²):	11 784

Poloha lokality: „Svárov“. Úpatí jižního až jihovýchodního svahu klesajícího k levému břehu Měrovického potoka.

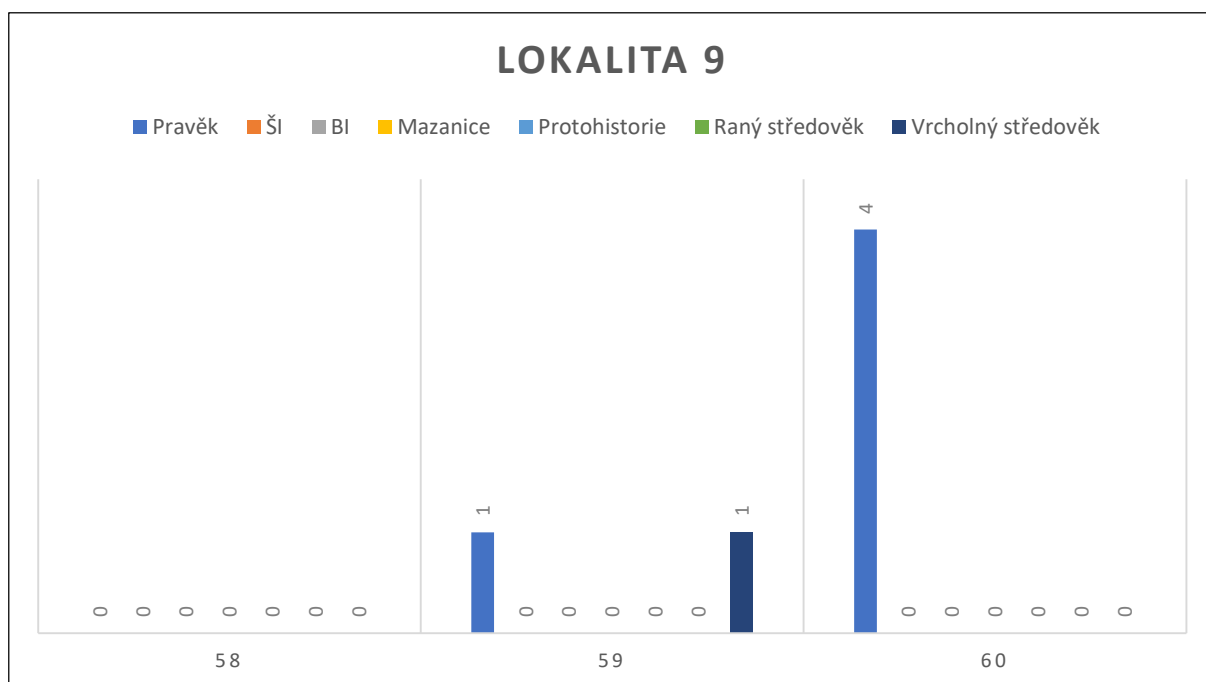
Popis: Rešeršní lokalita č. 18.
Pozitivní sběry v sektorech 59 a 60.
Bez detektorových nálezů.
Pozitivní geofyzika v sektorech 58, 59 a 60.

Komponenta/aktivita: pravěk – sídlištní (?)
s moravskou malovanou keramikou – sídlištní
doba bronzová – sídlištní
doba halštatská – sídlištní
doba laténská – sídlištní, výrobní
vrcholný středověk – sídlištní (?)

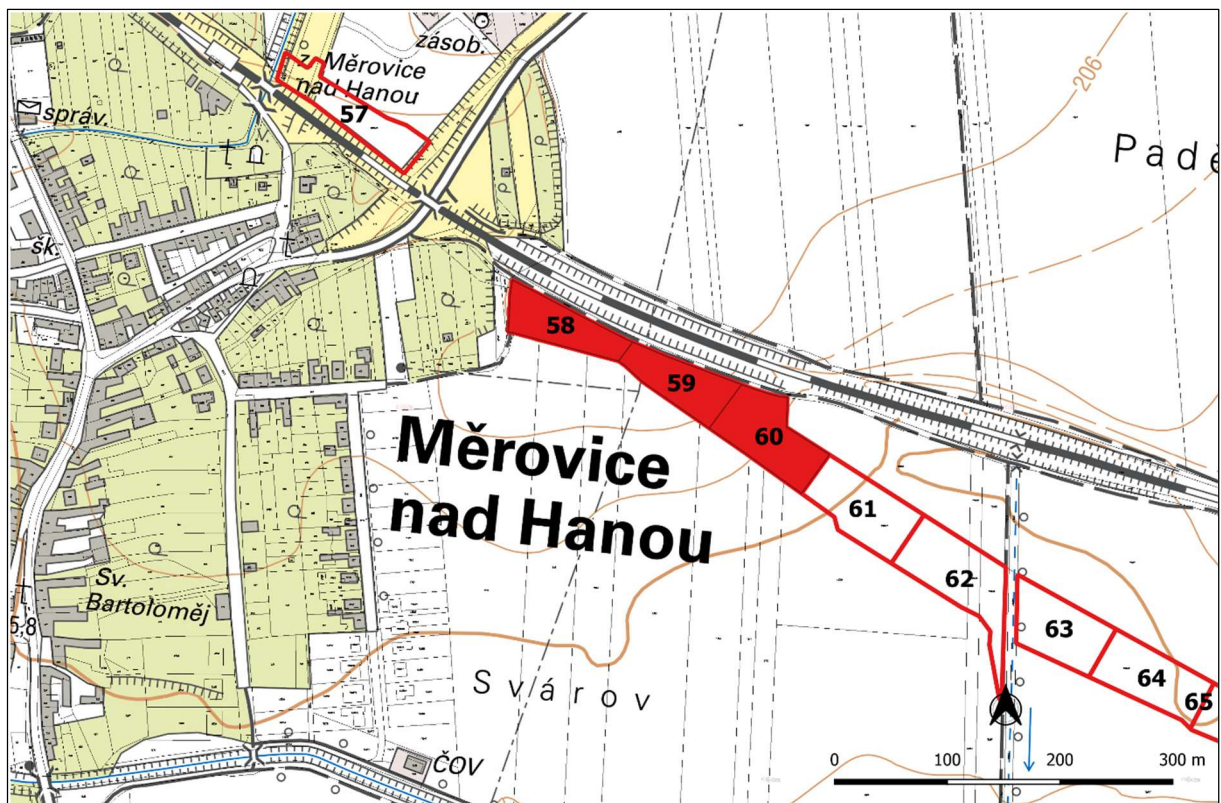
Prameny a literatura: srov. rešeršní lokalita č. 18

ZÁCHRANNÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM

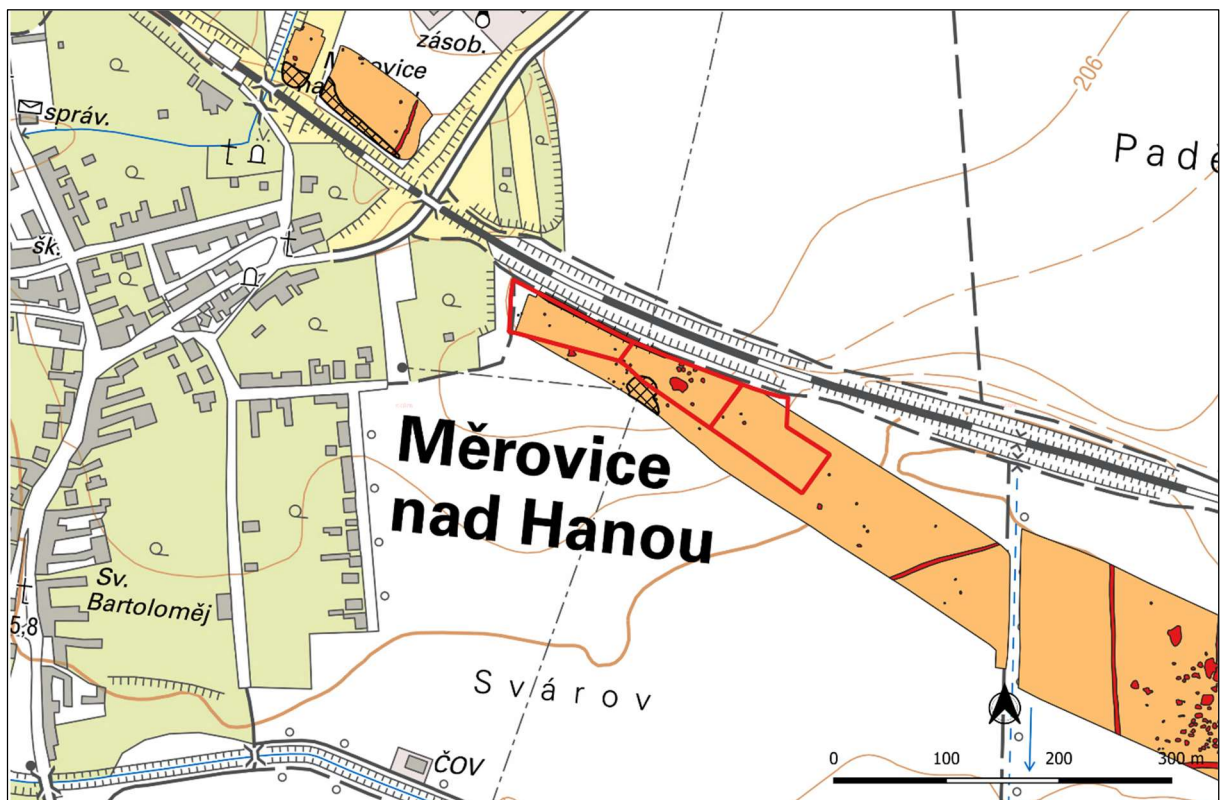
Navrhovaná metoda: plošný odkryv, detektorový průzkum

Obr. 58. Lokalita 9 - sloupcový graf četnosti sledovaných kategorií nálezů v jednotlivých sektorech.

Obr. 59. Lokalita 9 – situace (zdroj podkladových dat: ČUZK).

Obr. 60. Lokalita 9 – geofyzikální prospekce (zdroj podkladových dat: ČUZK).

LOKALITA 10

Kategorie: **C**

Sektory:	62
Katastrální území:	Měrovice nad Hanou
Km stavby:	68,500 – 68,620
Plošná výměra (m ²):	5 759

Poloha lokality: „Svárov“. Pravý břeh bezejmenného levého přítoku Měrovického potoka.

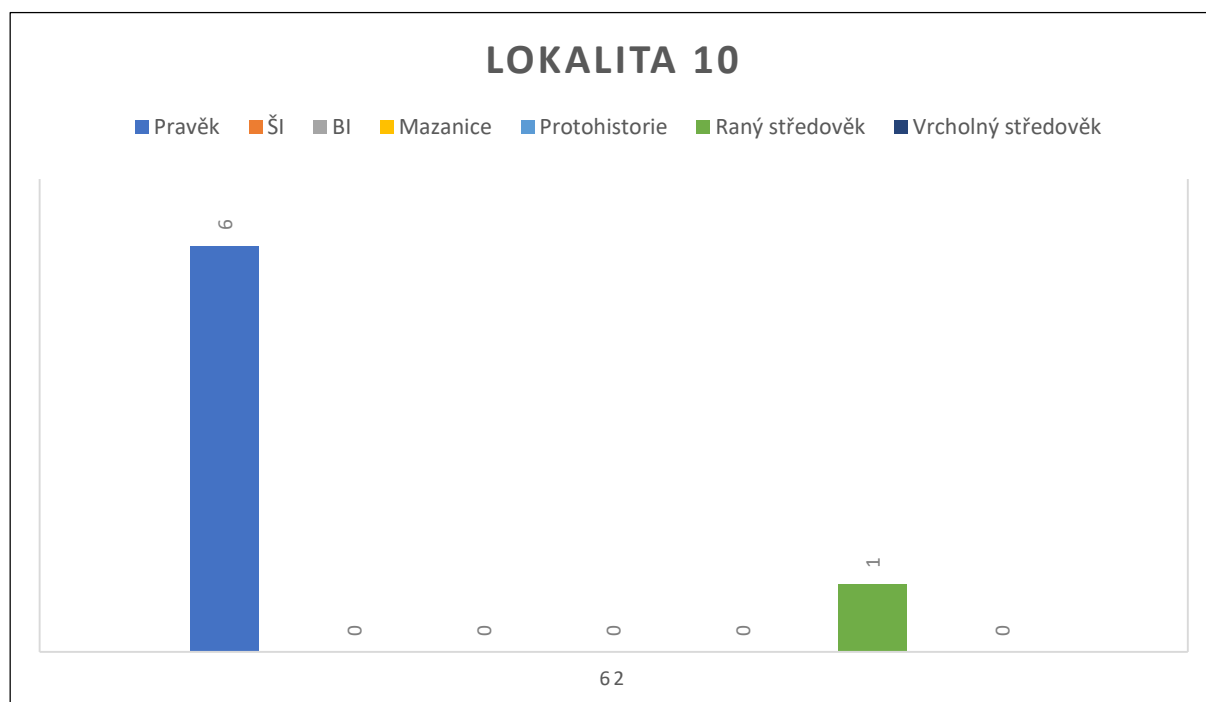
Popis: Rešerše negativní.
Pozitivní sběry v sektoru 62.
Bez detektorových nálezů.
Pozitivní geofyzika v sektoru 62.

Komponenta/aktivita: pravěk – sídlištní (?)
raný středověk – sídlištní (?)

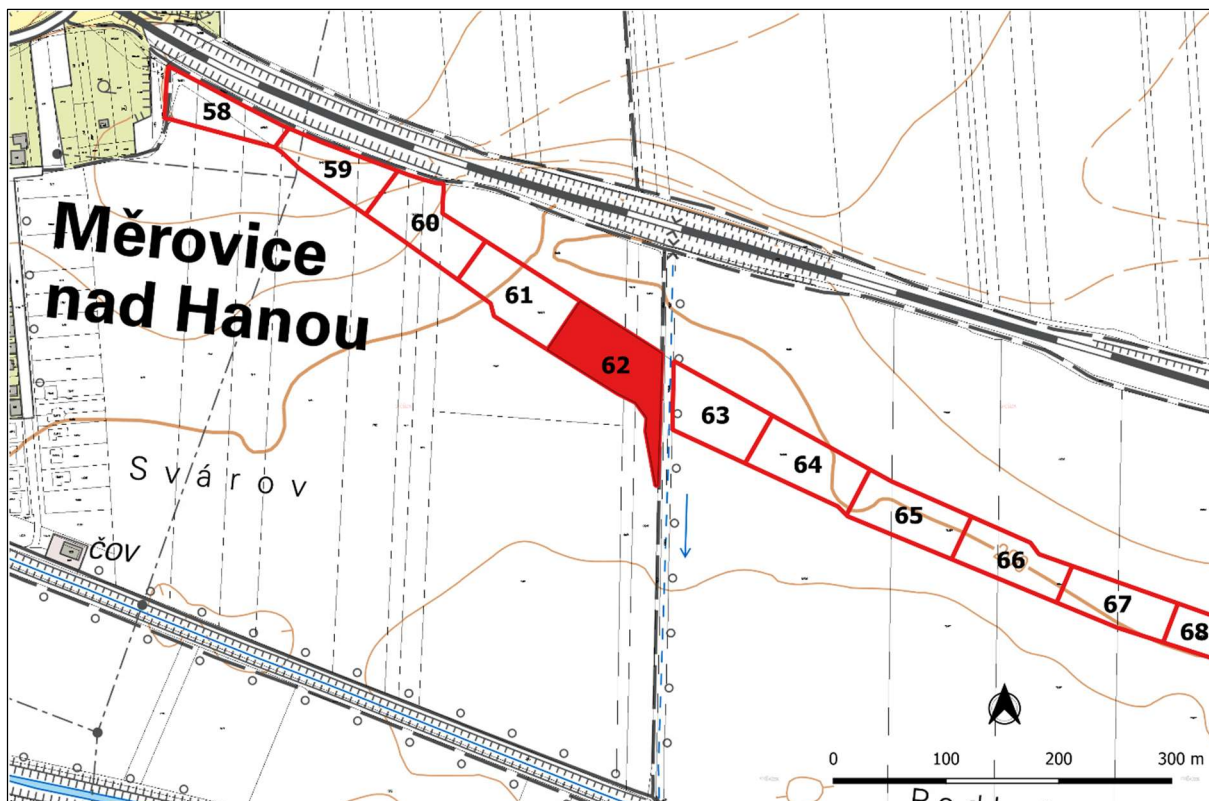
Prameny a literatura: -

ZÁCHRANNÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM

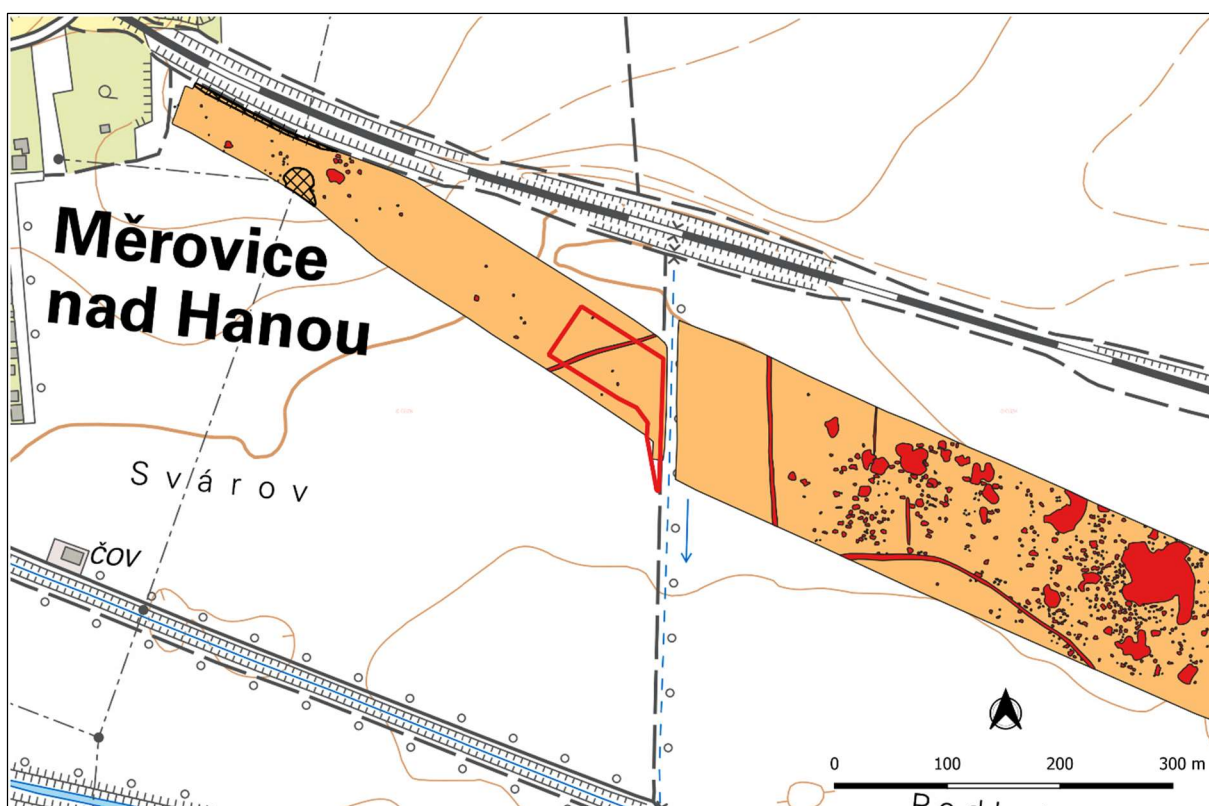
Navrhovaná metoda: plošný odkryv, detektorový průzkum

Obr. 61. Lokalita 10 - sloupcový graf četnosti sledovaných kategorií nálezů v jednotlivých sektorech.

Obr. 62. Lokalita 10 – situace (zdroj podkladových dat: ČÚZK).

Obr. 63. Lokalita 10 – geofyzikální prospekce (zdroj podkladových dat: ČÚZK).

LOKALITA 11

Kategorie: **A**

Sektory: 64, 65, 66, 67, 68, 69

Katastrální území: Měrovice nad Hanou

Km stavby: 68,700 – 69,300

Plošná výměra (m²): 23 782

Poloha lokality: „Podlučí“. Úpatí jihozápadního až jižního svahu klesajícího k levému břehu Měrovického potoka.

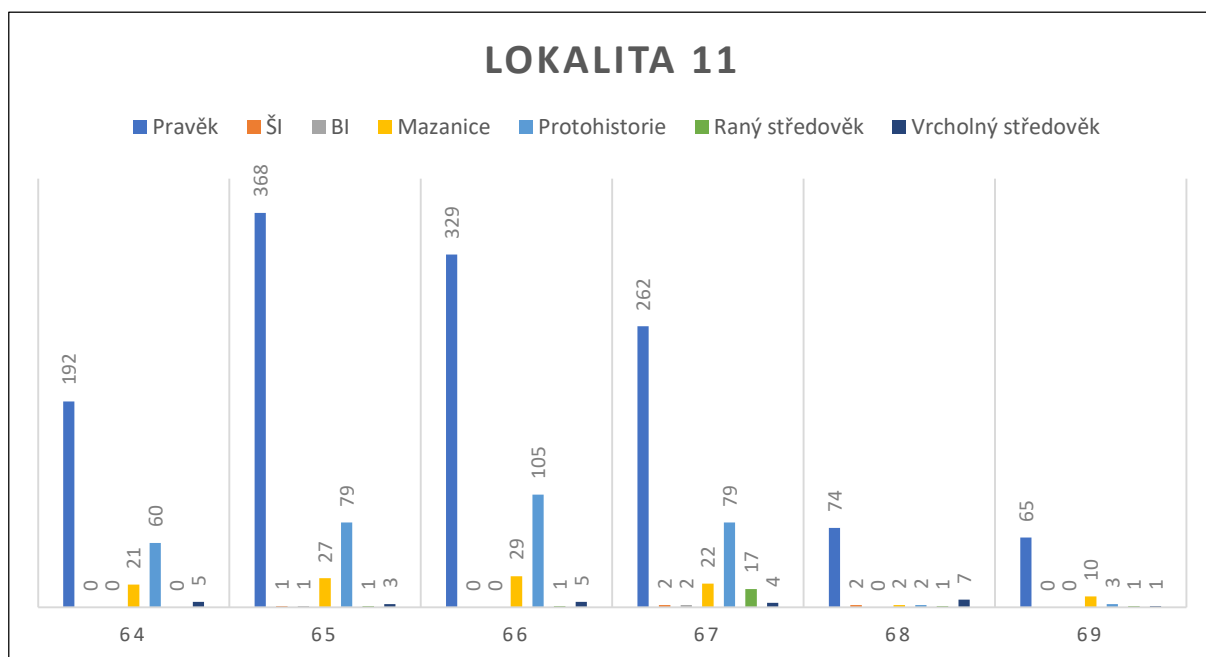
Popis: Rešerše negativní.
Pozitivní sběry v sektorech 64, 65, 66, 67, 68 a 69.
Detektorové nálezy v sektorech 65 a 66 a v okolí sektorů 67, 68 a 69.
Pozitivní geofyzika v sektorech 64, 65, 66, 67, 68 a 69.

Komponenta/aktivita: pravěk – sídlištní (?)
s moravskou malovanou keramikou – sídlištní (?)
únětická – sídlištní (?)
doba laténská – sídlištní (?)
doba římská – sídlištní (?)
raný středověk – sídlištní (?)
vrcholný středověk – sídlištní (?)

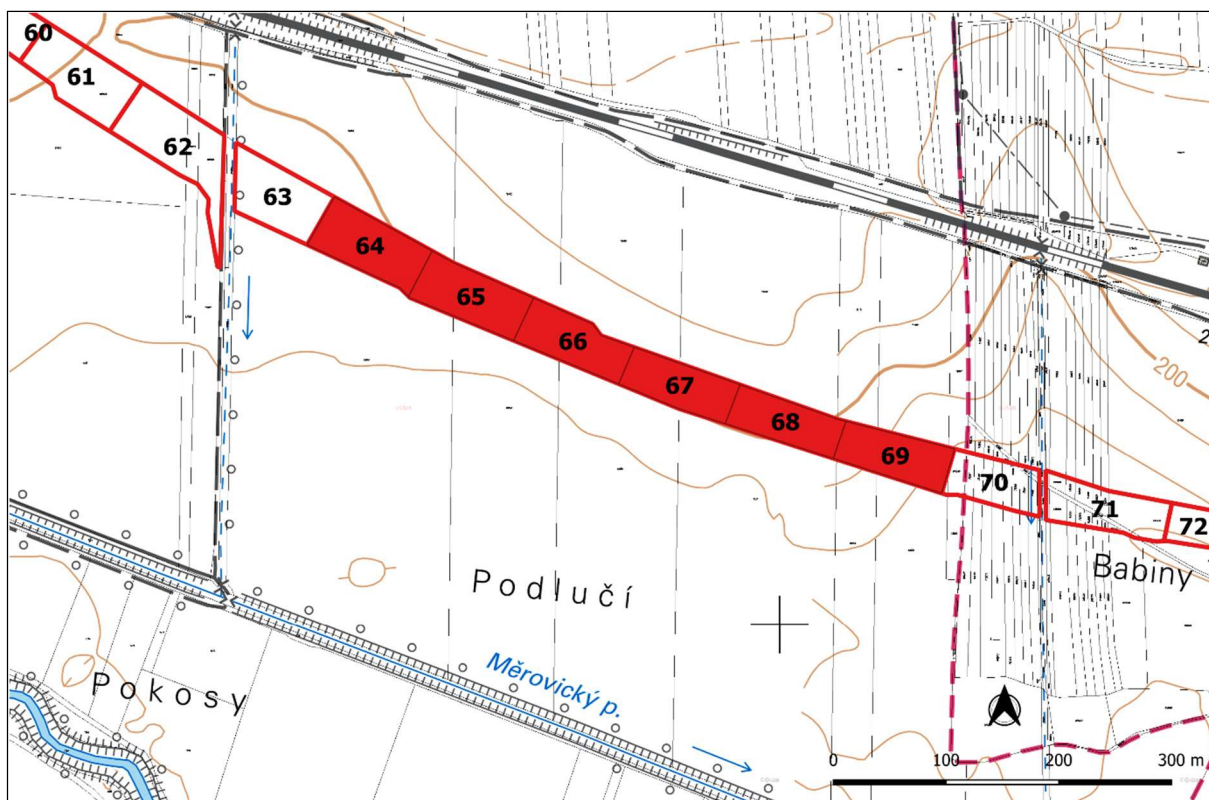
Prameny a literatura: -

ZÁCHRANNÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM

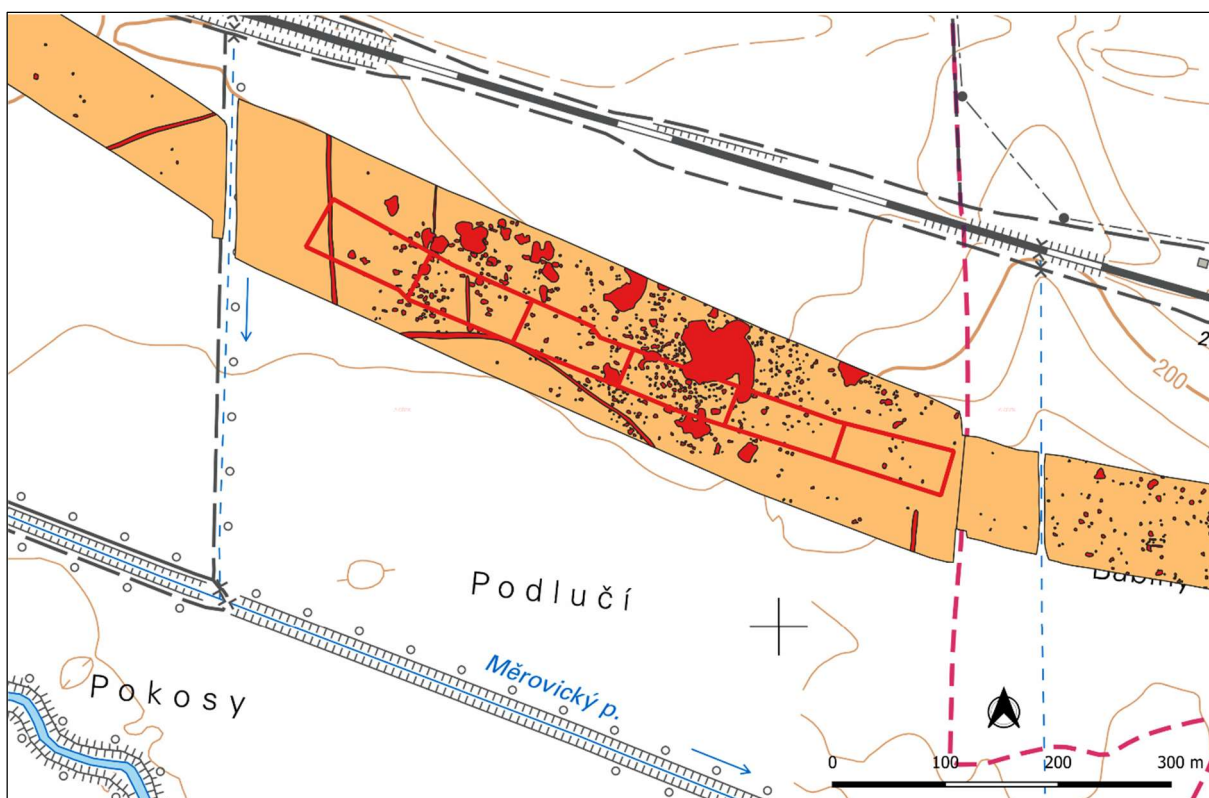
Navrhovaná metoda: plošný odkryv, detektorový průzkum

Obr. 64. Lokalita 11 - sloupcový graf četnosti sledovaných kategorií nálezů v jednotlivých sektorech.

Obr. 65. Lokalita 11 – situace (zdroj podkladových dat: ČUZK).

Obr. 66. Lokalita 11 – geofyzikální prospekce (zdroj podkladových dat: ČUZK).

LOKALITA 12

Kategorie: **A**

Sektory: 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82

Katastrální území: Kojetín

Km stavby: 69,400 – 70,600

Plošná výměra (m²): 41 944

Poloha lokality: „Babiny“, „U křenovické lávky“. Úpatí jižního svahu klesajícího k levému břehu Měrovického potoka, respektive řeky Haná.

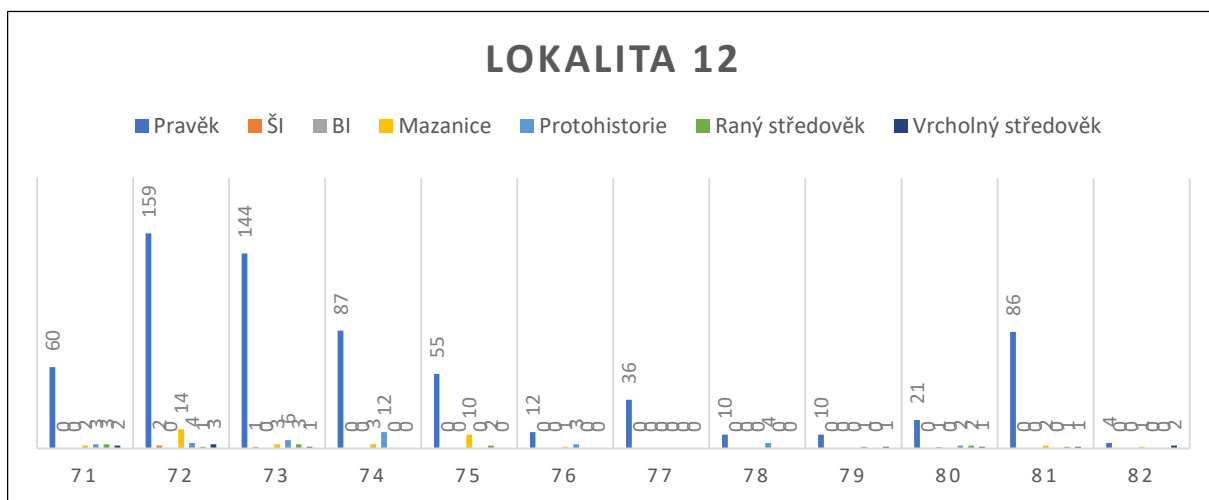
Popis: Rešeršní lokality č. 19 a 20.
Pozitivní sběry v sektorech 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81 a 82.
Detektorové nálezy v sektoru 80.
Pozitivní geofyzika v sektorech 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81 a 82.

Komponenta/aktivita: pravěk – sídlištní (?)
s lineární keramikou – sídlištní (?)
s moravskou malovanou keramikou – sídlištní
jordanovská - sídlištní
lužická – sídlištní (?)
slezská – sídlištní (?)
platěnická – sídlištní (?)
doba laténská – sídlištní (?), pohřební (?)
doba římská – sídlištní (?)
raný středověk – sídlištní (?)
vrcholný středověk – sídlištní (?)

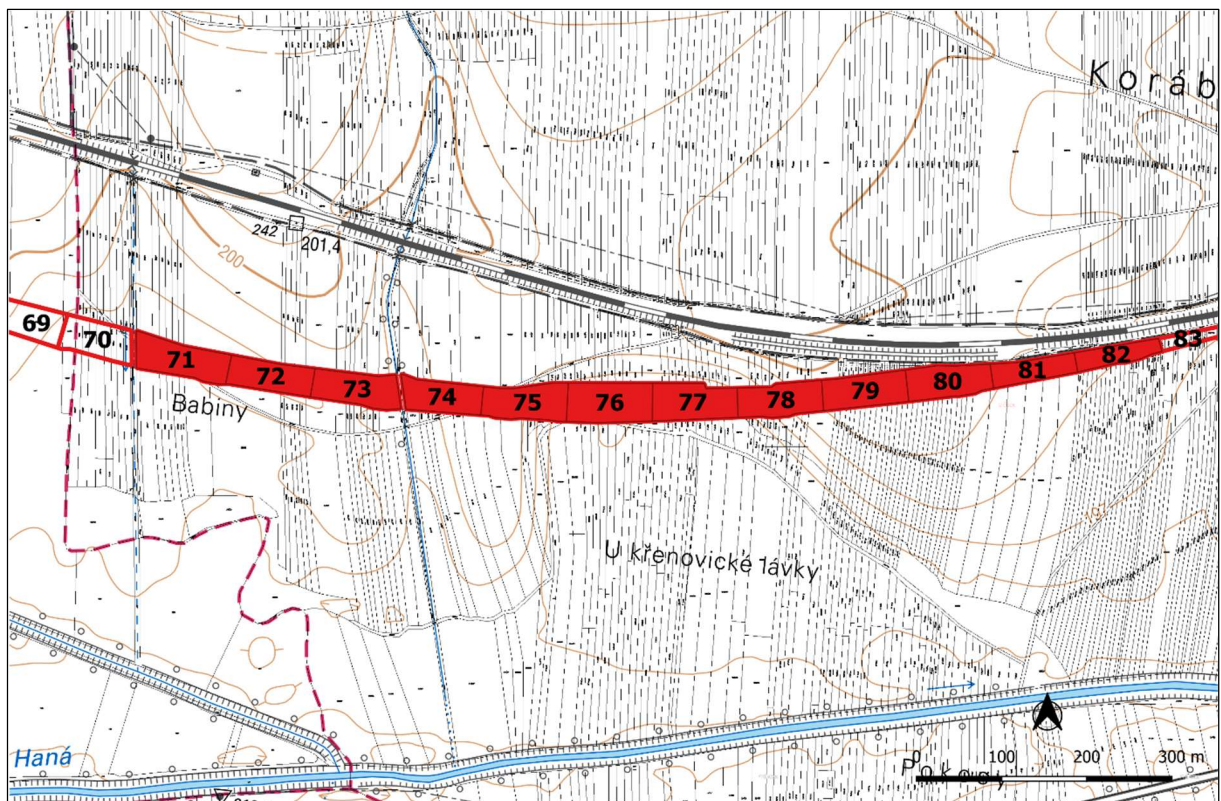
Prameny a literatura: srov. rešeršní lokality č. 19 a 20

ZÁCHRANNÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM

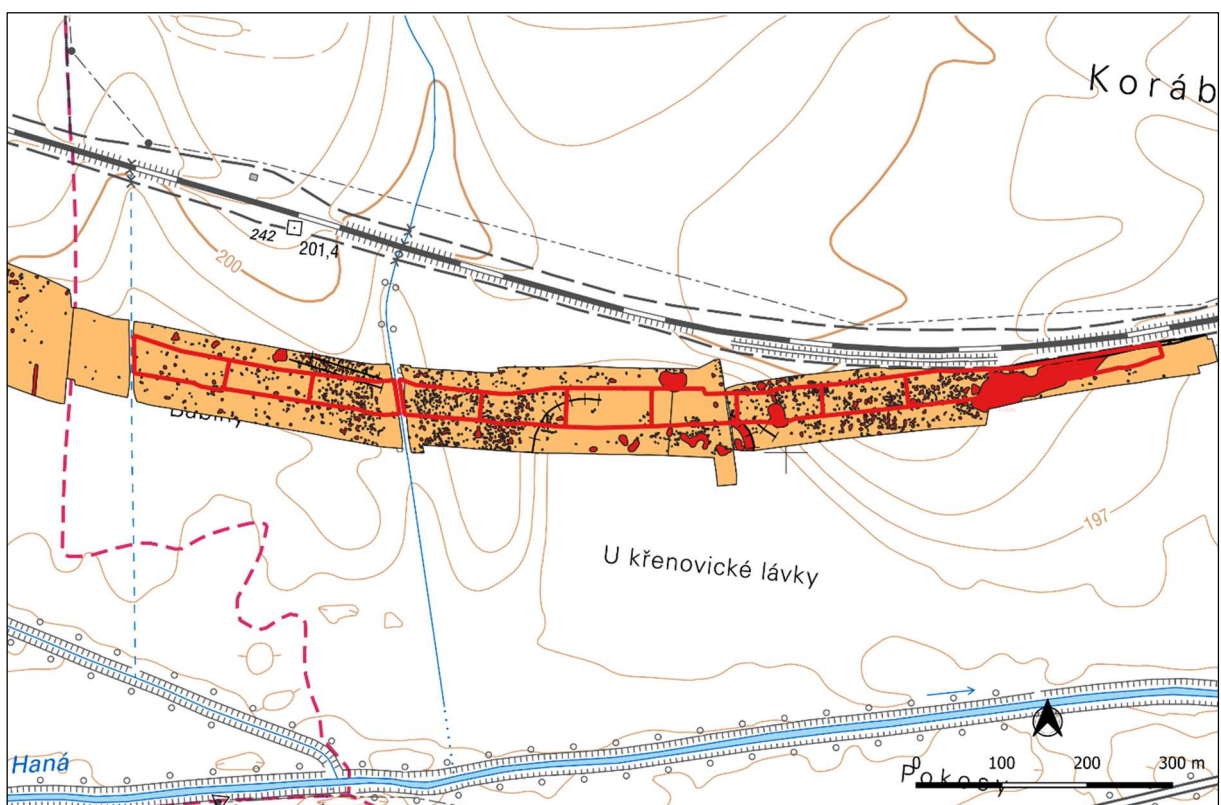
Navrhovaná metoda: plošný odkryv, detektorový průzkum

Obr. 67. Lokalita 12 - sloupcový graf četnosti sledovaných kategorií nálezů v jednotlivých sektorech.

Obr. 68. Lokalita 12 – situace (zdroj podkladových dat: ČUZK).

Obr. 69. Lokalita 12 – geofyzikální prospekce (zdroj podkladových dat: ČUZK).

6. ZÁVĚR A NÁVRH DALŠÍHO POSTUPU ZÁCHRANNÉHO ARCHEOLOGICKÉHO VÝZKUMU

Obecně lze konstatovat, že připravovaná stavba „Modernizace trati Brno – Přerov, 4. stavba Nezamyslice – Kojetín“ se nachází ve staré sídelní oblasti, která byla poprvé osídlena již ve starší době kamenné a víceméně průběžně okupována od počátku mladší doby kamenné až do současnosti. Celý prostor stavby je proto nutné ve smyslu §22, odst. 2, zákona č. 20/1987 Sb., O státní památkové péči, v platném znění, považovat za území s archeologickými nálezy, kde musí proběhnout realizace záchranného archeologického výzkumu minimálně ve formě odborného dohledu při skrývkách a zemních pracích.

Aby se minimalizoval dopad záchranného archeologického výzkumu do harmonogramu vlastních stavebních prací, byl proveden prediktivní archeologický výzkum, jenž na základě relevantních nedestruktivních archeologických metod co nejpřesněji identifikoval archeologické lokality v přímé kolizi s plánovaným zábořem stavby. Jedná se celkem o 12 lokalit, které byly podle míry rizika přítomnosti podpovrchových archeologických kontextů a reliktních antropogenních aktivit rozděleny do tří kategorií (srov. kapitulu 5). Je potřeba zdůraznit, že počet lokalit nemusí být konečný a nelze vyloučit, že v průběhu stavby budou archeologickým dohledem zjištěny některé další, a to především v těch místech, kde byl terén pro prospekční metody málo vhodný či dokonce nevhodný (např. zastavěné a zalesněné prostory, komunikace, nebo úpatí svahů a inundační území s mocnými náplavovými, či erozními vrstvami). K poškození archeologických památek pod dnešním povrchem může dojít také při odstraňování, opětovném zakrytí, či jiné zásadní revizi již existujících starých stavebních objektů, pokud se nachází nad dříve neprozkoumaným terénem. Riziko poškození archeologických památek nastává též při pohybu těžké mechanizace na nezpevněných površích mimo plochu trvalého záboru, zejména v dočasném záboru stavby, na deponiích, případně nezpevněných příjezdových trasách (srov. rešeršní lokality č. 1-3, 7-8, 9, 12 a 13).

Vzhledem k velkému počtu a značnému rozsahu predikovaných lokalit v přímé kolizi s plánovaným zábořem stavby bude vhodné uskutečnit záchranný archeologický výzkum v předstihu před vlastními stavebními pracemi. Základním úkolem tohoto výzkumu je zachování archeologického dědictví mimo původní místo, které se provádí shromážděním maximálního množství archeologických dat, jehož je ohrožené či narušené území nositelem. Výsledkem je soubor artefaktů (movitých nálezů) a nálezová zpráva, která detailně dokumentuje a interpretuje archeologické situace nenávratně zničené soudobou lidskou činností nebo přírodními procesy. Součástí záchranného archeologického výzkumu proto jsou veškeré archeologické práce na území s archeologickými nálezy až do stadia závěrečné zprávy.

Postup záchranného archeologického výzkumu na vytipovaných lokalitách lze koncipovat následovně:

- V první fázi by měl vždy probíhat odborný dohled při mechanizovaných skrývkách ornice a podorničních vrstev. Při provádění mechanizovaných skrývek je nezbytné koordinovat parametry jejich realizace se zhotovitelem záchranného archeologického výzkumu, aby byl zajištěn hladký průběh a vhodné podmínky pro zjištění očekávaných archeologických situací. Týká se to zejména nivelet, směrů skrývek a typu použité mechanizace. Souběžně by měl probíhat detektorový průzkum snímané ornice. Na lokalitách s nízkým rizikem přítomnosti podpovrchových archeologických kontextů a reliktních antropogenních aktivit (kategorie C) nelze vyloučit, že odborným dohledem budou veškeré potřebné práce vykonány.
- V případě pozitivního zjištění podpovrchových archeologických kontextů a reliktních antropogenních aktivit navážou vlastní terénní (exkavační) činnosti (ruční dočištění a exkavace,

provedení úplné popisné, fotografické, kresebné aj. dokumentace odkrytých situací, odebrání vzorků, geodetické zaměření).

- Mimo prostor lokality se pak uskuteční následné zpracování a vyhodnocení záchranného archeologického výzkumu (evidence a ošetření movitých archeologických nálezů včetně jejich konzervace, další zpracování terénní dokumentace podle obvyklého standardu (digitalizace a sestavení plánů), odborné vyhodnocení získaných movitých a nemovitých nálezů a analýza odebraných vzorků, komplexní vyhodnocení výsledků výzkumu do nálezové zprávy).

Kalkulaci časové náročnosti budoucího záchranného archeologického výzkumu nelze zcela přesně provést, neboť žádná z použitých nedestruktivních metod nedokáže zachytit hloubku či mocnost potenciálních archeologických objektů. U jednotlivých lokalit byl alespoň proveden kvalifikovaný odhad, vycházející z předpokládaného plošného rozsahu, hustoty a charakteru archeologických objektů, který dává orientační představu. Ta se ovšem může zásadně lišit v závislosti na postupu mechanizovaných skrývek a množství zapojených archeologických týmů. Vzhledem k faktu, že existence archeologických nálezů je predikována na více jak polovině z celkové rozlohy předpokládaného záboru stavby (cca 36 ha), lze očekávat trvání záchranného archeologického výzkumu v rozmezí **12 až 18 kalendářních měsíců**.

Také finanční náklady na budoucí záchranný archeologický výzkum lze stanovit jen rámcově. Pomineme-li náklady na mechanizaci potřebnou k provedení skrývek, popřípadě jiných zemních prací, které jsou v kompetenci investora stavby, cena archeologických prací se ve všech fázích záchranného archeologického výzkumu obvykle vypočítává na základě skutečně odpracovaných hodin pracovníků zhotovitele v různých kvalifikačních kategoriích. Tzv. režijní hodinové sazby jednotlivých kategorií zahrnují veškeré náklady na tyto práce včetně případných materiálových, cestovních a jiných nákladů zhotovitele.

Orientační maximální celkovou cenu za provedení záchranného archeologického výzkumu lze vypočítat z koeficientu, který je uveden v metodickém návodu Archeologického ústavu AV ČR, Praha, v. v. i. (https://www.arup.cas.cz/wp-content/uploads/2020/05/obvykle_naklady.pdf). Pro srovnatelný typ nalezišť bez kulturních vrstev, tj. s objekty zahloubenými do podloží, podle jejich množství kolísá mezi 2 000 000 až 3 500 000,- Kč za jeden hektar. Podle dlouhodobých zkušeností Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., s výzkumy podobného typu a podle konkrétních, i když neúplných informací získaných predikcí, lze odhadovat, že skutečná cena za jeden hektar provedeného záchranného archeologického výzkumu v kategorii A se bude pohybovat okolo 2 000 000,- Kč, v kategorii B okolo 1 200 000,- Kč a v kategorii C okolo 800 000,- Kč. Celková výsledná indikativní cena předstihového záchranného archeologického výzkumu by při těchto parametrech činila **65 788 080,- Kč bez DPH** (tab. 5). Tato cena je včetně následného zpracování a vyhodnocení záchranného archeologického výzkumu, které se zpravidla pohybuje mezi 30 až 40 %.

Kategorie lokality	Rozloha (ha)	Cena (Kč) za hektar	Cena celkem (Kč)
A	29,4797	2 000 000,-	58 959 400,-
B	3,9173	1 200 000,-	4 700 760,-
C	2,6599	800 000,-	2 127 920,-

Tab. 5. Kalkulace nákladů podle kategorií a rozlohy lokalit.

Aby byly splněny veškeré povinnosti, které pro stavebníky vyplývají z odst. 1 a 2, zákona č. 20/1987 Sb., O státní památkové péči, v platném znění, a bylo dosaženo odborné a kvalifikované záchrany

archeologického dědictví, jak k tomu Českou republiku zavazuje Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy (revidovaná, č. 143, Sbírka mezinárodních smluv č. 99/2000), je potřeba splnit následující postup:

- Splnit oznamovací povinnost vůči AÚ AV ČR, Brno, v. v. i. (např. prostřednictvím on-line webového formuláře na stránkách <https://www.arub.cz/archeologicke-sluzby/informace-pro-stavebniky/>).
- Uzavřít dohodu o provedení záchranného archeologického výzkumu s oprávněnou organizací.
- Strpět provedení záchranného archeologického výzkumu. Z hlediska zajištění hladkého průběhu stavebních prací je nejvhodnější provést předstihový výzkum predikovaných lokalit. V průběhu vlastní stavby by byl zajišťován již jen odborný dohled zbylých úseků trasy, kde by i v případě výskytu predikcí neodhalených archeologických situací nemělo nastat větší časové zdržení než v řádu dnů až týdnů.

Obr. 70. Výběr nálezů ze sektoru 3.

Obr. 71. Výběr nálezů ze sektoru 23.

Obr. 72. Výběr nálezů ze sektoru 24.

Obr. 73. Výběr nálezů ze sektoru 28.

Obr. 74. Výběr nálezů ze sektoru 29.

Obr. 75. Výběr nálezů ze sektoru 43.

Obr. 76. Výběr nálezů ze sektoru 46.

Obr. 77. Výběr nálezů ze sektoru 64.

Obr. 78. Výběr nálezů ze sektoru 65.

Obr. 79. Výběr nálezů ze sektoru 65.

Obr. 80. Výběr nálezů ze sektoru 65.

Obr. 81. Výběr nálezů ze sektoru 66.

Obr. 82. Výběr nálezů ze sektoru 67.

Obr. 83. Výběr nálezů ze sektoru 71.

Obr. 84. Výběr nálezů ze sektoru 72.

Obr. 85. Výběr nálezů ze sektoru 74.

Obr. 86. Výběr nálezů ze sektoru 76.

Obr. 87. Výběr nálezů ze sektoru 78.

Obr. 88. Výběr nálezů ze sektoru 80.

Obr. 89. Výběr nálezů ze sektoru 81.